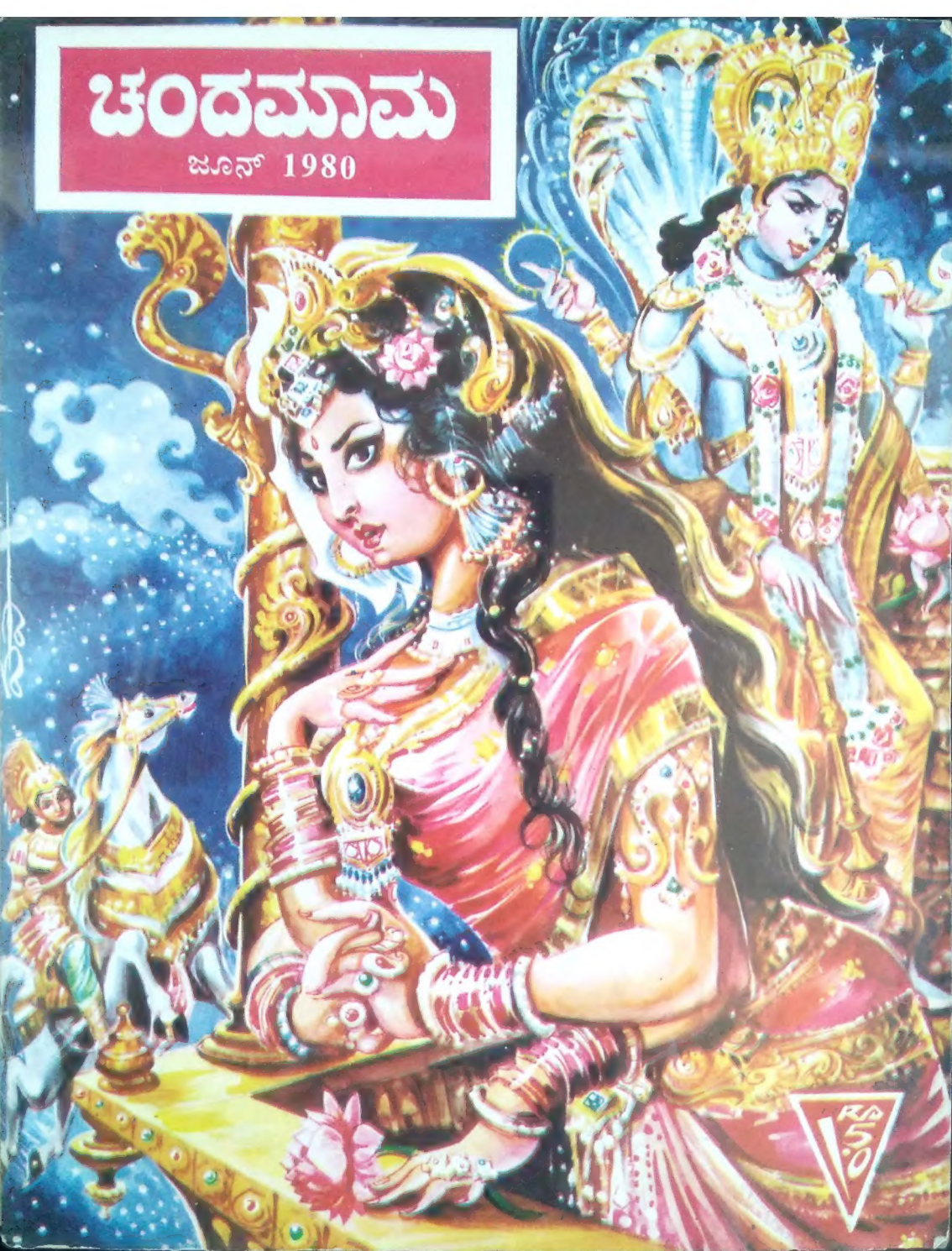

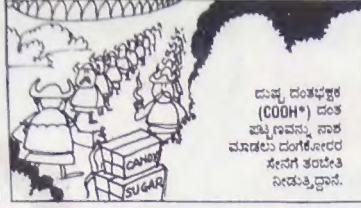
ಚಂದಮಾಮ

ಜೂನ್ 1980

ವಂಗೇಶ್ವರನ ವಿನಾಶ!

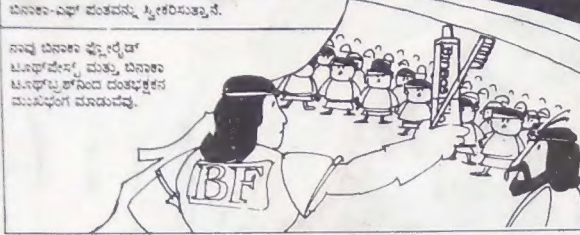

ದಂಪ್ತ ದಂತಭಕ್ಷಕ
(COOH*) ದಂತ
ಮೃದುವನ್ನು ನಾಶ
ಮಾಡಲು ದಂಗೆನೀರದ
ಸೇನೆಗೆ ತರಬೇತಿ
ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

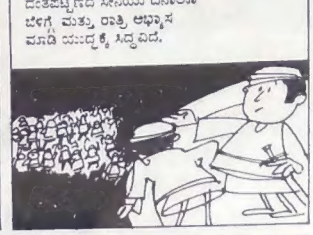
ಸೇನಾಧಿಪತಿಗೆ
ಈ ಸುದ್ದಿ
ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಕೊಡಲೇ ಬಿನಾಕಾ-ಎಫ್ ಸಸ್ತು
ಕರತಂಜನೇಕಂ. ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ
ಯುದ್ಧದ ಅಂಶುಧಗಳು ಬಹು
ಕಡಿಮೆ ಇವೆ ಎಂದು ದಂತ ಭಕ್ಷಕನಿಗೆ
ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

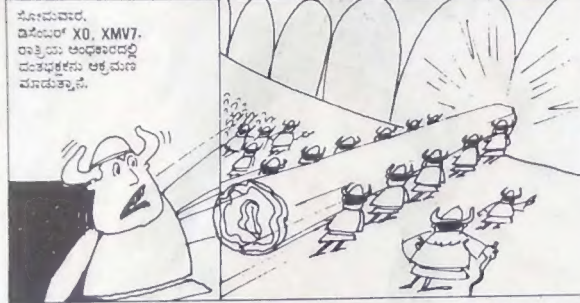

ಬಿನಾಕಾ-ಎಫ್ ದಂತವಸ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನಾವು ಬಿನಾಕಾ ಪ್ರೋಡ್
ಟೋಪ್‌ಮೇನ್ ಮತ್ತು ಬಿನಾಕಾ
ಟೋಪ್‌ಬ್ರಶ್‌ನಿಂದ ದಂತಭಕ್ಷಕನ
ಮುಖಭಂಗ ಮಾಡುವೆವು.

ದಂತವಸ್ತುಗದ ಸೇನೆಯು ದಿನಾಲೂ
ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಅಭ್ಯಾಸ
ಮಾಡಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿದೆ.

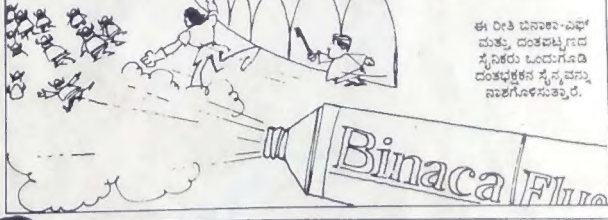
ಸೇನಾಧಿಪತರ,
ಡೀಸೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ X0, XMV7.
ರಾತ್ರಿ ಯು ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ
ದಂತಭಕ್ಷಕನು ಅಕ್ರಮಣ
ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಅದರ ಬಿನಾಕಾ-ಎಫ್
ಮತ್ತು ದಂತವಸ್ತುಗದ ಸೈನಿಕರು ಅದನಿಗೆ
ಮುಖ ಮುರಿಯುವ ಐವಾಲು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

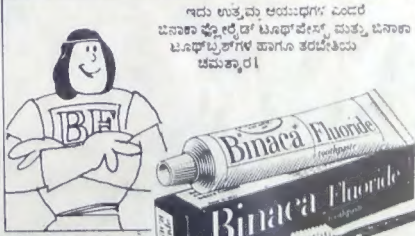
ಓಡಿ! ನಾವು ಸೇನಾಧಿ!

ಈ ರೀತಿ ಬಿನಾಕಾ-ಎಫ್
ಮತ್ತು ದಂತವಸ್ತುಗದ
ಸೈನಿಕರು ಒಂದುಗೂಡಿ
ದಂತಭಕ್ಷಕನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು
ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದಂತವಸ್ತುಗದ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ
ಮಾತು ನೀಡು!

ಇದು ಉತ್ತಮ ಅಂಶುಧಗಳು ಎಂದು
ಬಿನಾಕಾ ಪ್ರೋಡ್ ಟೋಪ್‌ಮೇನ್ ಮತ್ತು ಬಿನಾಕಾ
ಟೋಪ್‌ಬ್ರಶ್‌ಗಳ ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿಯ
ಪಡುತ್ತಾರೆ!

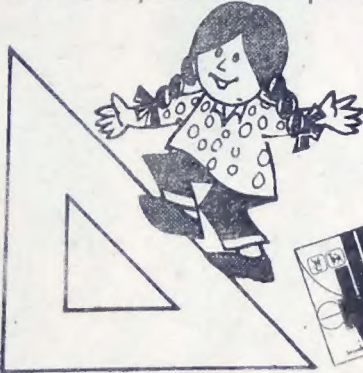
• ಕಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಒಂದೇ ಗುತ್ತಾಣೆ ಪರಮಾರಾ.
ಇದು ಹತ್ತಿರ ಎದೆಯೊಂದು ಅಕ್ರಮಣ,
ನಿಜಾಯಾಜಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಹಲ್ಲುಗಳ ದೃಢೀಕರಣಕ್ಕೆ
ದಂತಕ್ಷಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ—ಬಿನಾಕಾ ಪ್ರೋಡ್‌.

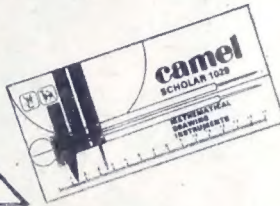
ಮಿನಾಳಿಗೆ ಜಾಮೆಟ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಕಡುವೈರ-ಆದರೆ ಈಗ ಅದು ಅವಳ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು

ಮಿನಾಳಿಗೆ ಜಾಮೆಟ್ಟಿಯಷ್ಟು ಬೇಸಿಗೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ
ಪಾಲ ಬೇರೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ.
ಅವಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಸಕ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ 'ಅಕ್ಕೋಟ್'
ಮತ್ತು 'ಅಬ್ಬೋಟ್' ಆಂಗ್ಲಗಳು, ಆ ಹಕ್ಕಿಗೋಣ್ ಮತ್ತು
ಪ್ಯಾರಲೋಗ್ರಾಮ್‌ಗಳು ಎಂದರೆ ಬರೇ ತಲೆನೋವು—
ಅವಳಿಗೆ ಸಾಕುಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
ಒಂದು ದಿನ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ ನಡೆಯಿತು! ಅವಳ ಅಣ್ಣ
ರಾಜೂ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಂದವಾದ ಹಳದಿ ಹಾಗೂ ಕೆತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದ,
ಬೆಳ್ಳಿಹೊಳಪಿನ ಅಕರ್ಷಕ ಕಂಪಸ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟನು.
ಮಿನಾ ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಮರಾಠೆ ಹೋದಳು.
ಅದೇ ದಿನ ರಾತ್ರಿ, ತಾನು ತ್ರಿಕೋಣದ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿದ,
ವೃತ್ತದೊಳಗೆ ಉರುಳಿದ ಹಾಗೂ ಸ್ಕೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡಿದ
ಕನಸು ಕಂಡಳು. ಏನು ಮಜಾ!
ಈಗಂತೂ ಮಿನಾಳಿಗೆ ಜಾಮೆಟ್ಟಿ, ಹೆಕ್ಸ್‌ಗೋಣ್ ಮತ್ತು
ಪ್ಯಾರಲೋಗ್ರಾಮ್‌ಗಳೆಂದರೆ ಬಲು ಇಷ್ಟ. ಜಾಮೆಟ್ಟಿ ಈಗ ಮಿನಾಳೆ
ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಶ್ವರ್ಯಾಕರವಲ್ಲವೇ ?

ಕ್ಯಾಮೆಲ್

ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್ ಬಾಕ್ಸ್

ಕ್ಯಾಮಿನ್‌ಪ್ರೈ ಲಿ.,
ಆರ್ಟ್ ಮೆಟೀರಿಯಲ್
ಡಿವಿಜನ್,
ಪಿ. ಬಿ. ನಗರ್,
ಬೊಂಬಾಯಿ 400 059.

ಕ್ಯಾಮಿನ್‌ಪ್ರೈ
ತಯಾರಕರಿಂದ: ಕುಂಡಾಗದ ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ಗಳು

VISION 794 KAN

Results of Chandamama—Camlin Colouring Contest No. 13 (Kannada)
1st Prize: Chandrakant R. Angolkar, Balgaum-3. 2nd Prize: S. Gururaja Rao, Karnataka-577 401.
3rd Prize: S. N. Simha, Mysore. Consolation Prizes: K. H. Sonaji, Ahmedabad; B. Nirmala
Visakhapatnam; G. Narasimha Pail, Koteswar; Rajesh M. Bolar, Bombay - 75; Shivashankar
S. S. B. J.

children's favourite songs

IN PRE RECORDED
CASSETTE TAPES

Childrens Favourites

A London Bridge, Mulberry Bush, Old Mac Donald Had A Farm, Sing A Song, Of Six Pence To Market To Market Skip To My Lou, Sweet And Low Calender Song, Alphabet Song, Mary Had A Little Lamb, Peas porridge Hot, Simple Simon, Little Jack Horner Three blind mice, A Frog He Would Be A Wooing Go, Hickory Dock, Hey Diddle Diddle, Old King Cole, C. Chim Chim Cherree, Super-Kali-Fragil - Istic - Expi - Ali-Docious, Rock A Bye Baby.

Happy Birth Day Party Songs

Marketed in South India

Stereovision

Trade Enquiries: **Super Audio**

2/7 Wallers Road, Madras-600 002.

Tel : 842446

839, Mount Road, Heera Market,

Madras-2 Tel: 843483.

Branch: 3 Mount Road, 10 Plaza

Centre, Madras-2 Tel: 8579 8

Also available :

*Wide range of Disco
music.*

GOLD LION

ಏನಾದರೂ ಆಟವಾಡಿ
ಬಬಲ್‌ಗಮ್‌ ಗಿಣ್ಣಿಪೋಣ.

007
ಬಬಲ್‌ಗಮ್

ಉತ್ಪಾದನೆ

ಚಂದಮಾಮ

ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು : 'ಚಕ್ರಪಾಣಿ'

ಸಂಚಾಲಕರು : ನಾಗರೆಡ್ಡಿ

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ "ಧೂಮಕೇತು" ಧಾರಾವಾಹಿ ಕಥೆ, ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿ "ಚಿತ್ರಾ" ಅವರ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸಗಳ ಪದರು ಪದರಾದ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವಿರಿ. ಈ ಕಾಲದ ಚಂದಮಾಮ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಇದು ಹೊಸ ರಚನೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಹಳೆಯ ಓದುಗರು ಕೂಡಾ ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಓದಲು ಆತುರಪಟ್ಟು ಆಗಾಗ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಓದುಗರಿಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ಅಮರನಾಣಿ

ಹಿರಣ್ಯ ಧಾನ್ಯ ರತ್ನಾನಿ ಯಾನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ
ತಥಾನ್ಯದಪಿ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಜಾಭ್ಯಸ್ಯಾನ್ಯಹೀಪತೇಃ

ರಾಜರಾದವರಿಗೆ ಚಿನ್ನವೂ, ಧಾನ್ಯವೂ, ರತ್ನಗಳೂ, ಬಗೆಬಗೆಯ ವಾಹನಗಳೂ ಮತ್ತೇನೇ ಆಗಲಿ, ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದಲೇ ಬರತಕ್ಕಂಥವು.

ಸಂಪುಟ : ೬೪

ಜೂನ್ '೮೦

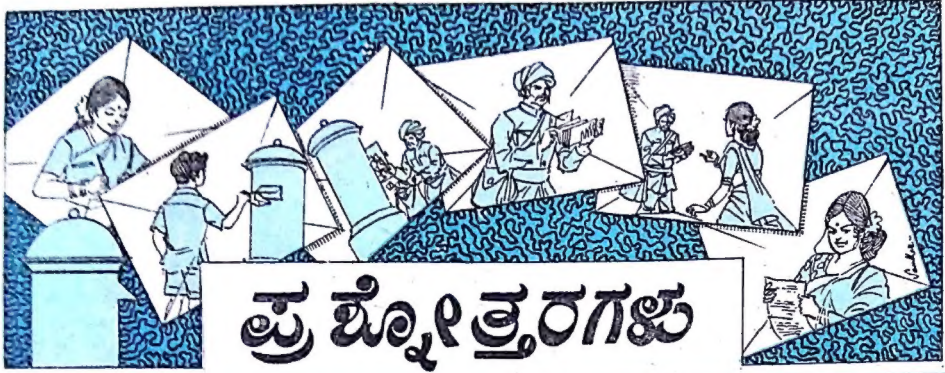
ಸಂಚಿಕೆ : ೬

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ರೂ. ೧-೫೦

:

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೧೮-೦೦

ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು

ಗೇದಲ ಹರಿಶಂಕರನಾಯುಡು, ರಾಯಘಡ

ಪ್ರ: ಭೂಮಿಗೂ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ಇರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳೂ ಭೂಮಿಗೆ ತಾಗಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸೂರ್ಯನು ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಗ್ರಹಗಳು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಏಕೆ ತಾಗಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ?

ಉ: ಇದರಲ್ಲಿ "ವೇಗ"ದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ರಾಕೆಟ್ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕೃತ್ರಿಮ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗಿಸ ಬಲ್ಲುದೇ ಹೊರತು ತನ್ನ ಕಡೆಗೇ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ವೇಗ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳದೆ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಗಳಿಗೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವೇಗದ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಅಷ್ಟು ದೂರ ಏಕೆ? ಚಂಡಾಟದಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಬದ್ದ ಚೆಂಡು ಭೂಮ್ಯಾಕರ್ಷಣೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ, ವೇಗ ತಗ್ಗುವವರೆಗೂ ಭೂಮಿಗೆ ಬಾರದು. ಗ್ರಹಗಳು ತಮ್ಮ ವೇಗ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲೆ ಬೀಳದೆ, ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ನಿಯಮಿತ ಕಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ವೇಗಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಗಳೂ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಡಿ. ಕೆ. ಯಂ. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್, ಕೋಬಾರ್

ಪ್ರ: ನೀರಿಗೆ ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಂತಿಬಿಡ್ಡಾಗ, ಪರಾವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಶೋಷಣೆ ಉಂಟಾಗಿ ತೀರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗುವಾಗ ನೀರು ಬಿಳಿಯಾಗಿಯೋ ಕಪ್ಪಾಗಿಯೋ, ಏನೋ ಒಂದು ಬಣ್ಣವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ? ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆ?

ಉ: ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣಗಳೂ ಸೇರಿದ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಯನ್ನು ಶೋಷಿಸಬಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು ಕಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ಪರಾವರ್ತನೆ ಮಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳು ಬಿಳಿಗಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಸೂರ್ಯ ಕಾಂತಿಯೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಎಲೆಗಳು ಹಸುರು ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹೂಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನೀರು ಯಾವ ಬಣ್ಣವನ್ನೂ ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಕಾಂತಿ ಪಸರಿಸಿದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣಗಳೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಪರಾವರ್ತನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀರಿಗಿದೆ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣಗಳ ಕಾಂತಿಗಳೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ನೀರಿಗೆ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಲು ಇದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

೮೩

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಗಧದೇಶದ ಹತ್ತಿರ ಚಂಪಕವತಿ ಎಂಬ ಅರಣ್ಯವಿದ್ದಿತು. ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಗೆಗೂ, ಒಂದು ಜಿಂಕೆಗೂ ಬಹಳಕಾಲದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ನೇಹವಿದ್ದಿತು. ಜಿಂಕೆ ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಖಂಡ ಪುಷ್ಪಿಯಿಂದ ನಯವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಜಿಂಕೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ, ಆ ಕಡೆಗೆ ಬಂದ ಒಂದು ನರಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿತು. ಅದು ತನ್ನಲ್ಲಿ “ಒಳ್ಳೆ ಮಾಗಿದ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಬೆಳೆದಿರುವ ಇದರ ಮಾಂಸದ ರುಚಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡಲಿ? ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಅದು ನನ್ನನ್ನು ನಂಬುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕು.” ಎಂದು ಕೊಂಡು ಜಿಂಕೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, “ಏನು ಸುಂದರ ಮಿತ್ರ, ಕುಶಲತಾನೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿತು.

“ನೀನಾರೋ ಅರಿಯೆ! ಯಾರು ನೀನು?” ಎಂದು ಜಿಂಕೆ ನರಿಯನ್ನು ಕೇಳಿತು.

“ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕ್ಷುದ್ರಬುದ್ಧಿ. ನಾನು ನಮ್ಮ ನರಿ ಜಾತಿಯ ವಕ್ರಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟವನಾದುದರಿಂದ ನನ್ನ ವರಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ನಮ್ಮ ದಿಯಿಂದ ಶಾಂತಜೀವನ ನಡೆಸೋಣವೆಂದು ಈ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದೆನು. ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿರುವೆನೆಂಬ ಕೊರತೆಯೊಂದಿತ್ತು. ಈಗ ನೀನೊಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿ ದೊರೆತುದರಿಂದ ನನ್ನ ಕುಂಟು ಜೀವನ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನಿನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಇರುವುದು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಗಬಹುದಷ್ಟೆ?” ಎಂದು ನರಿ ಕೇಳಿತು. “ಆಗ ಬಹುದು” ಎಂದಿತು ಜಿಂಕೆ.

ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗುವವರೆಗೂ ಅವೆರಡೂ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ತಿರುಗಾಡುತ್ತ ಜಿಂಕೆಯ ಮನೆಗೆ ತಲಪಿರುವು. ಆ ಜಿಂಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಾಲದಿಂದ ಸ್ನೇಹವಾಗಿದ್ದ ಸುಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಕಾಗೆ ಚಂಪಕ ವೃಕ್ಷದ ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಜಿಂಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಬರುವ ನರಿಯನ್ನು ನೋಡಿತು. ಏನೋ ಸಂದೇಹವಾಯಿತು ಕಾಗೆಗೆ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ನರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಸೈಗೆ ಮಾಡಿ ಮರೆಯಾದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕರೆದು, “ಮಿತ್ರ ಅದು ಯಾರು? ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ

ಪಂಚತಂತ್ರ

ಏಕೆ ಬಂದ?" ಎಂದು ಕೇಳಿತು. "ಈ ನರಿ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬಯಸಿ ಬಂದಿದೆ. ನಿನಗೂ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದಿತು ಜಿಂಕೆ. ಅದಕ್ಕೆಕಾಗೆ, "ಮಿತ್ರಾ, ಅಪರಿಚಿತರೊಂದಿಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಗೋತ್ರಾ? ಒಬ್ಬರ ಕುಲ ಗೋತ್ರ ಗುಣ ನಡತೆ ಗಳಾವುದೂ ತಿಳಿಯದೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಒಂದು ಬೆಕ್ಕು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಿ ಜರದ್ಧ ವವೆಂಬ ಹದ್ದು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು." ಎಂದಿತು.

"ಅದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿತು?" ಎಂದು ಜಿಂಕೆ ಕಾಗೆಯನ್ನು ಕೇಳಿತು. ಕಾಗೆ ಹೀಗೆಂದಿತು:

ಜರದ್ಧನ, ದೀರ್ಘಕರ್ಣರ ಕಥೆ

ಗಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ಗೃಧ್ರಕೂಟವೆಂಬ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಹಳೆಯಕಾಲದ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಹೆಮ್ಮರದ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿ ಜರದ್ಧವೆಂಬ ಹದ್ದುವಾಸವಾಗಿದ್ದಿತು. ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭೀಟಿಯ

ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಉಗುರುಗಳೂ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟವು. ಅದರ ಬನ್ನ ನೋಡಿ ಆ ಮರದ ಮೇಲೆ ವಾಸಮಾಡುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕನಿಕರ ತಾಳಿ, ತಮ್ಮ ಆಹಾರದಿಂದ ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಹೀಗೆ ಆ ಹದ್ದು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟು ಬದುಕಿಕೊಂಡು, ದೊಡ್ಡ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆಹಾರ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ, ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಒಂದುಸಾರಿ ದೊಡ್ಡ ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನ ಬೇಕೆಂದು ಹೊಂಚುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ದೀರ್ಘಕರ್ಣವೆಂಬ ಬೆಕ್ಕು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತು. ಬೆಕ್ಕನ್ನು ನೋಡಿ ಮರಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹೆದರಿ ಕಿರಿಚಾಡತೊಡಗಿ ದುವು. ಆಗ ಕುರುಡು ಹದ್ದು "ಯಾರದೂ?" ಎನ್ನುತ್ತ ಹೊರಗೆ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ದೀರ್ಘ ಕರ್ಣ ಬೆಕ್ಕು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ "ಆಯ್ಯೋ! ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹದ್ದು! ನಾನು ಸತ್ತೆ! ಆದರೆ ಅಪಾಯ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೆದರಬೇಕೇ ಹೊರತು, ತೀರಾ ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ಅದರಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಮಾರ್ಗ ನೋಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಂದ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಗಿಹೋದುದರಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ." ಎಂದು ಕೊಂಡಿತು.

ಬೆಕ್ಕು ಹದ್ದಿನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು, "ಆಯ್ಯಾ, ಪಕ್ಷಿರಾಜರೇ! ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಿ" ಎಂದಿತು.

"ಯಾರು ನೀನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿತು ಹದ್ದು. "ನಾನು ದೀರ್ಘಕರ್ಣ ಬೆಕ್ಕು" ಎಂದು ಬೆಕ್ಕು ಹೇಳುತ್ತಲೇ, ಜರದ್ಧವ ಹದ್ದು ಕೋಪದಿಂದ, "ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ" ಎಂದಿತು.

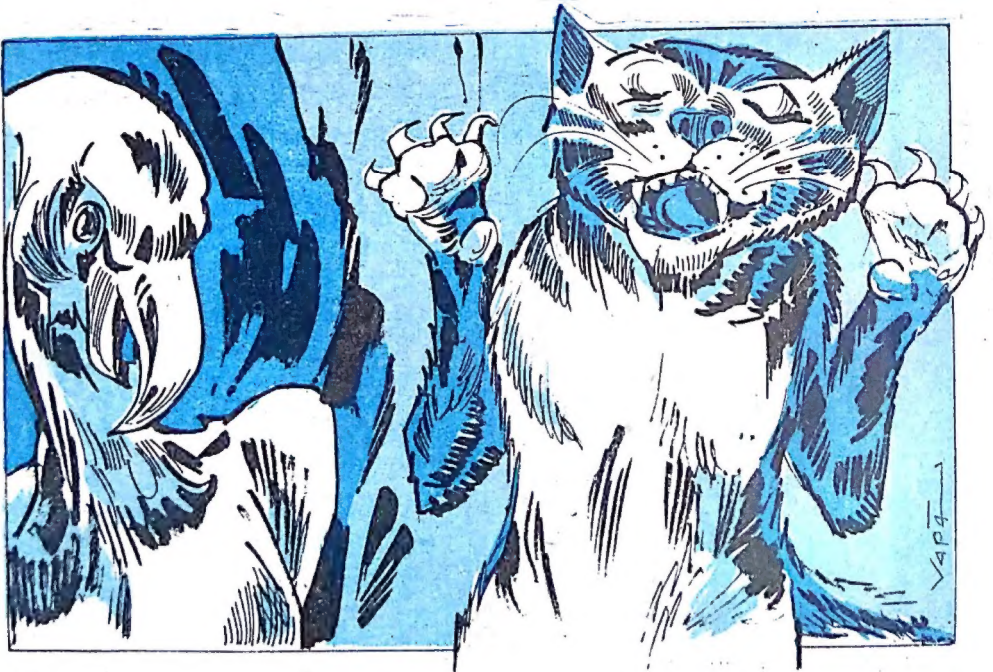

“ಕೋಪಿಸಬಾರದು ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೆಗೇ. ನನ್ನ ಮಾತು ಲಾಲಿಸಿರಿ. ಆಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ತೋರಿದರೆ ಕೊಂದುಬಿಡಿ. ಒಂದು ಕುಲದವನೆಂದೋ, ಜಾತಿಯವನೆಂದೋ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದೋ, ಕೊಲ್ಲುವುದೋ ಸಂಭಾವ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆಯೆ? ಯಾರ ಪ್ರವರ್ತನೆ ಹೇಗಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಸನ್ನಾಹಿಸುವುದೋ ಕೊಲ್ಲುವುದೋ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹಿರಿಯವರು. ಇದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲವಷ್ಟೆ?” ಎಂದಿತು ಬೆಕ್ಕು.

“ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಬಂದೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿತು ಜರದ್ಗವ. “ಹಾಗೆ ಕೇಳಿರಿ. ನಾನು ಈ ಪವಿತ್ರವಾದ ಗಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತ, ದಿನಾ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವ್ರತವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಹಾಗೆಯೇ ಚಾಂದ್ರಾಯಣ ವ್ರತನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಚೆಂದಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡುವುದಾಗಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ,

ವಯೋವೃದ್ಧರೂ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರೂ ಆದ, ತಮ್ಮಿಂದ ಧರ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಗೌರವದಿಂದ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದ ನನ್ನನ್ನು ತಾವು ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಕೇಳಿ ತಮಗೆ ಧರ್ಮವೆದರೇನೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದಾಯಿತು. ಮನೆಗೆ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಶತ್ರುವನ್ನು ಕೂಡಾ ಅತಿಥ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ತನ್ನನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಬಂದವನಿಗೆ ಕೂಡಾ ಮರಗಳು ನೆರಳನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರದೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅತಿಥಿ, ತನ್ನನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ಗೃಹಸ್ಥನ ಎಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾನಂತೆ. ಅತಿಥಿ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿ” ಎಂದು ತುಂಬಾ ನಯವಾಗಿ ಹೇಳಿತು ಬೆಕ್ಕು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹದ್ದು, “ವಿನಾದರೂ ಬೆಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಬಾರದ ಹಕ್ಕಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದೆಂದರೆ ಬಲು ಇಷ್ಟ. ಈ ಮರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ರೆಕ್ಕೆ ಬಾರದ

ಬೆಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ತುಂಬಾ ಇವೆ ನನ್ನನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು. ಅದಕ್ಕೇ ನಿನಗೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೆ" ಎಂದಿತು.

ಬೆಕ್ಕ ನೆಲವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿದ ಕೈಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, "ಶಿವ ಶಿವಾ! ನಾನು ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ವಿವಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಚಂದ್ರಾಯಣ ಉಪವಾಸ ವ್ರತ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿಭೇದಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅಹಿಂಸೆಯೇ ಪರಮ ಧರ್ಮ ಎಂಬುದನ್ನು ಏಕಗ್ರೀವವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇತರರಿಗೆ ಎಂತಹ ಹಾನಿಯನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, ಇತರರು ತನಗೆ ಮಾಡಿದ ಹಾನಿಯನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದವನು ನೇರಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೇ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸಂಚಿತ ಪುಣ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದೊಂದೇ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದುದೆಲ್ಲಾ ದೇಹದೊಂದಿಗೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ತಿನ್ನಿವವನಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಜಿಹ್ವಾ ಚಾಪಲ್ಯ ಮಾತ್ರವೇ ತೀರುತ್ತದೆ. ತಿನ್ನಲ್ಪಡುವವನಾದರೋ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸಾವು ಅಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆ ಪ್ರಾಣ ಅನುಭವಿಸುವ ನೋವು ಇತರರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ಹಾಳು ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಇತರರ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆದು ಪಾಪದ ಮೂಟೆ

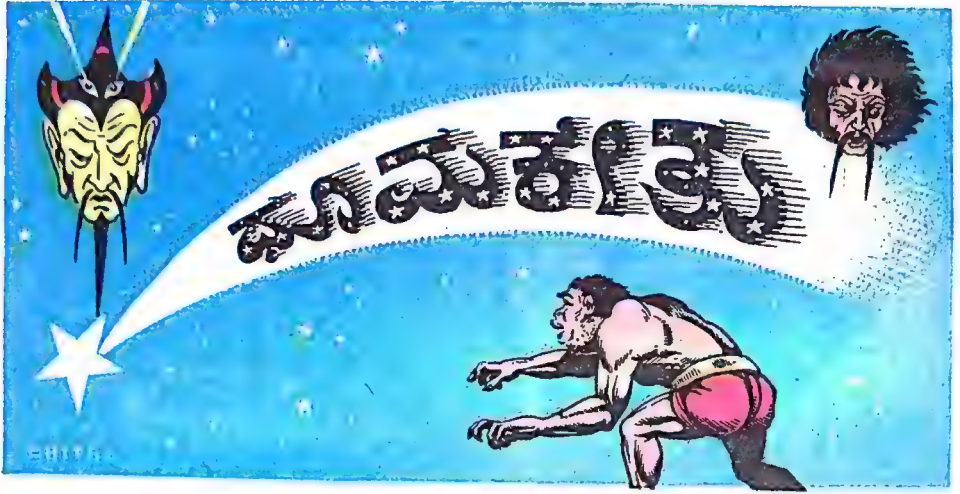
ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟೇ! ಶಿವಶಿವಾ!" ಎಂದಿತು. ದೀರ್ಘ ಕರ್ಣ ಬೆಕ್ಕನ ಮಾತಿಗೆ ಮೋಸ ಹೋಗಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಆ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಮರದ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿರಲು ಅನುವುಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿತು ಹದ್ದು. ಹೀಗೆ ಕುರುಡು ಹದ್ದನ್ನು ಮೋಸಪಡಿಸಿ ಅದರ ಮನೆಸೇರಿದ ಬೆಕ್ಕು ದಿನಾ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯ ಮರಿಯನ್ನು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಪೊಟರೆಯೊಳಗೆ ತಂದು ಕಬಳಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಕೆಲವು ದಿನ ಕಳೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದೊಡ್ಡ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಹಂತಕನನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡತೊಡಗಿದುವು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಇನ್ನು ಆ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಗುಟ್ಟು ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆಂದು ದೀರ್ಘ ಕರ್ಣ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆ ಕೂಡಲೇ ಬೆಕ್ಕು ಮರದ ಪೊಟರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಪ್ಪಳಿಲ್ಲದೆ ಎತ್ತಲೋ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು.

ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಿರಲು, ಮರದ ಪೊಟರೆಯೊಳಗೆ ಎಳೆಗರಿಗಳೂ ಎಲುವಿನ ಚೂರುಗಳೂ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದುವು. ಮತ್ತೇನು? ಕುರುಡು ಹದ್ದೇ ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳನ್ನು ತಿಂದಿತೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕಿಗಳೂ ಸೇರಿ ಆ ಹದ್ದನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದುವು.

ಹಿಂದಿನ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಿನಿ ಎಂಬ ದೊಂದು ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯವು ತುಂಬಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಚಿತ್ರಸೇನನೆಂಬವನು ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಜೆಗಳ ಒಳಿತನ್ನೇ ದೃಷ್ಟಿ ಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವು ಪಡಿಸ ತೊಡಗಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಬೇಕೆಂದೂ, ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವು ರಾಮ ರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಆತನಿಗೆ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿದ್ದಿತು. ಅಂತೆಯೇ ತುಂಬಾ ಕುತೂಹಲದಿಂದ, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಚಿತ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಎಲ್ಲಾ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಅರ್ಥಕ್ಕರ್ಥ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದನು.

ಈ ಬಗೆಯ ರಾಜನ ಧರ್ಮ ಗುಣವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ನೂರು ನಾಲ್ಕುಗಳಿಂದ ಹೊಗಳುತ್ತ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟರು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಚಿತ್ರಸೇನ

ರಾಜನ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ದಯೆಯನ್ನೂ ಹೊಗಳುವ ವರೇ ಕಂಡು ಬಂದರು. ಯಾವ ಮೂಲೆಗೆ ಹೋದರೂ ರಾಜನ ಗುಣಗಾನದ ಹಾಡುಗಳೇ.

ಇದೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯೇ. ಧರ್ಮ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ರಾಜನ ಕೀರ್ತಿ ದಶದಿಶೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಗುವ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷಿಸ ತಕ್ಕದ್ದೇ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ರಾಜನ ಕೀರ್ತಿ ಮೊಳಗುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ, ರಾಜನ ಖಜಾನೆಯ ಫನತೆ ಕರಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಖಜಾನೆಯೊಳಗಿನ ಹಣವು ಖರ್ಚಿನ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಪಾಡಿಗೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಬಂದು ಸೇರುವ ಬಾಗಿಲು ಸಪೂರವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಖಜಾನೆ ತಳಗಾಣದ ಮತ್ತೇ ನಾದೀತು?

ಹೀಗೆ ಧನಾಗಾರವು ಬರಿದಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ತಾರುಮಾರು ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಯಿತು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು.

ಚಿತ್ರಸೇನನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಬುದ್ಧಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ರಾಜನ ಸಂಕಲ್ಪ

ವನ್ನೂ, ಮನೋಭಾವವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದನು. ಅದರಿಂದ ಬರಲಿರುವ ಫಲಿತವೇನೆಂಬುದು ಕೂಡಾ ಅವನು ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಅರಿತಿದ್ದನು. ರಾಜನು ಆಲೋಚನೆ ಕೇಳಿದರಷ್ಟೇ ಅವನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ವಿಧಿಯಿದ್ದರೂ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿದಾಗಲೂ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಯೂ ಇದ್ದನು. "ಅದೆಲ್ಲಾ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸಂತೋಷವಿರಲೇ ಬೇಕು. ಆ ಪುಣ್ಯವೇ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾರೂ ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನಿರಿ!" ಎಂದು ರಾಜನು ಮಂತ್ರಿಯ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಖಜಾನೆ ಖಾಲಿಯಾಗುವ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಇನ್ನು ಸಮ್ಮಂದಿದ್ದರೆ ಮುಪ್ಪು ಬರುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿ

ಸಾಹಸದಿಂದ ಚಿತ್ರಸೇನನೊಂದಿಗೆ, "ಮಹಾರಾಜರೇ, ನಿಮ್ಮ ಶಾಸನಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿರುವುದು ನಿಜವೇ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಧನಾಗಾರವು ಬತ್ತಿ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಧನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟೆ? ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ದೂರುತ್ತಾರೆ. ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸಲಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಾಹದ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿಯಲಿ? ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಬಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಭುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು.

"ಅಷ್ಟೊಂದು ವಿಷಮಿಸಿ ಹೋಯಿತೇನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ?" ಎಂದು ರಾಜನು ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದನು.

"ಅದನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ ಮಹಾರಾಜರೇ, ಆತ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗೂ, ಇತ್ತ ಸೈನಿಕರಿಗೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಬಳದ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಾರವಿದೆ. ಇರುವ ಧನದ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ, ನೀರು ಹಾಕುವ ತೋಟಮಾಲಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಭತ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಸಾಕಾಗಲಾರದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ." ಎಂದನು ಮಂತ್ರಿ ಬಾಡಿದ ಮುಖದಿಂದ.

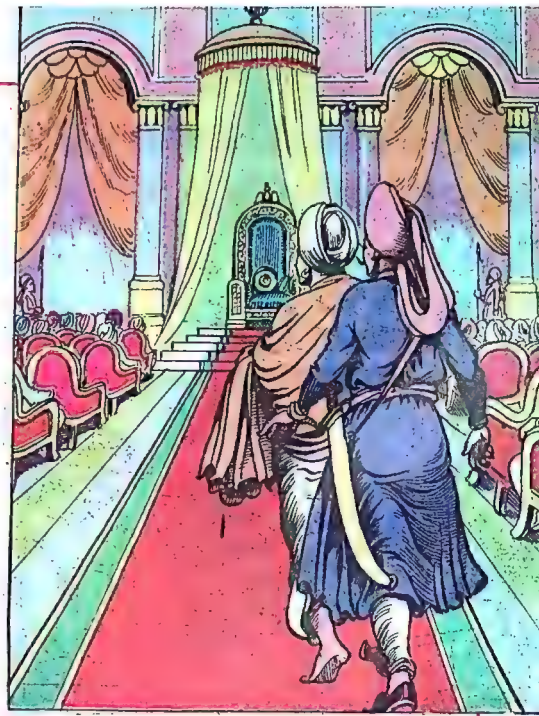
ಚಿತ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜನು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತಲೆ ದೂಗಿ, "ಸರಿ. ನಾಳೆಯದಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮಹಾ ದರ್ಬಾರಿಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರಿ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜೋದ್ಯೋಗಿಗಳೂ, ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಮುಖರೂ ಸಭೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಸಿರಿ. ಮಹಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಆಲೋಚನೆ ಬಾರದೆ ಹೋಗದು" ಎಂದನು.

"ಆಗಲಿ ಮಹಾಪ್ರಭು" ಎಂದು ಮಂತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಂದೆದ್ದು ಆಚೆಗೆ ಹೋದನು. ಮಹಾ ದರ್ಬಾರು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಏನು ಒಳಿತಾಗುವುದೆಂದು

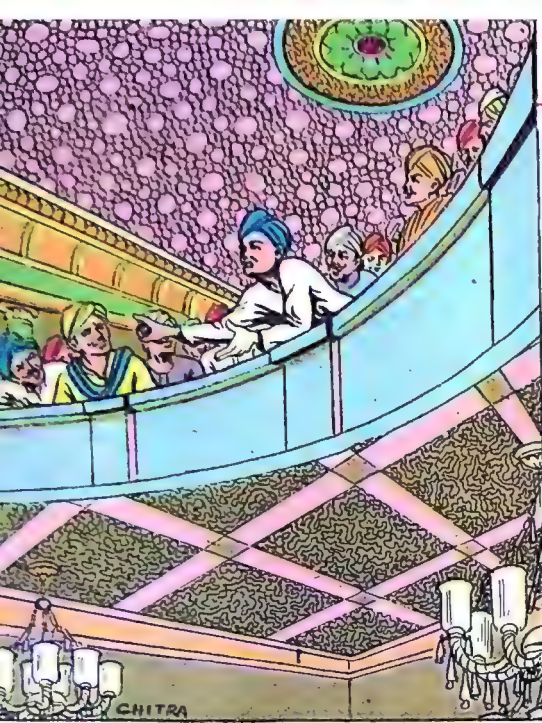
ಮಂತ್ರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಕುಂಡಲಿನೇ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಡಂಗುರ ಸಾರಲಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ-ಪ್ರಜೆಗಳು, ಮಹಾದರ್ಬಾರು ಏತಕ್ಕೋ, ಏನು ವಿಶೇಷವೋ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ತಮ ತಮಗೆ ತೋರಿದಂತೆ ಮಾತಾಡ ತೊಡಗಿದರು. ರಾಜನು ಧರ್ಮಶೀಲನೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದುದೇ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲವರು, “ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂತೋಷ ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಯೇ ಸಭೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಮಹಾರಾಜನೆಂದರೆ ಇವನೇ ಸರಿ!” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವದಂತಿಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು.

ಮರು ದಿನ ಮಹಾದರ್ಬಾರು ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಂತೋಷ ವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಕೊಂಡೇ ಬಂದು ಸೇರತೊಡಗಿದರು. ರಾಜೋದ್ಯೋಗಿಗಳೂ, ನಗರದೊಳಗಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರೂ ಬಂದು ಸಭಾಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಚಿತ್ರಸೇನ ರಾಜನು ಬಂದು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿದನು. ಜಯ ಘೋಷವೆದ್ದು ಶಾಂತವಾದ ಮೇಲೆ, ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಭೆಯವರನ್ನು ನೋಡಿ, “ಮಹಾಸಭಾಸದರೆ! ಪ್ರಸ್ತುತ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಿಕರಿಂದ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಮಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ತೆರಿಗೆಗಳು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈಗಲೂ ಇವೆ. ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರು ಕರುಣಾ ಮಯರೆಂದು ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿರುವ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ನಾಮಮಾತ್ರವಾಗಿರುವ ಈ ಅಲ್ಪತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದೇ. ಅದೀಗ ನಮಗೂ ಒಂದು ತೀವ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪರಿಹಾರ ಕಾಣ ಬೇಕಂತಲೇ ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆಯಿಸಿ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸ

ಲಾಗಿಡೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಂಜಲು ನುಂಗುವ ನೆಪನದಲ್ಲಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕೆನೆದು ಗಂಟಲು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಆಗ ಸಭೆಯಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಎದ್ದು ನಿಂತು, “ಅಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ-ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗದೇನು?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಿಷಯವೆನಿಸಿತೋ ಏನೋ! ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ಅವನನ್ನು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನೋಡಿದರು. ಮಹಾಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದವನನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿ, ಹುಬ್ಬುಗಂಟಿಕ್ಕಿ, “ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು? ನೀವೇ ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಿರಿ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು? ಅಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಏನೇನು ಸೌಕರ್ಯಗಳಾಗಬೇಕು? ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ವೈದ್ಯರು ಬೇಡವೆ? ಔಷಧಗಳು ಬೇಡವೆ? ಚಿಕಿತ್ಸಕರು

ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವರಾಗುವಾಗ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಕಲಿಯ ಬೇಡವೇ? ನಡೆದಾಡಲು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಆಗ ಬೇಡವೇ? ಇದೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಬದಿಗಿದ್ದರೆ ಪರರಾಜರು ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ತೆಗೆದರೂ ತೆಗೆಯಬಹುದಷ್ಟೆ? ಅಂತಹ ದಾಳಿ ಗಳನ್ನು ನಿರೋಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸೈನ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರ ಬೇಡವೇ? ಅವರೆಲ್ಲರ ಬಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಬೇಡವೇ? ಆಯುಧಗಳು ಬೇಡವೇ? ಸಂಬಳ ವೇಡವೇ? ಆದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಾಜಭಂಡಾರ ತುಂಬಿರ ಬೇಡವೇ? ತೆರಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಹಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ? ನೀವೇ ಹೇಳಿರಿ. ಮುಖ್ಯ ವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯಿಂದರೇನು? ಅವುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ವಿಧಿಸು ತ್ತಾರೆ? ಎಂಬುದು ಪ್ರತಿ ಪೌರನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯದುದರಿಂದಲೇ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದಿರಿ..." ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ಚಿತ್ರಸೇನ ರಾಜನು, ತಾನೇನೋ ಮಾತಾಡಲಿರುವಂತೆ ಸೂಚಿ

ಸಿದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಂತ್ರಿ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ ಬದಿಗೆ ಸರಿದು ಸುಮ್ಮನಾದನು.

"ನಮ್ಮ ಮಹಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಥಾರ್ಥವಾದುದನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ತಗ್ಗಿಸಿದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ವಿಧಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಮೊದಲಿನ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೊಡಬಲ್ಲರೇ, ನಾವಾದರೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಏಳುತ್ತದೆ" ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದನು ರಾಜ.

ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಏನೋ ಗುಸುಗುಸುಗಳು ಎದ್ದುವು. ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನು ನಿರ್ಭಯದಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತು, "ಮಹಾರಾಜರೇ, ಒಂದು ಸಾರಿ ತಗ್ಗಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದುಡುಕ ಬಾರದೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಈಗಂತೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪರರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪ್ರಭುಗಳ ಕೀರ್ತಿ, ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅರತಿ ಕರ್ಪೂರದ ಹಾಗೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋದೀತಲ್ಲ! ಮಹಿಮೆಪತಿ ಗಳು ಮಾತು ತಪ್ಪುವುದೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ ಯಲ್ಲ!" ಎಂದನು.

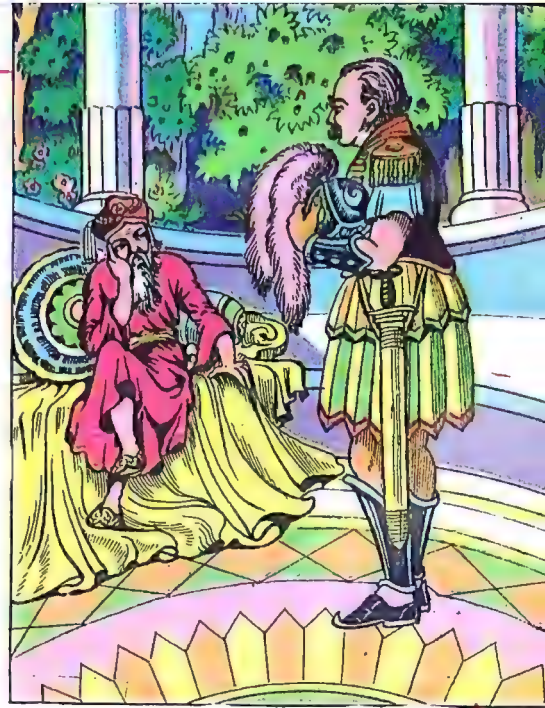
ಈ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತು ರಾಜನಿಗೆ ಹೌದೆಂದೇ ತೋರಿತು. ತಾನು ಸಿಂಹಾಸನವೇರಿದಂದಿನಿಂದ ಈವರೆಗೂ ಆರ್ಜಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಯಶೋ ನಿಧಿ ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋದೀತು! ಆದುದರಿಂದ ತಗ್ಗಿಸಿದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಾರದು. ಧನಾಗಾರವು ತುಂಬಿ ಬರಲು ಬೇರೇನಾದರೂ ದಾರಿಯಿದೆಯೋ ನೋಡ ಬೇಕು. ತೆರಿಗೆಯ ಮಾತೇ ಎತ್ತಬಾರದು. ಈ ಮಹಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಉಪಾಯ ಸೂಚಿಸಬಲ್ಲ ಮೇಧಾವಿ ಯಾವನೂ ಇರಲಾರನೆ!

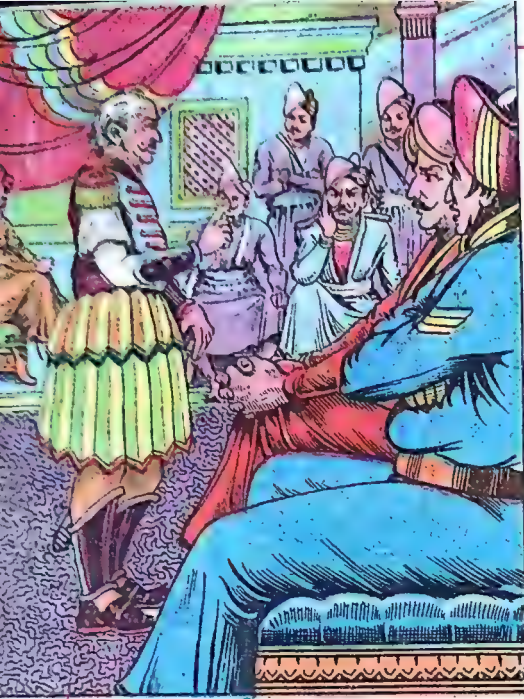
ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡು ಚಿತ್ರಸೇನ ರಾಜನು, “ತೆರಿಗೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದುಸಾರಿ ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಯೋಚನೆ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದೆಂಬ ಮಾತಿಗೂ ಎಡೆ ಕೊಡಲಾರನು. ಇದಂತೂ ನಿಶ್ಚಯ! ಆದರೆ ಮಹಾ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಸಭಿಕರಾದ ನೀವೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ!” ಎಂದನು.

ಇಡೀ ಸಭೆಯೇ ನಿಶ್ಚಬ್ದವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಮುಖ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೇ ಹೊರತು ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳು ಹೀಗೆ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ, ಬಲಿಷ್ಠನಾದೊಬ್ಬನು ಎದ್ದು ನಿಂತನು. ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಯಾದ ಸಮರ ಸೇನನೇ ಅವನು. “ಮಹಾರಾಜರೇ, ಧನಾಗಾರವನ್ನು ತುಂಬಿಸುವ ವಿಷಯ ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ನನಗೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವೀರೋಚಿತವೂ, ರಾಜಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತವೂ, ಸುಲಭವೂ ಆದ ಉಪಾಯವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲೆನು. ಅದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಗುಪ್ತ ವಿಷಯವಾದುದರಿಂದ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಪ್ಪಣೆ ಯಾದರೆ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು ಸೇನಾಧಿಪತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವರಂತೆ, ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಭಾರ ನೀಗಿತೆಂಬ ಸಂತಸದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯವರೆಲ್ಲಾ ಕರತಾಲ ಧ್ವನಿಯೆಬ್ಬಿಸಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಸೇನ ರಾಜನು ಸಭೆಯನ್ನು ಸಾಕು ಮಾಡಿ ಎದ್ದನು. ಸಭೆ ಚಿದರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಸೇನ ರಾಜನು ಸಮರಸೇನನನ್ನು ಉದ್ಧಾನ ವನಕ್ಕೆ

ಕರೆಯಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸಮರಸೇನನು ಮಹಾರಾಜನೊಂದಿಗೆ, “ಪ್ರಭುಗಳೇ, ನಮ್ಮ ಧನಾಗಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಂತೂ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಾಸುಕೂಡಾ ಹುಟ್ಟುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ? ರಾಜ್ಯವು ರಾಮರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹೇಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದಬಲ್ಲರು? ಇದು ತಾನೇ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಕಾಣುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದೆಂದರೆ, ನಾವು ಪರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಧನಾಗಾರಗಳನ್ನು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ರಾಜ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾನೇ? ಈ ಬಗೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಸೇನಾಧಿಪತಿಗಳನ್ನೂ ಸೇನೆಗಳನ್ನೂ ರಾಜರು ಪೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಪ್ಪೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ” ಎಂದು ಬಿನ್ನ ವಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಚಿತ್ರಸೇನನು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ,
 "ಅದು ಸರಿಯೇ ! ನಿನ್ನ ಆಲೋಚನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ
 ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನೀನು
 ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅಸಲು ನಮ್ಮ
 ಕುಂಡಲಿನಿ ರಾಜ್ಯವೆಂಬುದು ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯತಾನೆ ?
 ನಮಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮುದ್ರವೇ ಇದೆ.
 ಈ ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ನೆರೆ
 ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ
 ತುಂಬಾ ನೌಕೆಗಳೂ, ಸೈನಿಕರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ
 ವಿಷಯವನ್ನು ನೀನು ಮರೆತಹಾಗಿದೆ" ಎಂದನು.

"ಆ ನೌಕಾಬಲ ಸೈನಿಕ ಬಲಗಳ ವಿಷಯ
 ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನನಗೇ ಬಿಟ್ಟು
 ಬಿಡಿ" ಎಂದನು ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಸಮರಸೇನ.
 "ಛೇಪ್ ! ಹಾಗಾಗಾದರೆ ಸರಿ. ಆ ಬಾಧ್ಯತೆ ಪೂರಾ
 ನಿನ್ನದೇ. ನಮ್ಮ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಎಷ್ಟೋ
 ಮಂದಿ ಹೊಸಬರನ್ನು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳು

ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ರಾಜಾಜ್ಞೆ ಬೇಕಷ್ಟೆ ?
 ಇಕೋ, ಈ ಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು
 ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸು" ಎಂದು ರಾಜನು ತನ್ನ ಬೆರಳಲ್ಲಿದ್ದ
 ರಾಜ ಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಸೇನಾನಾಯಕನಿಗೆ
 ಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ರಾಜನಿಗೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಭಾರ
 ವನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದಷ್ಟು ನೆಮ್ಮದಿಯುಂಟಾಗಿತ್ತು.

ಸೇನಾನಾಯಕ ಸಮರಸೇನನು ರಾಜನ ಬಳಿ
 ಯಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಸೈನ್ಯದ
 ಎಲ್ಲಾ ದಳನಾಯಕರನ್ನೂ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಿ, ಅವ
 ರೊಂದಿಗೆ, ರಾಜನಿಗೂ ತನಗೂ ಆದ ಸಂಭಾಷಣೆ
 ಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. ಕಡೆಗೆ "ಇದೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಿವ.
 ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂದೇಹ ನನ್ನನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ"
 ಎಂದನು ಸಮರಸೇನ.

ಅದೇನು ಸಂದೇಹವೆಂದು ದಳನಾಯಕರು
 ಕೇಳಲು, "ಅದು ಕೂಡಾ ಮುಖ್ಯವಾದುದೇ. ನಾವು
 ನಮ್ಮ ಸೈನಿಕರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸುತ್ತ
 ಮುತ್ತಲಿನ ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದಂಡಯಾತ್ರೆ
 ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲಿಯ ಧನಾಗಾರ
 ಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆಯುವುದು ಮಾತ್ರವೇ.
 ನಾವೇನೂ ಆ ದ್ವೀಪರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಆಳಿಕೆ
 ನಡೆಯಿಸಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಣ್ಣ
 ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈಗ ನಮಗಿರುವ ಸೈನಿಕರೇ ಸಾಕೆಂದು
 ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆ
 ಯನ್ನೂ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವಕಾಶ
 ವನ್ನು ಹೊಂಚುಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ದ್ರೋಹಿಗಳಾ
 ರಾದರೂ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಬೀಳುವಂತಹ
 ಬಂಡಾಯವೇನಾದರೂ ಎಬ್ಬಿಸಬಹುದು. ಆಗ
 ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರನ್ನೂ, ರಾಜ ಕುಟುಂಬವನ್ನೂ
 ರಕ್ಷಿಸುವವರು ಯಾರು? ಇದೊಂದು ಮುಖ್ಯ
 ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲವೆ?" ಎಂದನು ಸೇನಾಧಿಪತಿ. "ಹೌದು
 ಇದೊಂದು ಸಿಕ್ಕು ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ನಿಜ. ಸೈನ್ಯವಿಲ್ಲದ

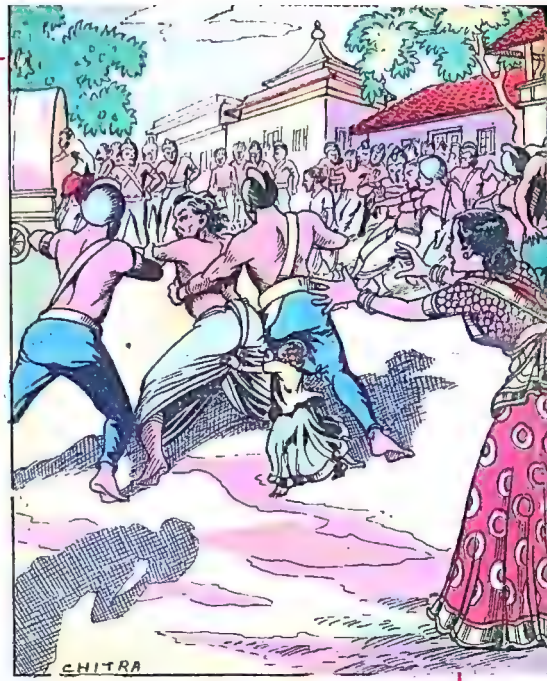
ರಾಜನು ಸುಟ್ಟ ಕಡ್ಡಿಗೆ ಸಮ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ.”
ಎವನೊಬ್ಬ ದಳನಾಯಕ.

ಸೇನಾನಿ ಸಮರಸೇನನು ಏನೋ ಹೇಳಲು
ನೋಡುವಾಗ, ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ ಯೋಧನು ದೊಡ್ಡ
ಕುಶಲವಿಂದ, “ಸೇನಾಧಿಪತಿಯೇ ! ಕುಂಡಲಿನೀ
ದೇವಿಯ ಕರುಣೆಯಿಂದ ನನಗೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ
ಆಲೋಚನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹೇಳಲೆ ? ” ಎಂದನು.
“ ಹೇಳಯ್ಯಾ ! ” ಎಂದರು ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮೆಗೆ.

“ ಕೇಳಿರಿ ಹಾಗಾದರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯ
ದಂತಹುದೇನಾದರೂ ಕೆರಳಿ ಏಳಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ
ಕಾರಣರು ಯುವಕರೇ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ದೇಶ
ದೊಳಗಿನ ಯುವಕರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾವುದೋ ಒಂದು
ವಿಧದಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಡ
ಬೇಕು. ಇದೇ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.” ಎಂದನು
ವೃದ್ಧಯೋಧ.

ಈ ಉಪಾಯವು ಸಮರಸೇನನಿಗೂ, ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ
ಇತರರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಿಡಿಸಿತು. ಆಗಲೇ ಚರ್ಚಿಸಿ
ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಥಕವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ರಾಜ್ಯ
ದೊಳಗೆ ಹದಿನೈದರಿಂದ ನಲುಪತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ
ಇರುವ ಮಧ್ಯಮ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಲ್ಲಾ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ
ತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯನ್ನು, ರಾಜ ಮುದ್ರಿಕೆಯ
ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ
ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಮರುದಿನವೇ ಸೈನಿಕರು ಆಜ್ಞಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಪ್ರಾಯ ತುಂಬಿದ್ದವರನ್ನು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ
ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಕೆಲವರು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ
ಸೇರಲು ತಮ್ಮ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತ,
“ ಅಯ್ಯಾ, ಬೇಕಾದರೆ ರಾಜರ ಹತ್ತಿರ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆ
ಹಾಕಲು ಹೇಳಿರಿ. ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.
ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೋ ಪರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ

ದಾಳಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಂದಲೂ, ಹೆಂಡತಿ
ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸ ಬೇಡಿ
ರಯ್ಯಾ ! ” ಎಂದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟು
ಕೊಂಡರು.

ಆಜ್ಞಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂಥವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದು
ಸೈನಿಕರು, “ ಇದು ರಾಜಾಜ್ಞೆ, ನೋಡಿರಾ ? ”
ಎನ್ನುತ್ತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸೇರುವವರನ್ನು
ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದಲೂ, ಉಳಿದವರನ್ನು ಬಲವಂತ
ದಿಂದ ಕೈ ಕಾಲು ಕಟ್ಟಿ ಡೋಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು
ಕೊಂಡು ನಗರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದರು.

ಈ ಬಗೆಯ ಬಲವಂತದ ಸೈನಿಕ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ
ಇಷ್ಟು ಎಲ್ಲದವರು ಕೆಲವರು, ಸೈನಿಕರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದೆ
ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಚಿತ್ರಸೇನರಾಜನೊಂದಿಗೆ
ಇದ್ದ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು.
ಚಿತ್ರಸೇನರಾಜನು ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮದಿ

ಯಾಗಿ ಕೇಳಿ. "ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನನ್ನ ಕೀರ್ತಿ
ಯನ್ನು ಸಾವಿರ ಬಾಯಿಗಳಿಂದ ಹೊಗಳುವಿರಿ.
ಕಾವ್ಯ ಹೆಣೆಯುವಿರಿ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಾನು ತೆರಿಗೆ
ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಮೇಲೆ
ಚೈಗಳು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡುವವರಾಗುವಿರಿ.
ಅಂದರೆ ನಾನೇ ನಿಮಗೆ ಅದಕ್ಕೂ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ
ನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸುವುದೇ ನಮ್ಮ
ವರಾಚಾರ! ತೆರಿಗೆ ತಗ್ಗಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಾಗೇ
ಮಾಡಿದೆ: ಈಗ ದಾಳಿ ತೆಗೆದು ದೋಚಬೇಕೆಂದು
ಹೇಳಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವೆನು. ಪ್ರಜೆಗಳಾದ
ನೀವೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಲೇಬೇಕು" ಎಂದನು.

ಆಂತೂ ಸೈನಿಕರ ಶೇಖರಣೆ ಬೇಗದಲ್ಲೇ ಮುಗಿ
ಯಿತು ಒಂದು ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದ ದಿನ
ಕುಂದಲಿನೇ ಸೈನ್ಯಗಳು ಹಡಗುಗಳನ್ನೇರಿದುವು.
"ಇನ್ನು ಹೊರಡಿರಿ, ವಿಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಬನ್ನಿರಿ!"
ಎಂದು ಚಿತ್ರಸೇನನು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ ಅದೇಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ,
ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸುವಂತಹ
ಒಂದು ಪ್ರಕಾಶ ತೋರಿತು. ಮಹಾ ವೇಗದಿಂದ
ಕದಲುವ ಆ ಪ್ರಕಾಶವು ಒಂದು ಬಾಲದ ನಕ್ಷತ್ರ!
ಧೂಮಕೇತು! ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಭಯ
ದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತ. "ಅಶುಭ! ಅಶುಭ!" ಎಂದು
ಕೂಗಿಕೊಂಡರು.

ರಾಜನ ಬದಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಆಸ್ಥಾನದ ಜ್ಯೋತಿ
ಷ್ಠನು, "ಈ ಧೂಮಕೇತು ಅಪದವನ್ನು ಸೂಚಿಸು
ವಂಥಾದ್ದು. ಹಡಗುಗಳು ಹೊರಡದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರಿ.
ಇನ್ನೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು
ನೋಡೋಣ!" ಎಂದನು.

ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸಮರಸೇನನು ಕೋಪಗೊಂಡು,
"ಇಂತಹ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಹುಚ್ಚು ನಂಬುಗೆಗಳಿಂದಲೇ
ಕೆಲಸ ಕೆಡುವುದು. ಈಗ ತಡೆದು ಚಂಡ ಪ್ರಚಂಡ
ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿರುವ ಸೈನಿಕರನ್ನು ನಿರುತ್ಸಾಹ
ಪಡಿಸದಿರಿ, ಈ ಧೂಮಕೇತುವಿಗೂ ನಮ್ಮ
ಸೈನಿಕರಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ?" ಎಂದನು.

ಆಸ್ಥಾನ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠನು ಎಷ್ಟೋ ಹೇಳಿ ನೋಡಿ
ದನು. ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಅಡಿಯನ್ನು
ಹಿಂದಿಡುವುದೇ ಅಪಶಕುನವೆಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪಟ್ಟು
ಹಿಡಿದನು. ಚಿತ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜನೂ ಸೇನಾಧಿ
ಪತಿಯ ವಾದವನ್ನೇ ಬಲಪಡಿಸಿದನು. ನಿರುಪಾಯ
ನಾಗಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠನು ಸುಮ್ಮನಾದನು.

ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಸಮರಸೇನನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ
ಹಡಗುಗಳ ಹಾಯಿಗಳು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡುವು.
ಯುದ್ಧ ಹಡಗುಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ
ಧೂಮಕೇತುವಿಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟುವು.

—(ಇನ್ನೂ ಇದೆ)

ಪದವೀತ್ರಾಂಗ

ಅಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಭೂತಬೇತಾಳಗಳನ್ನು ಬೆರಗುಪಡಿಸುವಷ್ಟು ಸಾಹಸಿಯಾದ ರಾಜಾ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು ಮತ್ತೆ ಮರದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶವವನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ತನ್ನ ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ಎಂದಿನಂತೆ ಮೌನದಿಂದ ಸ್ಮಶಾನದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯತೊಡಗಿದನು. ಆಗ ಶವದೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬೇತಾಳವು ಮಾತಾಡಲು ತೊಡಗಿ, "ಎಲೈ ರಾಜನೇ! ನೀನೇನೋ ಅಚ್ಚಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತನಂತೆ ಯಾರಿಗಾಗಿಯೋ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ. ಆದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರು ಸೇವಕರು ಮಾಡುವ ಸೇವೆಗೆ ತಕ್ಕ ಗೌರವ ಕೊಡುವರೋ ಎಂಬುದು ಸಂದೇಹವೇ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬೇಡೆಂದರೆ ಏನಾದೀತೆಂಬದಕ್ಕೆ ದಯಾನಿಧಿಯ ತ್ಯಾಗವೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ನಿನಗೆ ದಾರಿಯ ಶ್ರಮ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳುತ್ತಾನೆ" ಎಂದು ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು :

ಕಳಿಂಗ ದೇಶದ ರಾಜನಾದ ಮಾತಾಂಡನ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ದಯಾನಿಧಿ ಎಂಬವನು ಒಬ್ಬ ದಳಪತಿಯಾಗಿ

ಬೇತಾಳಕಥೆಗಳೇ??

ದ್ದನು. ಅವನ ವೀರಧೀರ ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳೇನೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಯುದ್ಧ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತೇ ಆಲೋಚಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು.

ಒಂದು ದಿನ ಮಾರ್ತಾಂಡ ರಾಜನು ಭಾರೀ ಎತ್ತು ಗಡೆಯ ಕೋಲಾಹಲದಿಂದ ಧೂರದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಹೊರಟನು. ಆಗ ದಯಾನಿಧಿಯನ್ನು ಕೋಟೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದನು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಗೊಡ್ಡಚಾರರ ಮೂಲಕವಾಗಿ, ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಶತ್ರು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವೀರ ನಾಯಕ ರೆಲ್ಲ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋದುದರಿಂದ, ಕೋಟೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು, ವೀರವರ್ಮನೆಂಬ ಆ ಶತ್ರು ರಾಜನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದನು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲೇ ಆಲೋಚಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ದಯಾನಿಧಿ, ಕೋಟೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇರಿಸಿದ ಸೈನಿಕರನ್ನೆಲ್ಲಾ

ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೇರಿಸಿದನು. ಅವರ ಜತೆಗೆ ಇತರ ಯುವಕರನ್ನೂ ಏರಿಸಿದನು. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರ ಮೇಲೆ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ, ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ, ಬೆಂಕಿಯನ್ನೂ, ದೊಂದಿಯ ಬಾಣಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಮಹಾ ಬೀಭತ್ಸವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರು. ಅಳಿದುಳಿದ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿಹೋದರು. ಗಾಯಗೊಂಡವರು ಕೋಟೆಯ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದಯಾನಿಧಿ ಸತ್ತುಹೋದ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹುಗಿಸಿ, ಗಾಯಗೊಂಡವರನ್ನು ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ತನ್ನ ನಗರದ ಕೋಟೆಯ ಮೇಲೆ ಶತ್ರು ವಾದ ವೀರವರ್ಮನು ದಾಳಿಮಾಡಿದ್ದ ಸಮಾಚಾರ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋದ ರಾಜನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು, ದಯಾನಿಧಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಮಿಂಚಿನ ವಿಜಯದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಅವನು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಮಾರ್ತಾಂಡ ರಾಜನಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅವರಿಗಿಲ್ಲಾ ಮರಣ ದಂಡನೆ ವಿಧಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟನು.

ಮಾರ್ತಾಂಡರಾಜನ ಕೋಪವು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೀರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ವೀರವರ್ಮನ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಹೀಗಾದೀತೆಂದು ಮೊದಲೇ ಊಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವೀರವರ್ಮನು ನೆರೆಕರೆಯ ತನ್ನ ಮಿತ್ರ ರಾಜರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಬಲು ದೊಡ್ಡ ಬಳಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾರ್ತಾಂಡನ ಸೇನೆಗಳನ್ನು ಮುಣ್ಣು ಮುಕ್ಕುವಂತೆ ಸೋಲಿಸಿ, ಮಾರ್ತಾಂಡನನ್ನೇ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಬಂದಿ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟನು. ಉಳಿದ ಯುದ್ಧ ಖೈದಿಗಳಿಂದ ಗುಲಾಮಚಾಕರಿ ಮಾಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಿದನು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವೀರವರ್ಮನ ಸೈನಿಕರು ಸ್ವೇಚ್ಛೆ

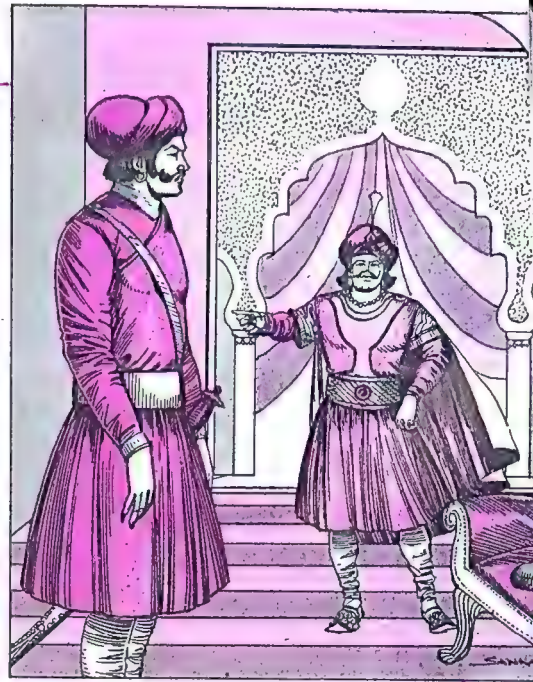
ಯಾಗಿ ಕಳಿಂಗ ನಗರವನ್ನೇ ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆದರು. ದಯಾನಿಧಿ ಹೇಗೋ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ನಗರದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಜೆಯಂತೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ದಿನ ದೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.

•ವೀರವರ್ಮನು ಸಾಧಿಸಿದ ವಿಜಯವು ಕಳಿಂಗದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಾಂತಕವೇ ಆಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಸೈನಿಕರು ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆಯುವುದರಲ್ಲೇ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ವೀರವರ್ಮನು ಕಳಿಂಗವನ್ನು ಶತ್ರು ನಗರವೆಂದೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ದಯಾನಿಧಿಗೆ ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕೆಲವು ವಂದಿ ಧೈರ್ಯಸಾಹಸಿಗಳಾದ ಯುವಕರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಬಲವರ್ಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದನು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಆ ಸ್ನಾತ್ತಾಗಿ ರಾಜ ಭವನದೊಳಗೆ ತಿರುಗಿಬಿದ್ದು ವೀರವರ್ಮನನ್ನೊ. ಇತರ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಅತಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಆದೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ತಾಂಡ ರಾಜನನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯೂ ಮಾಡಿಸಿದನು.

ತಮ್ಮ ರಾಜನು ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಕಳಿಂಗ ನಗರವಾಸಿಗಳು ಬಂಡಾಯವೆದ್ದು ತಮ್ಮನ್ನು ಪೀಡಿಸುವ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರೇ ಮೊದಲಾದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆದು ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿಸಿದರು.

ಮಾರ್ತಾಂಡನು ಮತ್ತೆ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ವೀರವರ್ಮನಿಗೆ ಶಿರಚ್ಛೇದವನ್ನೊ, ಅವನ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಗಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ವಿಧಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾರ್ತಾಂಡನು ದಯಾನಿಧಿ ತೋರಿಸಿದ ನೈಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿ

ಕೊಂಡು, ಅವನನ್ನು ಬೇಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ವ ಸೇನಾ ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದನು. ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ದಯಾನಿಧಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ತಾಂಡ ರಾಜನನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ, “ಮಹಾರಾಜರೇ, ನೀವು ನನಗೆ ಕೊಡಲಿರುವ ಸರ್ವ ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಪದವಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಆ ಪದವಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಂಥ ಶಕ್ತಿ ನನಗಿಲ್ಲ.” ಎಂದನು ತುಂಬಾ ವಿನಯದಿಂದ.

ಮಾರ್ತಾಂಡನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತ, “ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ. ನಿನ್ನಷ್ಟ. ಆದರೆ ನೀನು ಬೆಳಗಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಈ ನಗರದ ಗಡಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿಬಿಡು! ಕಳಿಂಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀನಿರುವುದು ತಿಳಿದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವು ದಕ್ಕದು” ಎಂದನು. “ಆಪ್ತನೇ ಮಹಾರಾಜರೇ!” ಎಂದು ದಯಾನಿಧಿ ರಾಜನಿಂದ ಆನುಜ್ಞೆಪಡೆದು, ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೇ ದೇಶಾಂತಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಬೇತಾಳವು ಹೀಗೆ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, “ರಾಜಾ, ದಯಾನಿಧಿ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವ ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಪದವಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದನು? ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದೆಂದುಕೊಂಡನೇಕೆ? ಅದು ನಿಜವೇ? ಅವನ ಸಂಗತಿ ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಮಾರ್ತಾಂಡ ರಾಜನ ಪ್ರವರ್ತನೆಗೆ ಅರ್ಥವೇನು? ಅವನು ದಯಾನಿಧಿಗೆ ದೇಶಬಹಿಷ್ಕರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟನೇಕೆ? ಯಾರೂ ಮಾಡದ, ಮರೆಯಲಾಗದಂತಹ ಸಹಾಯವನ್ನೇ ದಯಾನಿಧಿ ಮಾಡಿ, ಕಳೆದುಹೋದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೊಡಿಸಿದವನಾಗಿರುವಾಗ, ಅಂಥವನನ್ನು ಸಾಧಾರಣ ದಳಪತಿಯಂತಾದರೂ ಇರಿಸಬಹುದಿತ್ತಷ್ಟೆ? ತಾನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಡುವ ಪದವಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದನೆಂದು ರಾಜನಿಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕೋಪವೇ? ಈ ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಮಾಧಾನ ತಿಳಿದೂ ಹೇಳದೆಹೋದರೆ ನಿನ್ನ ತಲೆ ಸಾವಿರ ಹೋಳಾಗಿ ಚೆದುರುತ್ತದೆ!” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾಯಿತು.

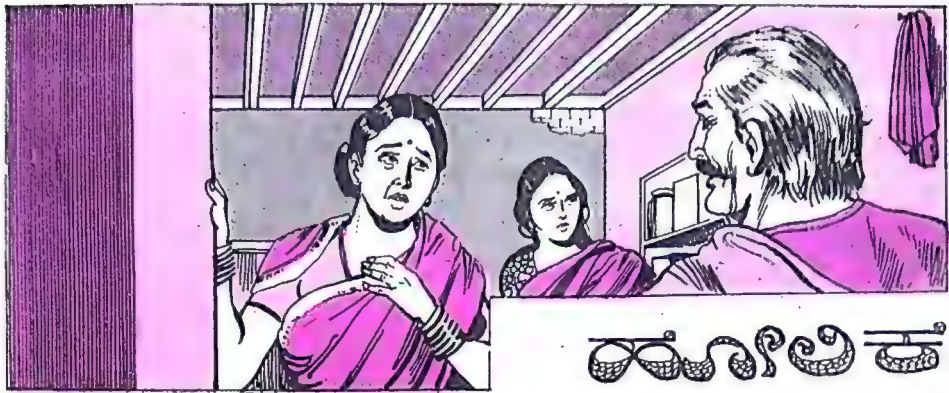
ಅದಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು ಹೀಗೆಂದನು : “ದಯಾನಿಧಿ ಅಪಾರವಾದ ರಾಜಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನೆಂದು ನಂಬಿದುದರಿಂದ ಮಾರ್ತಾಂಡರಾಜನು ಅವನನ್ನು ಸರ್ವ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ದಯಾನಿಧಿ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ

ನಿರಾಕರಿಸಿದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನನ್ನು ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ರಾಜಭಕ್ತಿಯಲ್ಲವೆಂದೂ ದೇಶಾಭಿಮಾನವೆಂದೂ ರಾಜನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ದಯಾನಿಧಿ ಮಾನವತಾವಾದಿಯಾದ ಗುಣದವನು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಗಾಯಗೊಂಡು ಬಿದ್ದ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿ ಸತ್ತವರನ್ನು ಕೂಡಾ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಹುಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ವೀರವರ್ಮನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕಂಟಕನಾಗಿಲ್ಲದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ದಯಾನಿಧಿ ಮಾರ್ತಾಂಡನಿಗೆ ತಿರುಗಿ ರಾಜ್ಯವು ಬರುವಂತಹ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ತಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಮಾರ್ತಾಂಡನು ಅವನಿಗೆ ದೇಶಬಹಿಷ್ಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ದೇಶಾಭಿಮಾನವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಅದು ತೀವ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ತಾಂಡನು ದಯಾನಿಧಿಯನ್ನು ಹಾಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕಷ್ಟಪಡುವ ಹಾಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಈ ದಯಾನಿಧಿಯೇ ತನ್ನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ತೊಲಗಿಸಿಬಿಡಲೂ ಹಿಂಜರಿಯುವವನಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ರಾಜನ ನಿರ್ಣಯ ಹಾಗಾಯಿತು.”

ಹೀಗೆ ರಾಜನಿಗೆ ಮೌನಭಂಗವಾದ ಕೂಡಲೇ ಬೇತಾಳವು ಶವದೊಂದಿಗೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ನೇತಾಡತೊಡಗಿತು.

ರೂಲಿಹ

ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಯ್ಯನೂ ಪಾರ್ವತಮ್ಮನೂ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ರಾಗಿಣಿ ಎಂಬೊಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಇದ್ದಳು. ರಾಜಯ್ಯನು ಸಾಧಾರಣ ರೀತಿಯ ಉದ್ಯೋಗದವ ನಾದುದರಿಂದ ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನದ ಗಾಡಿಯನ್ನು ದೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಮಗಳು ರಾಗಿಣಿ ಸಾಧಾರಣದ ಹೆಣ್ಣೇಹೊರತು ಸುಂದರಿಯರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವಳಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಜಯ್ಯನು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಮಗಳ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದನು.

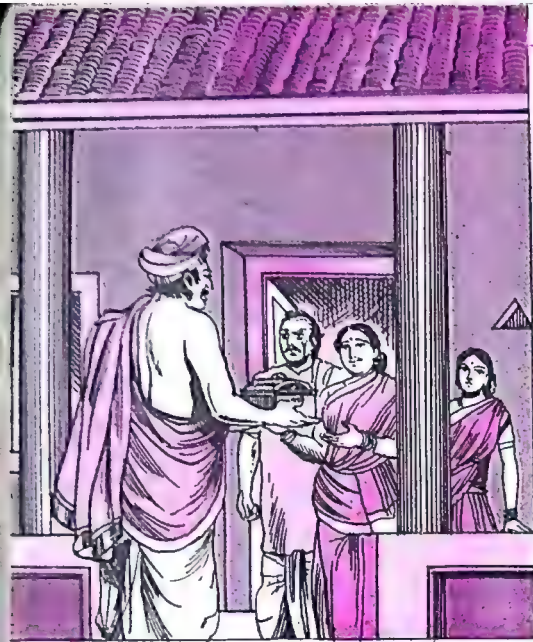
ಆ ಕಾಲವೂ ಬಂದಿತು. ರಾಜಯ್ಯ ವರಾನ್ವೇಷಣೆಗೆ ತೊಡಗಿದನು. ಸೇರಿಬಂದ ಅನೇಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಮಾತು ಬಂದಾಗ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ಹೋದುವು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಹುಡುಗಿ ಹಿಡಿಸದ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಿಟ್ಟುಹೋದುವು. ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಸಂಬಂಧದ ವರನು ರಾಜಯ್ಯನಿಗೂ ಪಾರ್ವತಿಗೂ ರಾಗಿಣಿಗೂ ಸಹ ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಯಿತು. ಅವರಿಗೂ ಹುಡುಗಿ ಹಿಡಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಹುಡುಗನ

ತಂದೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾತಾಡಿ ಬಂದ ರಾಜಯ್ಯನು “ನಮ್ಮ ರಾಗಿಣಿ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಿಡಿಸಿದಳೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರು ನಗದಾಗಿ ಕೇಳುವ ಹತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?” ಎನ್ನುತ್ತ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಉಸೈದನು.

ರಾಗಿಣಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ “ಹಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವರನಾದರೆ ನನಗೆ ಬೇಡ” ಎಂದಳು ಕೋಪದಿಂದ.

“ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ ಸುಮ್ಮನಿರೇ!” ಎಂದು ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಮಗಳ ಮೇಲೆ ರೇಗಿ, ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ, “ಅವರಿಗೆ ಹುಡುಗಿ ಹಿಡಿಸಿದ್ದೇ ದೊಡ್ಡದು. ನಾವು ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಸಂಬಂಧ ತಪ್ಪಿಹೋದರೆ ಇವಳಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗದು.” ಎಂದಳು. “ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹಣತರಲಿ? ಯಾರ ಮನೆಗಾದರೂ ಕನ್ನ ಹಾಕಬೇಕೇನು?” ಎಂದ ರಾಜಯ್ಯ ಕೋಪದಿಂದ.

ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ತರ್ಜನಭರ್ಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿಕೊಂಡರು, ಜಮ

ಸಾವಿರದಷ್ಟನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ್ದೆದು ಸಾವಿರಕ್ಕೋ ?

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಯಾರೋ ಹೊರಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟುವ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿತು. ರಾಜಯ್ಯನು ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ನೋಡಿದನು. ಹೊರಗೆ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಹೊಸಬನು ನಿಂತಿದ್ದು, "ಸುಬ್ಬಾ ಶೆಟ್ಟು ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ನಿಮಗೆ ಕೊಡಲು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಸಾವಿರದ ನಗಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆಯಂತೆ. ಆವರಿಗೇನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕೇ ? ತಗೊಳ್ಳಿ ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ" ಎಂದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟನು. ರಾಜಯ್ಯನಿಗೆ ಒಂದೂ ಅರ್ಧವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಬ್ಬಾಶೆಟ್ಟರನ್ನೂ ಅವನು ಅರಿಯನು. "ಯಾವ ಸುಬ್ಬಾಶೆಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದು?" ಎಂದು ಆ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ರಾಜಯ್ಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಬಂದಂತೆ

ತೋರಿತು. ಅವನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಮನೆಯ ಮುಂದಿದ್ದ ಬೇವಿನ ಮರದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ, "ಬೇವಿನ ಮರದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ನಾರ್ಣಾಪ್ಪನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಾ ಅಂದರು. ನೀವು ನಾರ್ಣಾಪ್ಪನವರು ಅಲ್ಲವೇ ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ರಾಜಯ್ಯ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದರೊಳಗೆ, ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದ್ದ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಬಾಯಿಹಾಕಿ, "ಹೌದಪ್ಪ, ಇದೇ ಮನೆ. ನೀನು ಬರಬೇಕಾದ ಮನೆಗೇ ಬಂದಿದ್ದೀ. ಸುಬ್ಬಾಶೆಟ್ಟು ನಿನ್ನೆಯೇ ನಗಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಂದಿದ್ದು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇವತ್ತು ಕಳಿಸಿದರಲ್ಲಾ ? ನಾವೇ ಮತ್ತೆ ಮಾತಾಡ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳು" ಎಂದಳು.

"ಸರಿಯಮ್ಮ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಮನುಷ್ಯ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಪಾರ್ವತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋದಳು. ಅವಳ ಹಿಂದೆಯೇ ರಾಜಯ್ಯನೂ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಿದನು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜಗಜಗಿಸುವ ಬಂಗಾರದ ನಗಗಳು !

"ಓ ! ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಬೆಲೆಯ ನಗಗಳು ! ಹುಡುಗಿಗೆ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಹಾಗೇ ಆಯಿತು ಬಿಡಿ !" ಎಂದಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ.

"ಅದು ಹೇಗೆಮ್ಮ ? ಇವೆಲ್ಲ ಯಾರವೋ ಏನೋ ? ಯಾರು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೋ ?" ಎಂದು ರಾಗಿಣಿ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕೇಳಿದಳು.

"ನೀನು ಬಾಯಿಮಾಚ್ಚಿ ಸುಮ್ಮನಿರೇ ! ಅಪಶಕುನದ ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಅಪಸ್ವರ ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು !" ಎಂದು ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಬಯ್ಯಲು ರಾಗಿಣಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದಳು.

"ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ ಕಣೆ ! ದೇವರು ದಯೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ ! ನಮ್ಮ ಮಗಳ ಮದುವೆಗಾಗೇ ಈ ನಗಗಳನ್ನು ದೇವರು ಕಳುಹಿಸಿ

ಧಾನೆ. ಎರಡು ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರಗಿಸಿ ಮಾರಿ ಹಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು ರಾಜಯ್ಯ.

"ದೇವರು ಏನೋ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾನಂತೆ ಉಬ್ಬಿಗಿಬ್ಬಿ ಹೋಗಿಬಿಡಬೇಡಿ! ಉಳಿದರ್ಥ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಗಾದರೆ ಸುಬ್ಬಾಶೆಟ್ಟಿಗೆ ಈ ನಗಗಳು ಸೇರಬೇಕಾದಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ಆ ಮನುಷ್ಯ ಬಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಏನು ಮಾಡೋಣ ಅಂತ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀರಾ?" ಎಂದಳು ಪಾರ್ವತಮ್ಮ.

"ಹೌದಲ್ಲ! ಒಂದು ಮಾಡೋಣ. ನಾನು ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮನೇ ಹಿಂದೆ ಹುಗಿದಿಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವನಾದರೂ ಬಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವನ್ನೋಣ. ಅವನು ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತಂದು ನಮಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಯಾರು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ?" ಎಂದನು ರಾಜಯ್ಯ.

ಅದೇ ಸರಿಯೆಂದು ಆ ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ತೆಂಗಿನ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹುಗಿದಿಟ್ಟರು. ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಯಾರೋ ಬಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಾಗಿಲು ಬಡೆಯುವುದು ಕೇಳಿತು. ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿ ನಗಗಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟವನು, ತುಂಬ ಕಳವಳದಿಂದಲೂ ಕೋಪದಿಂದಲೂ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ, "ಎಂಥಾ ಮೋಸ ನಿಮ್ಮದು! ಹೀಗೂ ಉಂಟೇ? ನಾರ್ಣಪ್ಪರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ತಕ್ಕೊಂಡಿರಿ? ಹಾಂ! ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆನ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ವಾಪಸು ಕೊಡಿ! ಕೊಡ್ತಿರಾ ಇಲ್ಲವಾ?" ಎಂದನು.

"ಯಾರವನು ಹುಚ್ಚ! ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾನೆ ಕುಡಿದುಬಂದು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಬೊಗಳ್ತಾನೆ! ಹೋಗೋ ಆಚೆಗೆ!" ಎಂದು ರಾಜಯ್ಯ ಕೋಪದಿಂದ ಗದರಿಸಿದ.

"ಹುಚ್ಚನ ಹತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಬೇಡಿದ್ದೆ! ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ" ಎಂದಳು ಪಾರ್ವತಮ್ಮ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಮನುಷ್ಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕರ್ಕಶವಾಗಿ ಕೂಗತೊಡಗಿದ. ರಾಜಯ್ಯ ಅವನನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನಾಡದೆ, "ತಲೆಹರಟೆ ನಿಲ್ಲಿಸು. ನೀನು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗಿ ಕೇಳು. ನಮಗೇನು ಗೊತ್ತು ಅದೆಲ್ಲಾ? ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಶುಭ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವಿರುವಾಗ. ಬೆಳಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತೇಕೆ ಕೂಗಾಡ್ತೀ? ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವಾಧೀನವಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹುಡುಕಿಕೋ ಹೋಗು!" ಎಂದನು. ಪಾರ್ವತಮ್ಮನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಯಿ ಹಾರಿಸಿದಳು.

“ಸಾಕು. ನಿಮಗಾಗಿಗೂ ಇನ್ನು ಆ ಶುಭ ಕಾರ್ಯದ ಶ್ರಮತಪ್ಪಿತು. ಈ ಮದುವೆ ನಡೆಯದು! ನಿಂತಿತು!” ಎನ್ನುತ್ತ ಗೋಡೆಯ ಮರೆಯಿಂದ ವರನ ತಂದೆ ಈಚೆಗೆ ಬಂದನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಜಯ್ಯನೂ ಪಾರ್ವತಮ್ಮನೂ ಬೆಪ್ಪುಬಡೆದು ನಿಂತರು. ಅವರ ಮುಂದೆ ವರನ ತಂದೆ, “ನಮಗೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಾಸು ಕೂಡಾ ಬೇಕಾಗಿ ದ್ದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಕುಟುಂಬಗೌರವವೂ ಸಾಂಪ್ರ ದಾಯವೂ ಮಾತ್ರ. ನಿಮ್ಮ ಗುಣಗಳೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿ ಕತೆಯೂ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಷ್ಟು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೇಳಿ ಗಿಲೀಟು ನಗಗಳನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಯೊಳಗಿಟ್ಟು ಇವನ ಹತ್ತಿರ ಕೊಟ್ಟುಕಳಿಸಿ ನಾಟಕ ವಾಡಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ನಿಜಬುದ್ಧಿ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನೀವು ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುವವರು. ನಿಮ್ಮ ಹೋಲಿಕೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೂ ಬರುತ್ತೆ. ಅಂತಹ ಹುಡುಗಿ ನಮಗೆ ಬೇಡ” ಎಂದನು.

ಆಗ ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ರಾಗಿಣಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು “ಸಾಕು ನಿಲ್ಲಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಅರ್ಥ ಎಲ್ಲ. ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಕಣ್ಣುಮೂಗು ಬಾಯಿಗಳೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರುತ್ತವಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಹಾಗೆ ಬರುತ್ತ ದೆಂದರೆ ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಬುದ್ಧಿ ಸಾವಾಸದಿಂದ ಬೆಳೆಯು ವಂಥಾದ್ದು. ನಾನು ಅಷ್ಟು ನಿಗೂ ಅಮ್ಮ ನಿಗೂ

ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೇ ಎದ್ದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಯನ್ನು ಹುಗಿದಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದು, ಬೆಳಂಜಾಮದಲ್ಲಿ ಕೋತ್ವಾಲ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟುಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಗಿಲೀಟು ನಗಗಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಮದುವೆ ನಿಂತುಹೋದರೆ ಆಗುವ ನಷ್ಟ ನಮಗೇನಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸರನೆ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದಳು.

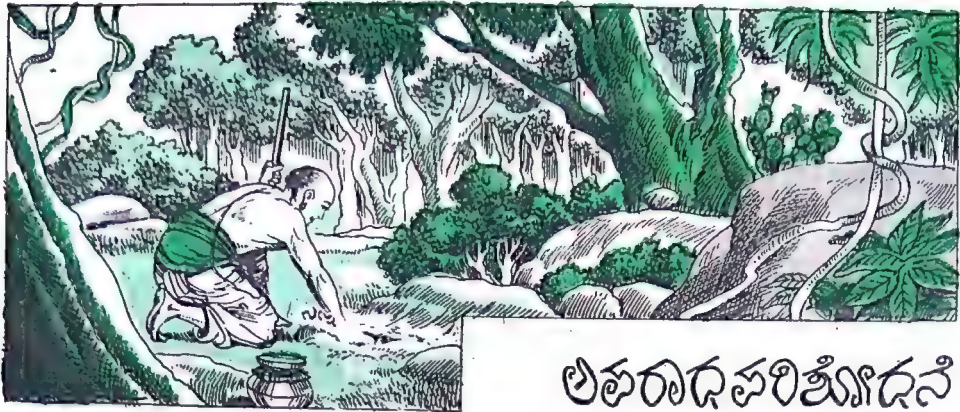
ರಾಜಯ್ಯನೂ ಪಾರ್ವತಮ್ಮನೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ವರನ ತಂದೆ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಆ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ರಾಗಿಣಿ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ವರನಾಗಿದ್ದ ಅದೇ ಯುವಕನು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, “ನನ್ನ ತಂದೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿದ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ನಡೆದ ಅವಮಾನಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೂ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಸರಿಯೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದನು ಅನುರಾಗದಿಂದ.

ರಾಗಿಣಿ ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಮುಗುಳು ನಗುತ್ತ. ನಸು ಲಜ್ಜೆಯೊಂದಿಗೆ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದಳು.

ಲಿಫರಿದ್ ಪರಿಶೋಧನೆ

ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಸ್ವಿ ನಗರವನ್ನು ಪ್ರಸೇನಜಿತು ಎಂಬ ಮಹಾರಾಜನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಒಂದುದಿನ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವುದೋ ದೂರ ದೇಶದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಂದನು. ಬಹಳ ಬಡವನಾಗಿ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ದೇಶ ಸಂಚಾರ ಹೊರಟಿದ್ದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ, ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಶ್ರಾವಸ್ವಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ವೈಶ್ಯರ ಆದರವೂ ಆಶ್ರಯವೂ ದೊರಕಿತು. ದಿನಾ ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನವಸ್ತುಗಳು ಸಿಗುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದಾನ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಂಭಾವನೆಗಳು ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಸಿಗತೊಡಗಿ ದುವು. ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹಾಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ಸೇರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡನು. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಸಾವಿರ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳಾದುವು. ಆದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕನ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆಯುಂಟಾಗಿ, ಹಣವನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿನೊಂದು ಕಡೆ ಹುಗಿದಿಟ್ಟನು.

ಬಂಧುಮಿತ್ರ ಬಳಗಗಳಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಆ ಪರದೇಶಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದ

ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಆ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಂತಿತ್ತು. ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ದಿನಾ ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಧನವು ಭದ್ರವಾಗಿರುವುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದನು.

ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಒಂದುದಿನ ಅವನು ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಹುಗಿದಿಟ್ಟ ಜಾಗ ಭಗ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಧನವನ್ನು ಯಾರೋ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವನ ಆಕಾಶ ಗೋಪುರವೆಲ್ಲಾ ಕಳಚಿ ಬಿತ್ತು. ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದವನಂತೆ ಎದೆ ಬಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಗರದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಅಳತೊಡಗಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

“ನನ್ನ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಜೀವಿಸಿದ್ದು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನನಗಿ ಹಾರಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೀಗೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಳದೊಳಗೆ ಹಾರಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು.

೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಚಂದಮಾಮ ಕಥೆ

ಆಗಲೇ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪ್ರಸನ್ನನನ್ನು ರಾಜನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ನೋಡುವ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ಬಂದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು, "ಅಷ್ಟೇ ತಾನೇ ಹುಚ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ! ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ ? ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನಗಳಾದರೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ನಾನಿಲ್ಲವೇ ? ನಿನ್ನ ಧನವನ್ನು ಕದ್ದವನನ್ನು ನಾನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವೇ ನಿನ್ನ ಸೊತ್ತು ಎಷ್ಟು ಹೋಯಿತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ನನ್ನ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವಿವರ ಹೇಳು. ನೀನು ಧನವನ್ನು ಹುಗಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಗುರುತಿದೆಯೇ ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

"ಮಹಾಪ್ರಭೂ ! ನಾನು ಧನವನ್ನು ಹುಗಿದಿಟ್ಟ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದೊಂದು ನಾಗಬಲಗಿಡವಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲ." ಎಂದನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

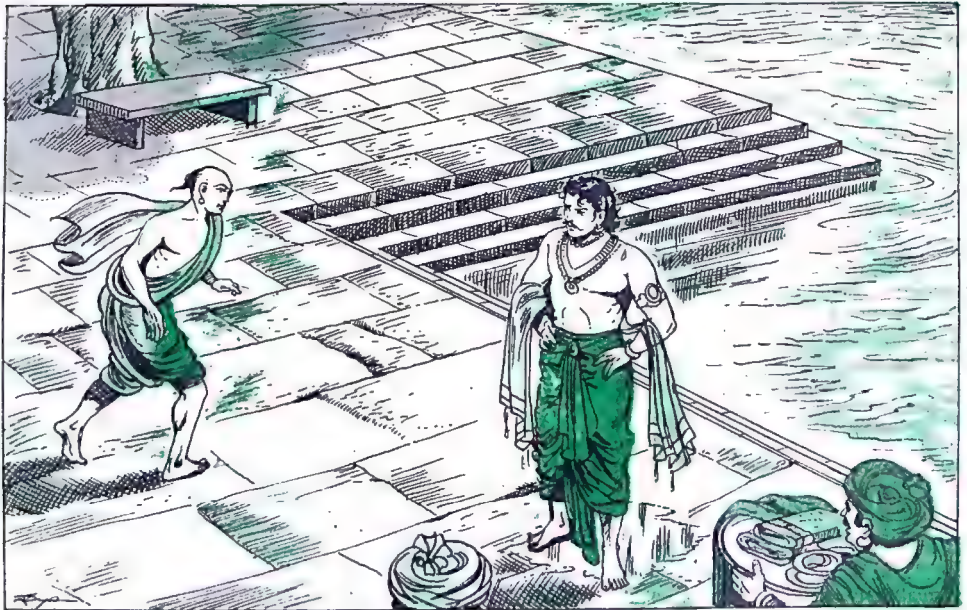
"ಒಂದು ನಾಗಬಲ ಗಿಡವು ಹೇಗೆ ಗುರುತಾದೀತು ? ಅಂಥಾದ್ದು ಎಷ್ಟಾದರೂ ಇರಬಹು

ದವೈ ?" ಎಂದನು ರಾಜ. "ಹಾಗಿಲ್ಲ ಮಹಾ ಪ್ರಭುಗಳೇ ! ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ನಾಗಬಲದ ಸಂತಾನವೇ ಇಲ್ಲ." ಎಂದನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

"ಸರಿ ನೋಡುವಾ. ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ಧನವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟ ವಿಷಯ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?" ಎಂದು ರಾಜನು ಕೇಳಿದನು.

"ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳೇ, ನನ್ನ ಹೊರತು ಮತ್ತಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾದರೂ ನನಗೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ? ನಾನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವವರೇ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ." ಎಂದನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

"ಚಿಂತಿಸಬೇಡ" ಎಂದು ರಾಜನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ, ತನ್ನ ಭವನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ, ಆ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಕುರಿತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದನು. ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಉಪಾಯವೊಂದು ರಾಜನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಅವನು

ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, "ಮಂತ್ರೀ, ನನಗೇನೋ ಸುಸ್ಥಾಗಿದೆ. ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವೈದ್ಯರನ್ನೂ ಕರೆಸಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗದು" ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದನು.

ಮಂತ್ರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವೈದ್ಯರನ್ನೂ ಕರೆಯಿಸಿದನು. ರಾಜನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ವೈದ್ಯನನ್ನೇ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, "ಏನಯ್ಯಾ ವೈದ್ಯನೇ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಮೊನ್ನೆ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬರನ್ನೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಅವರು ಹೇಳುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳಿ "ಸರಿ ಹೋಗಿ" ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗೆ ರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕಡೆಗೆ ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನು, "ಪ್ರಭುಗಳೇ, ನಿನ್ನ ಮಾತ್ರದತ್ತನೆಂಬ ವೈಶ್ಯನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ನಾಗಬಲದ

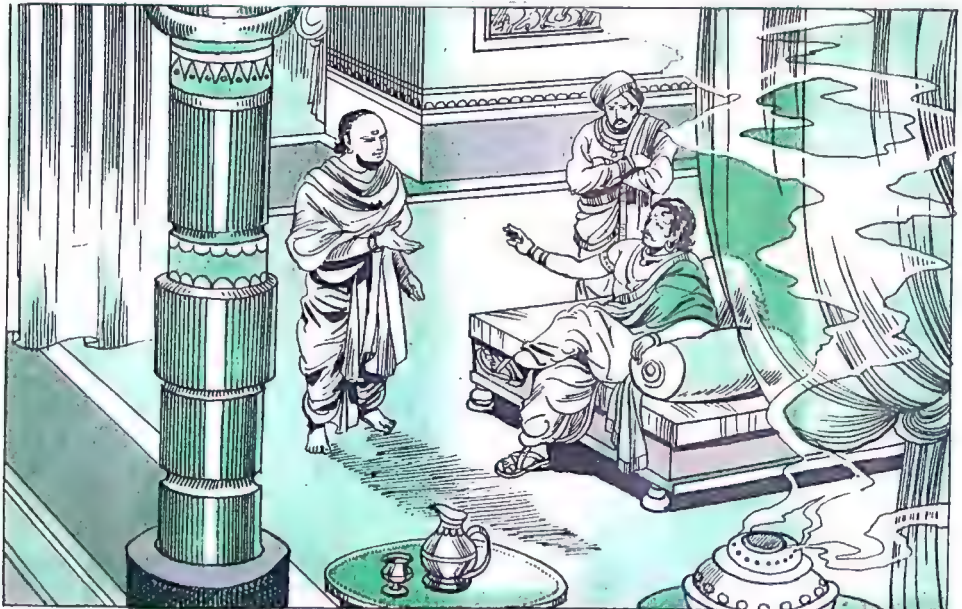
ರಸ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದನು. ರಾಜನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ "ಆ ಮೂಲಿಕೆ ಎಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಿತು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

"ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸೇವಕನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಹುಡುಕಿ ಒಂದು ನಾಗಬಲ ಗಿಡವನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಭುಗಳೇ" ಎಂದನು ವೈದ್ಯ.

"ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ತಪ್ಪಿದಿರಿ" ಎಂದುಕೊಂಡು ರಾಜನು ಆ ಸೇವಕನನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕರೆಯಿಸಿ, "ಎಲೋ, ಮೊನ್ನೆ ನೀನು ಅಡವಿಯಿಂದ ಎಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಾವಿರ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ ಗಳನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೇವಕನು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿ ತೊಡಲುತ್ತ, "ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಪ್ರಭುಗಳೇ!" ಎಂದನು.

"ಅದು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನದು. ಅವನು ನಮ್ಮ ಭವನದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಕೂಡಲೇ ತಂದು ಅವನಿಗೆ

ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು. ಓಡು !” ಎಂದನು ರಾಜ. ಈಗಲೇ ತರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಸೇವಕನು ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

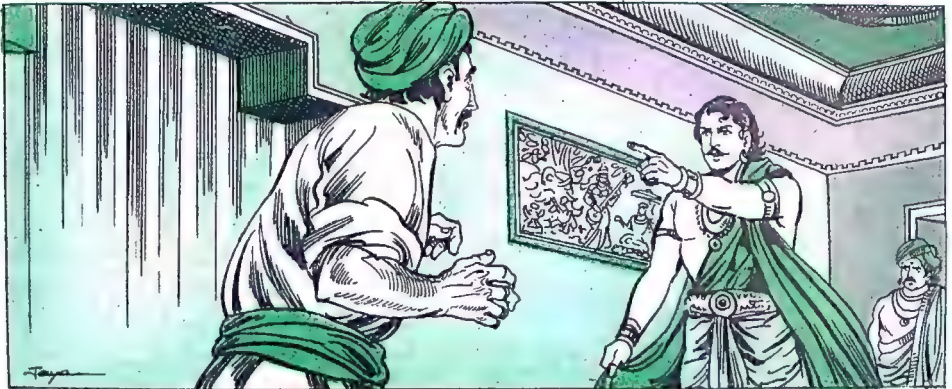
ಇವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗೆ, ರಾಜನು ಹೇಗೆ ಆ ಧನ ಕದ್ದವನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ನೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ, “ಮಹಾರಾಜರೇ, ಈ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸೇವಕನೇ ತೆಗೆದನೆಂದು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರೋ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ರಾಜನು ಮುಗುಳು ನಗುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು : “ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಕುರಿತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡೇ ನಾನು ಈ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಗರದೊಳಗಿರುವ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಮಾತ್ರವೇ ಅದನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಧನವಿರುವ ಸಂಗತಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಖಂಡಿತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಧನವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿಯಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಬಂದೀತು ? ನಾಗಬಲ ಗಿಡದಿಂದ ಕೆಲಸವಿರುವವನಿಗೇ ಅಂಥ ಅಗತ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ.

“ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಗಬಲ ಗಿಡ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಹೇಳುವ ಮಾತು ನಿಜವೆಂದು ನನ್ನ ಸೇವಕನೂ ಹುಡುಕಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಧನವಿದೆಯೆಂದು ಯಾವನಾದರೂ ಹೇಗೋ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಧನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಆಗದು, ನಾಗಬಲ ಗಿಡವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಸುಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ನಾಗಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಗದವನೇ, ಅದನ್ನೂ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಧನವನ್ನೂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾಗಬಲದ ಗಿಡಬೇರುಗಳಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಿದ್ದೀತು ? ಅದು ಮೂಲಿಕೆ ಯಾದುದರಿಂದ ವೈದ್ಯನಿಗೇ ಅದು ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆ. ಅಂತೆಯೇ ವೈದ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರಮಾಡಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದೆ. ನಾಗಬಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವ ವೈದ್ಯನು ದೊರಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಕಳ್ಳನೂ ಸಿಕ್ಕಿದನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಹಸ್ಯವೇನಿಲ್ಲವಲ್ಲ ?”

ರಾಜನ ಊಹನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಂತ್ರಿ ಮೆಚ್ಚಿ ತಲೆದೂಗಿದನು. ಹೋದ ನಿಧಿ ಕೈಸೇರಿ, ರಾಜನ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ದೊರಕಿದುದರಿಂದ, ಆ ಪರದೇಶೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಆ ದೇಶದ ಸಂಭಾವಿತ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಇಂದ್ರ

ವೇದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ 'ಇಂದ್ರ' ಎಂಬ ಮಾತು ತುಂಬಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರ ಎಂಬವನು ವೇದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರತ್ವ ಎಂಬುದೊಂದು ಪದವಿಯಾಗಿ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಆ ಪದವಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಸುಶಾಂತ, ವಿಭು, ಮನೋಜವ; ಬೇಗದಲ್ಲೇ ಭುಷ್ಣನಾಗಿ ಹೋದ ನಹುಷನೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹಲವರು ಇಂದ್ರತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ನೂರು ಯುಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಇಂದ್ರ ಪದವಿಗೆ ಅರ್ಹರು.

ಹೀಗೇ ಇಂದ್ರತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಇಂದ್ರರೆನಿಸಿದರೂ ವೇದಕಾಲದ ಇಂದ್ರನಿಗೂ ಪುರಾಣಕಾಲದ ಇಂದ್ರನಿಗೂ ತುಂಬಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ವೇದಕಾಲದ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕುರಿತೂ, ಪುರಾಣಕಾಲದ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕುರಿತೂ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

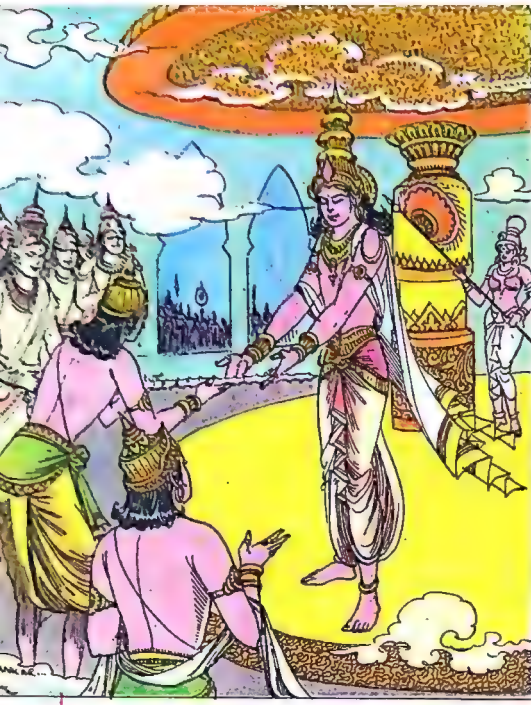
ವೇದಕಾಲದ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಇಂದ್ರನು ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ಸ್ತುತಿ ಪರವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ರೈವತ್ತು ಸೂಕ್ತಿಗಳಿವೆಯಂತೆ. ಮತ್ತೆ ಐವತ್ತು ಸೂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಕ್ಷಿಕವಾಗಿ ಇಂದ್ರನ ಹೊಗಳಿಕೆಯೇ.

ಇಂದ್ರ ಶಬ್ದವು ಆರ್ಯರು ಇರಾನಿನಿಂದ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು. "ಇನ" ಅಥವಾ "ಇನ" ಎಂಬ ಪ್ರಕೃತಿ ಶಬ್ದದಿಂದ "ಇಂದ್ರ" ಶಬ್ದ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಇಂದ್ರನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಜ್ರಧಾರಿಯಾದವನು. ನಗರಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪುರಂದರನು, ದಾನವರನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವವನು. ನೀರುಗಳಿಗಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಲಗಿಸುವಂಥವನು.

ವೇದಗಳು ಇಂದ್ರನ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅವನಿಗೆ ತಲೆಯೂ, ಶರೀರವೂ, ಕೈಗಳೂ ಬಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸೋಮ ಪಾನವು ಅವನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನ ಉದರಭಾಂಡವು ಹೇಗಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಅನೇಕಸಾರಿ ವರ್ಣಿಸಲಟ್ಟಿದೆ. ಅವನ ತುಟಿಗಳು "ಸುಶಿಪ್ತ" ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವನ ಗಡ್ಡವು

ಪುರಾಣ ಪುರುಷರು

ಉದ್ರೇಕವಾದಾಗ ವೇಗವಾಗಿ ಕದಲುತ್ತು ಆಡುವುದಂತೆ. ಅವನ ಕೇಶಗಳು ಕಪಿಲವರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವನ ಶರೀರವೇ "ಹರಿವರ್ಣ" ಎಂದು ಕಪಿಲ ವರ್ಣವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಶರೀರದ ವರ್ಣವು ಬಂಗಾರದ ಛಾಯೆಯಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅವನ ಕೈಗಳು ದೀರ್ಘವಾದುವು; ಬಲಿಷ್ಠವಾದುವು; ಸುಂದರವಾದುವು. ಅವನು ಕಾಮರೂಪಿಯಾದವನು.

ಇಂದ್ರನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಕ್ತಿಯಾದ ವಜ್ರಾಯುಧವು ತ್ವಷ್ಟನಿಂದಲೋ, ಕಾವ್ಯೋಶನನೆಂಬವನಿಂದಲೋ ಅವನಿಗೆ ಲಭಿಸಿರುತ್ತದೆ. ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಐತರೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ. ಅವನ ವಜ್ರಾಯುಧದ ವರ್ಣನೆಗಳು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿವೆ. ಅದು ಲೋಹದಿಂದಾದುದೆಂದು "ಆಯಸಂ" ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾರದಿಂದಾದುದೆಂದೂ ಹೇಳು

ತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕೋಣಗಳಿರುತ್ತವೆ; ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೂರು ಕೋಣಗಳೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಸಾವಿರ ಮೊನೆಗಳಿವೆ. ಹರಿತವಾಗಿದೆ. "ಅಶ್ವನ್ ಪರ್ವತ" ಎಂದರೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದಾದುದೆಂದೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಧನುರ್ಬಾಣಗಳು ಕೂಡಾ ಇವೆ. ಬಾಣಗಳು ಬಂಗಾರದುವು. ಅವಕ್ಕೆ ನೂರು ಮೊನೆಗಳಿವೆ. ಸಾವಿರ ಗರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದಂಥವು. ಇವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಂದ್ರನು ಒಂದು ಅಂಕುಶವನ್ನೂ, ಅಥರ್ವವೇದದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಲೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಇಂದ್ರನ ರಥವು ಮನೋವೇಗವನ್ನೂ ಸಹ ಮೀರಿಸುವಂಥದ್ದು. "ರಥಸ್ಥಾ" ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಇಂದ್ರನೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂದ್ರನ ರಥವನ್ನು ಹರಿವರ್ಣವುಳ್ಳ, ಎರಡು ಕುದುರೆಗಳು ಎಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈ ಕುದುರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನೂರು, ಸಾವಿರ, ಹನ್ನೊಂದು ನೂರು ಎಂದೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ರಥವನ್ನೂ, ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು ಋಭುಗಳು.

ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುವವರೇ ಆದರೂ ಇಂದ್ರನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸೋಮಪಾನ ವ್ಯಸನಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು-ಸೋಮವನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡನೆಂತಲೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂದ್ರನ ತರುವಾಯ ಹೇಳತಕ್ಕ ಪಾನಪ್ರಿಯನಾದವನೆಂದರೆ ವಾಯುವೇ ಹೊರತು, ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮಾನವರಲ್ಲಾಗಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುಡಿದಾಗ ಇಂದ್ರನು ಅಸಾಧಾರಣ ವೆನಿಸುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ವೃತ್ರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರನು "ಮೂರು ಕೆರೆಗಳ" ಸೋಮವನ್ನು ಕುಡಿದನೆಂತೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನು ಒಂದೇ ಗುಟುಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಕೆರೆಗಳ ಸೋಮವನ್ನು ಕುಡಿದನೆಂದು

ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. “ಕರ” ಎಂಬ ಅಳತೆ ಯಾವುದೋ? ಯಥೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತನಗೆ ಏನೇನು ಭಾವನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಇಂದ್ರನೇ ಸ್ವಯಂ ಒಂದು ಪೂರ್ತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಆಗುವ ಹಾಗೆಯೇ ಕುಡಿತದಿಂದಾಗಿ ಇಂದ್ರನಿಗೂ ರೋಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಇಂದ್ರನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ “ಸೌತ್ರಾಮಣಿ” ಎಂಬ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇಂದ್ರನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜೇನನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಕೂಡಾ ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೆ.

ಇಂದ್ರನು ಎತ್ತಿನ ಮೌಂಸವನ್ನೂ, ಎಮ್ಮೆಯ ಮೌಂಸವನ್ನೂ ತಿನ್ನುವನು. ಅವನು ನೂರು ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನೂ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮುನ್ನೂರು ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನೂ ತಿಂದಿರುವನೆಂದು ಕೂಡಾ ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿಕೊಂಡಂತೆ, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಋಕ್ಕುಗಳಿವೆ. ಅವನು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಸಹಜವಲ್ಲದೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದನಂತೆ. ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಆಕಾಶವೆಲ್ಲಾ ತೇಜೋವಂತವಾಯಿತು. ಹುಟ್ಟಿ ಹೊರಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಇಂದ್ರನು ಸೂರ್ಯನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕದಲಿಸಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ಪ್ರತಾಪಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಭೂಮಿಯೂ ಬೆಟ್ಟಗಳೂ ಕಂಪಿಸಿದುವು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆದರಿದರು. ಅವನನ್ನು ಹಡೆದ ತಾಯಿ ಒಂದು ಹಸುವೆಂತಲೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಗೋವಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕರುವೆನಿಸುವ “ಗಾರ್ಷ್ವೇಯ” ನಾಗಿದ್ದ ಅವನ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು “ನಿಷ್ಪಗ್ರಿ” ಎಂದು ಕೂಡಾ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದಿತಿ ಎಂದರೆ

ಇವಳೇ ಎಂದು ಸಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಥರ್ವ ವೇದದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನನ್ನೂ ಅಗ್ನಿಯನ್ನೂ ಹಡೆದವಳು ಹೆಸರು, ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಕುಮಾರಿಯಾದ “ಏಕಾಷ್ಟಕ”ಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂದ್ರನಿಗೂ ಅಗ್ನಿಗೂ ಒಬ್ಬನೇ ತಂದೆ. ಇಂದ್ರನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಕೊಂದವನೆಂತಲೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಇಂದ್ರನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ಇಂದ್ರಾಣಿ ಎಂದು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಪ್ರಾಸಹಾ, ಸೇನಾ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡತಿರು. ಇರುವರೆಂದು ಐತರೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವೇದ ಸಂಹಿತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಚೀದೇವಿಯೇ ಇಂದ್ರನ ಹೆಂಡತಿ ಎಂದು ಕೆಲವು ಪಂಡಿತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. “ವಿಲಿಪ್ತೇಂಗ” ಎಂಬ ದಾನವ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಇಂದ್ರನು ಅಸುರರ ನಡುವೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ

ಹಿಂದೆ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದೂ, ಪುರುಷರ ನಡುವೆ ಪುರುಷ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದೂ ಒಂದು ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

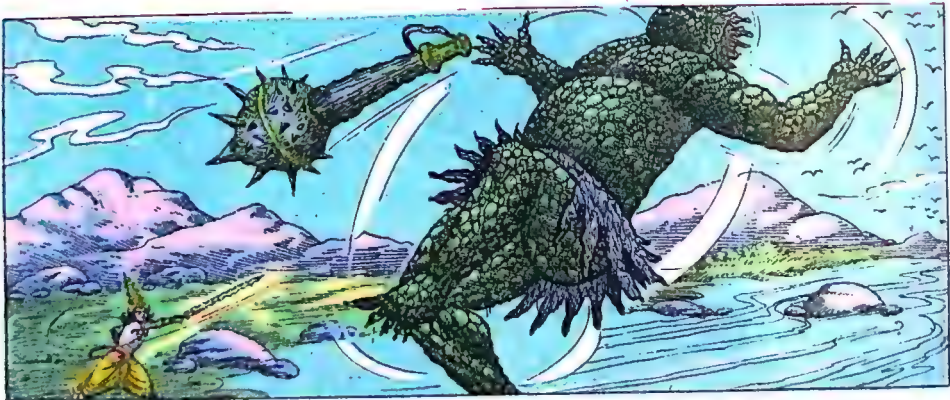
ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿ, ಸಹಚರರಾಗಿ ಇರುವವರು ಮರುತ್ತರು. ಇವರು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನೇ ಸೂರ್ಯ ನೆಂದು ಕೂಡಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ: ಒಂದುಸಾರಿ ತಾನೇ ಮನುವೆಂದೂ, ಸೂರ್ಯ ನೆಂದೂ ಇಂದ್ರನೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

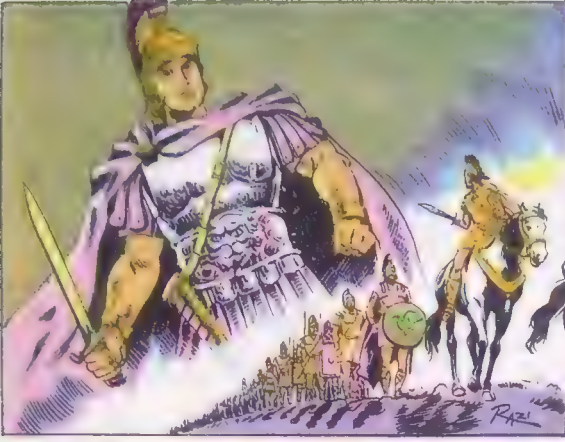
ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಇಂದ್ರನ ಮಹತ್ವನ್ನೂ, ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಟ್ಟಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಸಮಾನರಾದವರಾರೂ ಹುಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇವ ಪುರುಷನೂ ಅವನನ್ನು ಮೀರಿಸಲಾರನು. ಅವನಿಗೆ ಸರಿಸಮನೂ ಆಗಲಾರನು. ಇಂದ್ರನ ಪರಾಕ್ರಮವು ಅನನ್ಯವಾದುದು. ಅವನ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ವರೂಣನೂ ಸೂರ್ಯನೂ ಸಹಾ ಪಾಲಿಸಿ ತೀರಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚ ಕ್ಷಿಪ್ತಾ ಅವನೇ ಅಧಿಪತಿ. “ಶಕ್ತ” ನೆಂದೂ “ಶಚೀವತ” ಅಂದರೆ ಶಕ್ತಿವಂತನೆಂದೂ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಅನೇಕಸಾರಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು “ಅಸುರ” ನೆಂತಲೂ ಸಂಬೋಧಿಸ

ಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ವೇದ ಕಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭ ದಶೆಯಲ್ಲಿ “ಅಸುರ” ಶಬ್ದವು ಗೌರವ ವಾಚಕವಾಗಿ, ಈ ಸಂಬೋಧನೆ ವರೂಣಿಗೂ ಅಗ್ನಿಗೂ ಇದ್ದಿತು.

ಇಂದ್ರನು ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಿದ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ, ಮರುದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ವೃತ್ರನನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ವೃತ್ರನು ನೀರುಬತ್ತಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಗುಣವುಳ್ಳ ರಾಕ್ಷಸನು. “ವೃತ್ರ” ಎಂದರೆ ದಂಡೆ, ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ. ವೃತ್ರನು ಹಾವಿನ ರೂಪದವನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂದ್ರನು ನದಿಗಳ ಅಣೆಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿ ನದೀ ಜಲಗಳಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿದನೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಜಲಗಳ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿದ್ದ” ವೃತ್ರನನ್ನು ಇಂದ್ರನು ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಬೆನ್ನಿಗೂ ಮುಖಕ್ಕೂ ಹೊಡೆಯಲು, ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರುಗಳು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ವೃತ್ರನೊಂದಿಗೆ ಇಂದ್ರನು ಯುದ್ಧಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ರಮ್ಯತೆಯ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂದ್ರ ಶಬ್ದವು ಮಳೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ, ಮಳೆಯ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋದ ಪಶುಗಳು ಇಂದ್ರನ ಆಹಾರವಾಯಿತೆಂದರೆ ಮಳೆತಾನೆ?

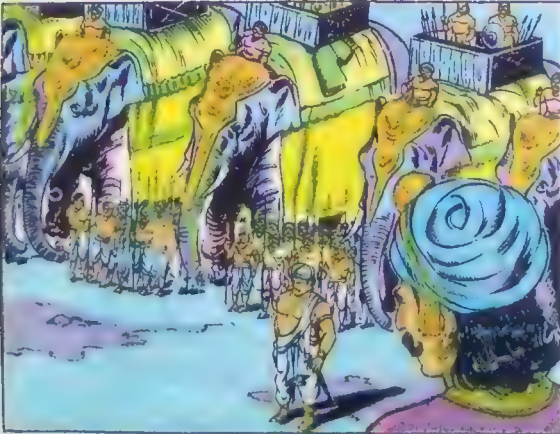

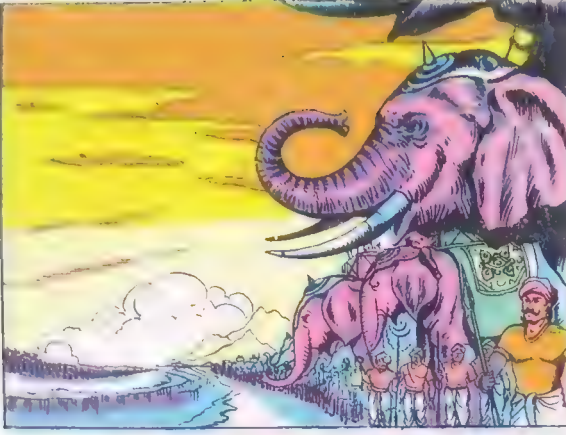
ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ ಪುರುರಾಜ

ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ೪ ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೂಸಿಡೋನಿಯಾದ ರಾಜನಾದ ಯುವಕ ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಜಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟನು. ಹಿಂದೂಕುಷ್ ಪರ್ವತಗಳ ಕಣಿವೆಯ ಮೂಲಕ ವಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಪ್ರಚಂಡ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪಂಜಾಬು, ಸಿಂಧೂ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಬಂದನು.

ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ರಾಜನಾದ ಅಂಭಿ ಪುರುರಾಜನಿಗೆ ಶತ್ರುವಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರನ ಸ್ನೇಹ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ರಿಫಾಲಂ, ಚೀನಾಬ್ ನದಿಗಳ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಜನಾಗಿದ್ದವನು ಧೀರನಾದ ಪುರು.

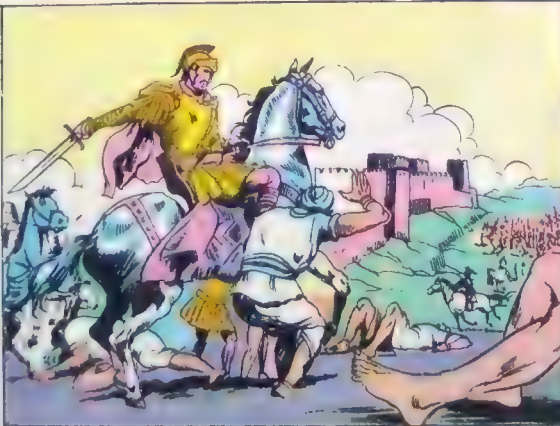
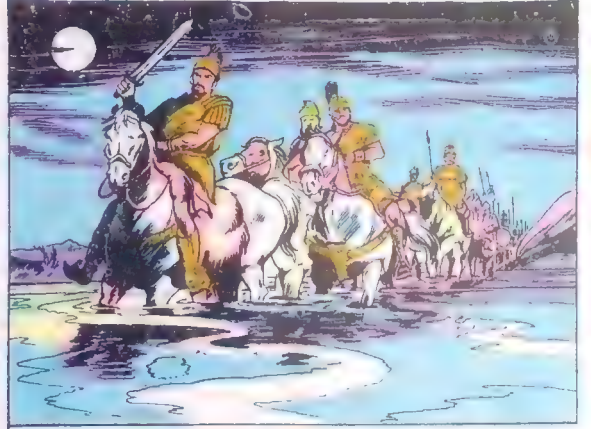

ಅಂಭಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರನು ತನ್ನ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಪುರು ಯುದ್ಧ ಸನ್ನದ್ಧನಾದನು.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿತಸ್ತಾ ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದ
ರೋಮ ನದಿಯ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಉಭಯ ಸೇನೆಗಳು ಸೇರಿದುವು.

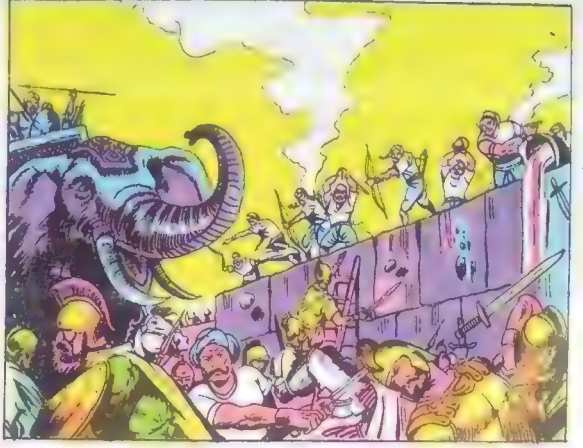
ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದನು.
ಅವನು ತನ್ನ ಸೇನೆಗಳ ಅತ್ಯಧಿಕ ಭಾಗವನ್ನು
ಅನೇಕ ಮೈಲು ದೂರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ನದಿಯನ್ನು
ದಾಟಿಸಿ ಪುರುರಾಜನ ಶಿಬಿರದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ
ಮಾಡಿದನು.

ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಪುರು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿಿದ್ದ ಆನೆಗಳ
ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲ್ಬಲಗಳನ್ನೇ ರಭಸ
ಗೊಳಿಸಿ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದನು. ಹಾಗೆ ನಡೆಯುವು
ದೆಂದು ಊಹಿಸದಿದ್ದರೂ, ಪುರುರಾಜನು ತನ್ನ
ಶಿಬಿರವನ್ನು ವೀರೋಚಿತವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ
ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದನು.

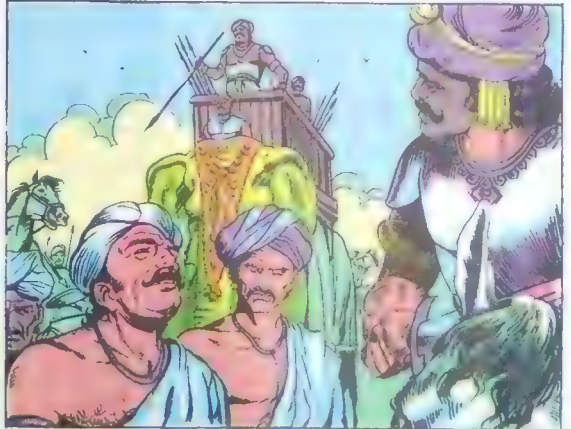

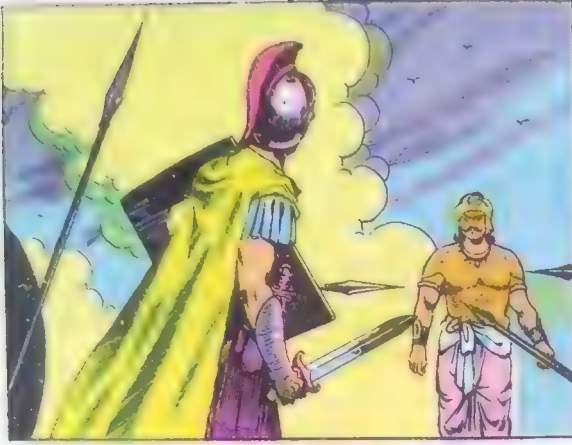
ಯುದ್ಧವು ಫೋರವಾಯಿತು. ಗಜಬಲ
ಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೇಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರನಿಗೆ ಅಂಭಿಯೇ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟನು.
ಆದರೂ ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರನು ಪುರು ಸೇನೆಗಳ
ಧೈರ್ಯಸಾಹಸಗಳಿಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು.

ಪುರುರಾಜನು ತನ್ನ ಸೇನೆಗಳಿಗಲ್ಲಾ ತಾನೇ
ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಅನೇಕಸಾರಿ ಗಾಯ
ಗೊಂಡರೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನ
ಸಣ್ಣ ಸೇನೆಯೇ ದೊಡ್ಡದಾದ ಗ್ರೀಕು ಸೇನೆ
ಯೊಂದಿಗೆ ದೀರ್ಘ ಸಂಗ್ರಾಮ ನಡೆಸಿತು.

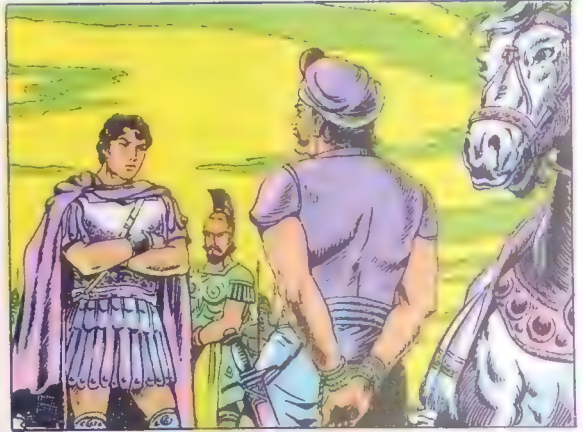
ಪುರುವಿನ ಸೈಹಿತರು ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು
ವಂತೆ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಪುರು ಅದಕ್ಕೆ
ಒಪ್ಪದೆಯೇ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದನು. ಅವನ
ಅಂಗರಕ್ಷಕರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಬಿದ್ದರು. ಆದರೂ
ಅವನು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವುದನ್ನು ದೂರದಲ್ಲಿ
ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರನು ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.

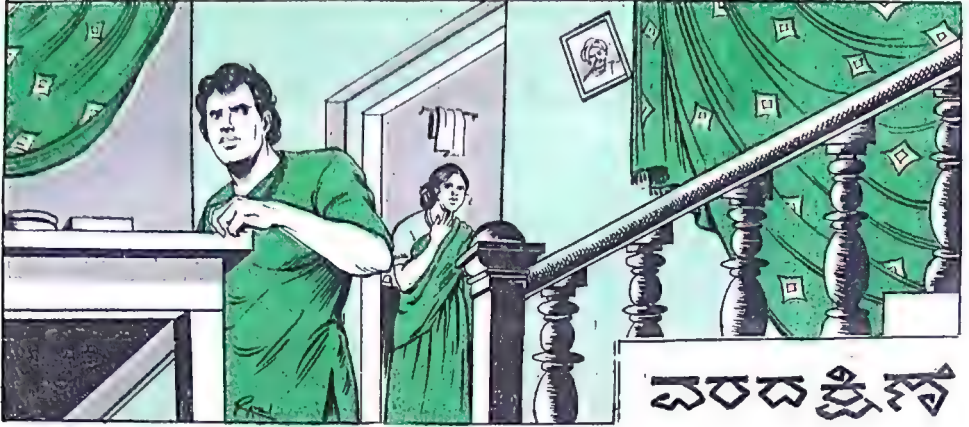
ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ ಸೇನಾನಿಗಳು ಪುರುಷನನ್ನು ಸುತ್ತ
ಮುತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ, ಅವನ
ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಒಂಬತ್ತು ಗಾಯಗಳಿದ್ದುವು.
ಅದರೂ ಬಿಡದೆ ಹೋರಾಡುತ್ತ ತನ್ನನ್ನು
ಹಿಡಿದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕೊಂದನು.

ಪುರುಷನ ಕೈಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಅವನನ್ನು
ಎಳೆದೊಯ್ದು ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ
ದರು. “ನನ್ನಿಂದ ನೀನು ಏನನ್ನು ಆಶಿಸುವಿ?”
ಎಂದು ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ ಪುರುಷನನ್ನು ಕೇಳಿದನು.
“ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಾಜನು
ತೋರಿಸುವ ಮಾರ್ಗವೇ!” ಎಂದನು ಪುರು.

ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ ಪುರುಷನನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಧೈರ್ಯ
ಶಾಲಿಯನ್ನು ಅದುವರೆಗೆ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.
ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಪರವಶತೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಪುರು
ರಾಜನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿಸಿ, ಅವನ ಸ್ನೇಹ
ವನ್ನು ಬಯಸಿದನು. ಅಂತೆಯೇ ಪುರು
ರಾಜನು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಪರಿಪಾಲನೆ
ನಡೆಸಿದನು.

ವರದಕ್ಷಿಣೆ

ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಮ್ಮನೆಂಬ ಒಬ್ಬಳು ಹೆಂಗಸಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಧನವಂತ ಕಾಗಿದ್ದರೂ ಮಹಾ ವಾಚಾಳಿ. ಅವಳ ಬಾಯಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡ ಅವಳಿಗೆ ರಾಮನೆಂಬ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ.

ರಾಮನು ಶಾಂತ ಗುಣದವನಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವರದ್ರೂಪಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಊರೊಳಗಿನ ಅನೇಕರು ಅವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಶಾಂತಮ್ಮ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಇಷ್ಟತ್ವದ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟರಷ್ಟೇ ಮದುವೆಯ ಮಾತು ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡವರು ಬೇರೆ ಊರಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ, ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲದ ದುಷ್ಟಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

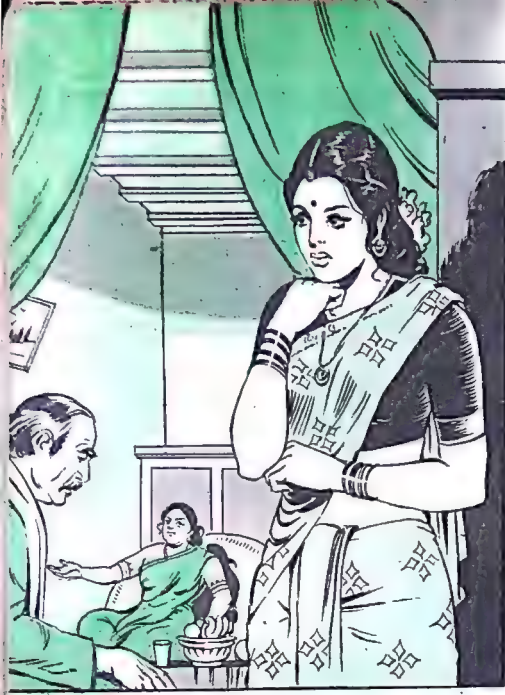
ಯಾವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರೂ ವರಾನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಬಾರದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಶಾಂತಮ್ಮನಿಗೆ ಸಂದೇಹವಾಯಿತು. ಒಂದುದಿನ ಅವಳು ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿ, “ಏನೋ ರಾಮಾ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿನಗಾಗಿ

ಯಾರೂ ವಿಚಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ ಯಲ್ಲಾ? ಊರೊಳಗಿನ ನವರು ಏನಾದರೂ ಪುಕಾರೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೇನೋ?” ಎಂದಳು.

ರಾಮನು ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ, “ಮತ್ತೇನಾದೀತಮ್ಮ? ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಊರವರು ಶತ್ರುಗಳಾಗದೆ, ಮಿತ್ರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆನು?” ಎಂದನು.

“ಹೂಂ. ಅದೂ ನಿಜವೇ? ಹೀಗಿದ್ದರೆ ನೀನೂ ಊರವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳೋ ಹಾಗಿದೆ” ಎಂದು, ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, “ಸರಿಯಪ್ಪ. ಈಸಾರಿ ಬಂದವರ ಹತ್ತಿರ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯೇ ಬೇಡವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಳು.

ತಾಯಿ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಗ್ಗಿದುದನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಮನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಶಾಂತಮ್ಮನ ಗುಣ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಆಕೆಯ ಮಗ ರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ನರೆಯ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಯ್ಯ ಎಂಬವರಿಗೆ ಆರುಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ

ಕನ್ನೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬರಬೇಕೆಂದು ಶಾಂತಮ್ಮನಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.

ಆದರಂತೆ ರಾಮನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಶಾಂತಮ್ಮ ಗೋಪಾಲಯ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಸೀತೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ರಾಮನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹಿಡಿಸಿ ಹೋಯಿತು. ಈ ಹುಡುಗಿ ತನ್ನ ಮಡದಿಯಾದರೆ ಮಹಾ ಭಾಗ್ಯವೆಂದುಕೊಂಡನು. ಶಾಂತಮ್ಮನಿಗಾದರೆ ಆ ಬಡ ವನೆಯೇ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸೀತೆಯ ತಾಯಿಯ ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಕರಿಮಣಿತಾಳಿಯ ಹೊರತು, ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಜಿನ ಬಳೆಗಳ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡು, “ನಮಗೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯೇ ಬೇಡ” ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು “ಹಡುಗಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಪವನು ನಗಗಳನ್ನು ಹಾಕ ಬೇಕು. ಅಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಂಬಂಧ ನಮಗೆ ಬೇಡ” ಎಂದಳು.

ಆಕೆಯ ಮೊದಲನೇ ಮಾತಿನಿಂದ ಅರಳಿದ ಗೋಪಾಲಯ್ಯನ ಮುಖ, ಎರಡನೇ ಮಾತಿನಿಂದ ಸುಟ್ಟ ಗಡಿಗೆಯಂತಾಯಿತು. ರಾಮನು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದನು.

“ನಾನು ಸೋತುಹೋದ ಬಡವನಮ್ಮಾ. ಅಷ್ಟೊಂದು ನಗಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಲಿ ?” ಎಂದನು ಗೋಪಾಲಯ್ಯ. “ನಗನಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸುರೀರಿ ಅಂದನೇನು ? ನಿಮ್ಮ ಹುಗಳಿಗೆ ತಾನೇ ಹಾಕಬೇಕೆಂದನು ? ಆಲೋಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಾಂತಮ್ಮ “ರಾಮೂ, ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟಳು.

ಇನ್ನು ಸೀತೆ ತನಗೆ ದಕ್ಕಾ ಲಾರಳೆಂದು ತಾಯಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಬೈದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆದನು ರಾಮ.

ಹೀಗೆ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಸೀತೆಯ ಅಕ್ಕಂದಿರು ತಮ್ಮ ನಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೀತೆಗೆ ಹಾಕಿ ಮದುವೆಯೊಂದು ಆಗಗೋಳಿಸಿ, ಅಮೇಲೆ

ಕೊನೆಯವಳಾದ ಸೀತೆ ಉಳಿದವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಂದರ ಹುಡುಗಿ. ಉಳಿದ ಐದುಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಸೀತೆಯ ಮದುವೆಗೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡಲು ಗೋಪಾಲಯ್ಯನ ಹತ್ತಿರ ಏನೂ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೀತೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವ ನಾದರೂ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೇಳದೆಯೇ ಮದುವೆ ಯಾಗದೆ ಹೋದಾನೇ ಎಂದು ಅವನು ಆಶೆಯಿಂದಿದ್ದನು. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇನ್ನು ಸೀತೆಯ ಮದುವೆ ಹೇಗೋ ಎಂದು ಆಕಾಶ ನೋಡುವ ಗೋಪಾಲಯ್ಯನಿಗೆ ರಾಮನ ಸಂಗತಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಶಾಂತಮ್ಮ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ರಾಮನು ಒಳ್ಳೆಯವನೆನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ ? ನೋಡೋಣ ವೆಂದುಕೊಂಡು, ಗೋಪಾಲಯ್ಯ ರಾಮನಿಗಾಗಿ

ಶಾಂತಮ್ಮನನ್ನು ಹೇಗೋ ಸರಿಗೊಳಿಸಿ ಆ ನಗ
ಗಳನ್ನು ವಾಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು
ತಂದೆಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಹೇಳಿದರು.

“ಹಾಗೇ ಮಾಡುವ ಮುಂದೆ ದೇವರಿದ್ದಾನೆ”
ಎಂದುಕೊಂಡು ಗೋಪಾಲಯ್ಯ, ‘ನೀವು ಹೇಳಿದ
ಹಾಗೆ ನಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು
ಶಾಂತಮ್ಮನಿಗೆ ಸಮಾಚಾರ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ
ಹೋಯಿತು. ಮೈತುಂಬಾ ಐದು ಮಂದಿ ಅಕ್ಕಂದಿರ
ನಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೀತೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ
ಮಾಡಿದಳು. ತನ್ನ ನಗಗಳ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಸೀತೆ
ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಸಹಾ ಹೇಳಲು ಹೆದರಿದಳು.

ತಮ್ಮ ನಗಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ
ಹೋದರೆ ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರು ಕೋಪಿಸುವರೆಂದು
ಸೀತೆಯ ಅಕ್ಕಂದಿರು ಭಯಪಡುತ್ತ, ಸೀತೆ
ಯಾವಾಗ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಳೋ ಎಂದು
ಕಾಯುತ್ತ, ಏನೋ ಒಂದು ಕಾರಣ ಹೇಳುತ್ತ
ತೌರುಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಶಾಂತಮ್ಮ ಸೀತೆಯನ್ನು ತೌರುಮನೆಗೆ
ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದರಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೀತೆಗೆ ತಿಂಗಳು
ತಪ್ಪಿತು. ಇನ್ನು ಪ್ರಸವ ಕಾಲಕ್ಕೇ ಕಳುಹಿಸು
ವುದೆಂದು ಶಾಂತಮ್ಮ ಗೋಪಾಲಯ್ಯನ ಮನೆಗೆ
ಒಸಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಳು.

ಪ್ರಸವಕಾಲ ಸಮಾಪಿಸುವಾಗ ರಾಮನೇ
ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮಾವನ ಮನೆಗೆ
ಹೋರಟನು. ಆಗ ಶಾಂತಮ್ಮ ಸೀತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ,
“ದಿನಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ
ಕಳ್ಳತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ನಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲೇ
ಇರಲಿ. ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟಿರು
ತ್ತೇನೆ” ಎಂದಳು. ಸೀತೆ ಸ್ತಂಭಿತಳಾದಳು. ತಮ್ಮ
ತಮ್ಮ ನಗಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಕಾದಿರುವ ಅಕ್ಕಂದಿರು

ಸೀತೆಯನ್ನು ಬರಿ ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಏನೆಂದು
ಕೊಂಡಾರು! ತಾನೇನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದು?

ಹಾಗೇ ಆಯಿತು! ಸೀತೆಯ ಅಕ್ಕಂದಿರು
“ಅಯ್ಯೋ! ನಮ್ಮ ಕೊಂಪೆ ಮುಳುಗುತ್ತದಲ್ಲಾ!
ನಾವು ನಗಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ
ಕಾಲಿಡಲು ಬಿಡಲಾರರು!” ಎಂದು ಗೋಳಿಟ್ಟರು.

ಆಗ ಗೋಪಾಲಯ್ಯ ಬೇರೇನೂ ತೋರದೆ
ಅಳಿಯ ರಾಮನ ಕೈಗಳೆರಡನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ
ಸತ್ಯಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಮನು ಬೆರಗಾದನು. ನಡೆದ
ಸಮಾಚಾರ ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ತನಗೆ ಸೀತೆ
ಯೊಂದಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ ತಾರುಮಾರಾಗು
ತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ಆಕಾಶ ಪಾತಾಳಗಳನ್ನು ಒಂದು
ಮಾಡಿಯಾಳು. ಅವನು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ
ಬಂದು ಮಾವಯ್ಯನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ, ತನ್ನ

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋದನು. ಒಂದುದಿನ ರಾಮನು ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ, "ಅಮ್ಮಾ! ನನಗೆ ಸೀತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸು ಬಿತ್ತು. ಪ್ರಸವದ ವೇಳೆ ಬೇರೆ! ಒಂದುಸಾರಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ." ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಮರುದಿನ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಜಾಮ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನು ಮಗನು ನಾಳೆಯೇ ಬರುವುದು ಎಂದು ಕೊಂಡು ಶಾಂತಮ್ಮ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ಮಲಗಿ ಕೊಂಡಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದ ಸಪ್ಪಳವಾಯಿತು. ಮಗನೇ ಬಂದನೆಂದುಕೊಂಡು ಶಾಂತಮ್ಮ ಬೇಗ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಳು.

ಒಬ್ಬ ಮುಸುಗಿನ ಕಳ್ಳ ರಭಸದಿಂದ ಒಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ, ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಶಾಂತಮ್ಮನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ, ಎರಡನೇ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, "ಕೂಗಿದರೆ ಜಾಗ್ರತೆ! ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೀಗದ ಕೈ ಕೊಡು!" ಎಂದು ಜೋರುಮಾಡಿ, ಶಾಂತಮ್ಮನ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಯಿಂದ ನಗಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋದನು.

ಮತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ, "ಇದೇ ನಮ್ಮಾ? ಬಾಗಿಲು ಇನ್ನೂ ಹಾಕಲಿಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಒಳಗೆ ಬಂದ ರಾಮನು,

ತಾಯಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಅವಳ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದನು. ಶಾಂತಮ್ಮ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ ಹೇಳಿ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಶಾಪ ಹಾಕತೊಡಗಿದಳು.

"ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟದಮ್ಮಾ. ಯಾರೂ ಅಂತ ತಿಳಿಯದೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಬಾರದಿತ್ತು!" ಎಂದು ರಾಮನು ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಅರೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೈಹಾಕಿ "ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯಾನ್ನು! ನಿನ್ನ ನಗಗಳೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಸೀತೇದೇ ಹೋಯಿತು! ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಷ್ಟೇ ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಹೋದ!" ಎಂದನು.

"ಸೀತೆಯೇ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇ ಒಳ್ಳೇದಿತ್ತು. ಈಗ ಅವಳದು ಮಾತ್ರ ಹೋಯಿ ತೆಂದರೆ ಯಾರು ನಂಬುವರು?" ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ ರಾಮ.

"ಅದೂ ನಿಜವೇ! ನಾವೇನೂ ಅಂಥಾ ಕೈಲಾಗ ದೋರು ಅಂದುಕೊಂಡಾರು ಮತ್ತೆ. ಬೇಗನೇ ಸೀತೆಯ ಹೋದ ನಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಡೋಣ. ಅವುಗಳು ಕಳುವಾಗಿ ಹೋದ ಸುದ್ದಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸ ಬೇಡ." ಎಂದಳು ಶಾಂತಮ್ಮ.

ರಾಮನು ತನ್ನ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಂಡನು. ಸೀತೆ ಬಾಣಂತನ ಮುಗಿಸಿ ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ, ಅತ್ತೆ ಅವಳ ಮೈತುಂಬಾ ಹೊಸ ನಗಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದಳು.

ಮೂಢ ನಂಬುಗೆ

ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಎಂಬ ಧನಿಕರಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕರಿಗಿರುವಂತೆ ಶುಕ್ರವಾರ ಒಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿಲ್ಲಲಾರಳೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ಇದ್ದಿತು. ಅವರ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಅದೇ ನಂಬುಗೆ.

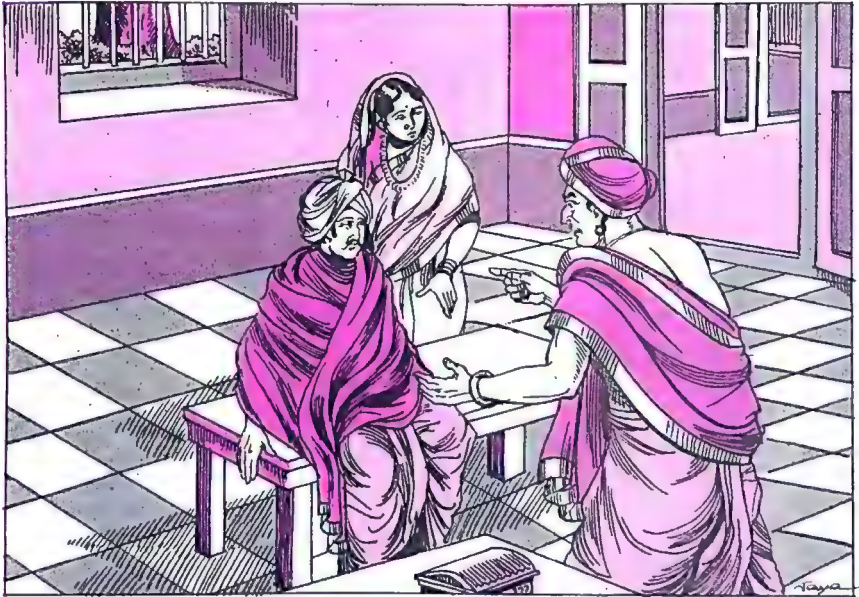
ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದಿತು. ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ವೈದ್ಯದಿಂದ ಜ್ವರವು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಜೋರೇ ಆಯಿತು.

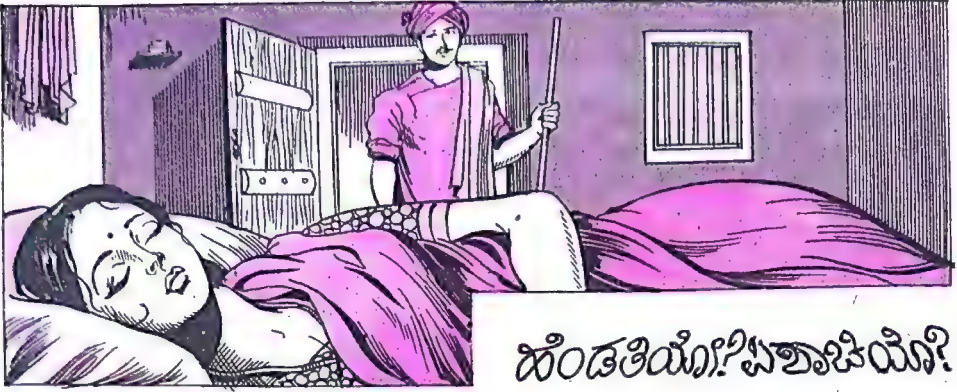
ಆಗ ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, “ಅಯ್ಯಾ, ಇದು ಅಪಾಯಕರವಾದ ವಿಷಜ್ವರ. ಈ ದಿನವೇ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಾನು ಕೊಡುವ ಈ ಚೀಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಔಷಧ ತರಿಸಿಬಿಡಿ. ಈಗಲೇ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಬೇಗ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಂತೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಳಿಸಿ” ಎಂದರು.

“ಈ ದಿನ ಶುಕ್ರವಾರ. ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾರವು!” ಎಂದರು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನೂ ಅವರ ಹೆಂಡತಿಯೂ.

ರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ತುಸುಕೋಪದಿಂದ, “ಹಾಗಂದರೆ ಹೇಗೆ? ನಾನು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಮಾಡಿದ ವೈದ್ಯದ ಹಣ ಈಗಲೇ ನನಗೆ ಬೇಕು. ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಕೊಡಿರಿ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸಹಾ ಇಲ್ಲ!” ಎಂದರು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಲೆಕ್ಕದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಕೊಡಲೇ ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಆಳಿನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಚೀಟಿನೊಂದಿಗೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, “ನಿಮ್ಮ ಹಣ ಕೊಡಬೇಡಿ, ನಾನೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ತಡೆದು, ಹೇಗೂ ಪ್ರತಿಭಂಗವಾಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಪ್ರತಿಭಂಗವಾದರೂ ಜ್ವರ ಗುಣವಾಯಿತು.

ಹೆಂಡತಿಯೋ? ಪಿಶಾಚಿಯೋ?

ಒಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಪೂಣಚ್ಚನೆಂಬವನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಇನ್ನು ತಾನು ಮಾಡುವ ಅರ್ಧ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಾಡುವಳೆಂದೂ, ತನಗೆ ಆದಷ್ಟು ಹಗುರಾಗುವುದೆಂದೂ ಪೂಣಚ್ಚನು ಅಂದುಕೊಂಡು ದೆಲ್ಲವೂ ತಲೆಕೆಳಗಾಯಿತು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಶುದ್ಧ ಸೋಮಾರಿ ಹುಡುಗಿ ಎಂದು ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಹೋಯಿತು. ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾನೆ ಹಾಲಿನವನು ಕರೆಯುವಾಗ ಅವಳು ಎದ್ದು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅವನೇ ಎದ್ದುಹೋಗಿ ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಆಮೇಲೆ ಯಂತ್ರದ ಹಾಗೇ ಅವನ ನಿತ್ಯಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಕಡೆಗೆ ಅವನೇ ತಂಗಳನ್ನು ಬಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉಂಡು ಹೊಲದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆದ್ದು ಆಕಳಿ ಸುತ್ತ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಆಮೇಲೆ ಬೇಕೂಬೇಡದ ಬೇಸರದಲ್ಲೇ ಅಡಿಗೆಯೊಂದು ಮಾಡುವಳು. ಹೊತ್ತು ತಪ್ಪದೆ ತಾನು ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಗಂಡನದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಭುಕ್ತಾಯಾಸ ಪರಿಹಾರ

ಶ್ಯಾಗಿ ಮಲಗಿರುವಳು. ಪೂಣಚ್ಚ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಾನೇ ಬಡಿಸಿಕೊಂಡು ಊಟಮಾಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ತಲೆ ಆಡ್ದವಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಡುವನು. ರಾತ್ರಿ ಅವನು ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವುದರೊಳಗೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ತನ್ನ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ನೆರೆಕರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಹರಟೆಯಲ್ಲಿರುವಳು.

ಪೂಣಚ್ಚನ ತಾಯಿತಂದೆಯರೂ ಇತರ ಬಂಧುಗಳೂ ಸ್ವಂತ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಪೂಣಚ್ಚನೊಬ್ಬನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಐದು ದಿನಗಳಷ್ಟು ದೂರದ ಪೇರಳಪುರದ ಸಾವಿತ್ರಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳಾದ ಅವಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದನು.

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಮಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ವಂತೆ ಸಾವಿತ್ರಿಯ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಂದ ಪೂಣಚ್ಚನಿಗೆ ಸಮಾಚಾರ ಬಂದಿತು. ಪೂಣಚ್ಚನು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವಳ ತೊರನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಂದನು. ಹೋಗಿಬರಲು ದಾರಿ

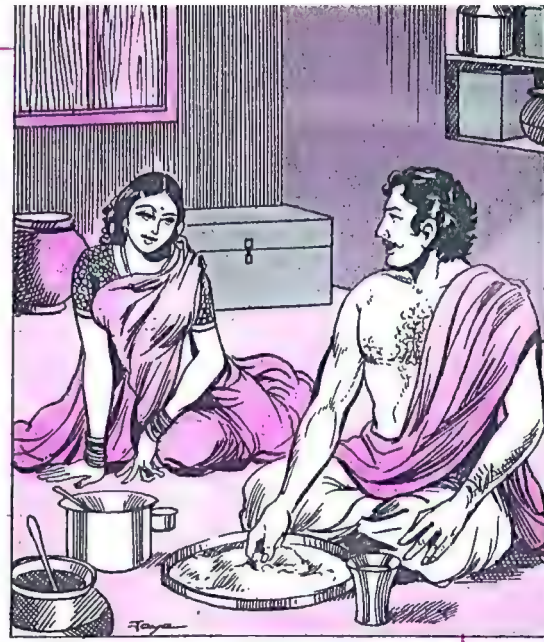
ಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನ ಅವನು ಉಪಚಾರ ಹೊಂದುತ್ತ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಅವನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳನ್ನು ಒತ್ತರೆಮಾಡಿ ಸರಿದಾರಿಗೆ ತರಲು ಒಂದು ವಾರ ದಿನಗಳು ಬೇಕಾದುವು.

ಅನಂತರ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಏನೋ ಒಂದು ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಪೂಣಚ್ಚನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಯೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು.

ಅವನು ಬೇಗಬೇಗನೇ ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ. "ಜತೆಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಸುದ್ದಿ ಕಳುಹಿಸಬಹುದಿತ್ತು." ಎಂದನು.

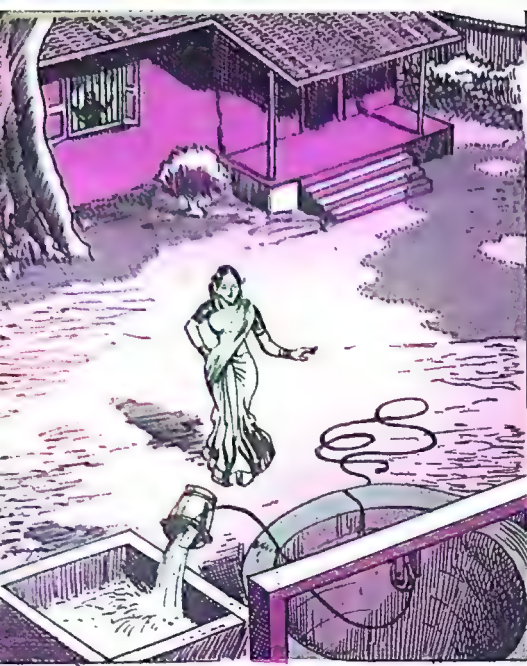
"ಹಾಗೇನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಊರಿನವರೆಗೆ ಬರುವವರಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಸಮೀಪ ತಾನೇ, ಒಬ್ಬಳೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಭಯವೇನಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೀಗೆ ಬಂದೆ. ಈಗ ನೀವೂ ಜತೆ ಸಿಕ್ಕಿದಿರಲ್ಲ!" ಎಂದಳು ಸಾವಿತ್ರಿ.

ಪೂಣಚ್ಚನಿಗೆ ಸಂತೋಷವೇ ಆಯಿತು. ಇಬ್ಬರೂ ಅದೂ ಇದೂ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಮನೆಗೆ ತಲಪಿದರು. ಈಗ ಸಾವಿತ್ರಿ ಮೊದಲಿನ ಸೋಮಾರಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಚುರುಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಗ ಅವಳು ಮಾಡುವ ಅಡಿಗೆ ಇಷ್ಟು ರುಚಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಈ ಮೊದಲು ಪೂಣಚ್ಚ ನಿಗೆ ತೋರಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಆನಂದವೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಉಂಟಾಗುವಂತಿತ್ತು ಅವಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪೂಣಚ್ಚನಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ

ಮೊದಲೇ ಅವಳು ಎದ್ದು ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅವನು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಮನೆಗೆಲಸವೂ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಶುಭ್ರ, ಚೊಕ್ಕಟ, ಚೆಂದ. ಅವನು ಹೊಲದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ, ತಂಗಳನ್ನು ಉಣ್ಣುವಾಗ ಅವಳು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಮಧುರವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವಳು.

ಸಾವಿತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪೂಣಚ್ಚನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದನು. ಗಂಡನಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವಂತೆ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವನ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯೇ ಅನಿಸುವ ಸಾವಿತ್ರಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕ ವಾಯಿತೆಂದು ತುಂಬ ಉತ್ಸಾಹಿತನಾದನು ಪೂಣಚ್ಚ. ಒಂದು ದಿನ ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪೂಣಚ್ಚನಿಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು.

ಹೆಂಡತಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಜಾಗ ಖಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ ಮಂಚದಿಂದಿದ್ದು ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಹೊರಗೆ ನೋಡಿದನು. ಹಿಟ್ಟು ಚೆಲ್ಲಿದಂತೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಬೆಳುದಿಂಗಳನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದಳು. ಅದರೂ ಪೂಣಚ್ಚನಿಗೆ ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನಂಬಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಾವಿತ್ರಿ ಅಂಗಳದ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೈಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಬಕೇಟು ತನ್ನಂತೆಹಾರಿ ಬಾವಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ, ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಮೇಲೆ ಬಂದು ತೊಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ತೊಟ್ಟಿ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಗೋಡೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಸಪೊರಿಗೆ ಹಾರಿಬಂದು ಅದರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅದೇ ಅಂಗಳವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಸ ಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ದಿನಾ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೇ ಈ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎಂದಾಯಿತು.

ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಪೂಣಚ್ಚನ ಶರೀರವು ಭಯದಿಂದ ಬೆವರಿತು ! ಹಾಗೆಯೇ ಮರಗಟ್ಟಿ

ನಿಂತನು. ಸಾವಿತ್ರಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿ ಬಳಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನು ತಟ್ಟನೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ತನ್ನ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವವನಂತೆ ನಟಿಸಿದನು.

ಪೂಣಚ್ಚನು ತನ್ನೊಳಗೇ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಯಾವನಾದರೂ ಭೂತವೈದ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ ಇದೇನು ವಿಷಯವೋ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡನು. ಬೆಳಗಾಗಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಹೊಲದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಅವನು ಭೂತವೈದ್ಯನನ್ನು ನೋಡಲು ಪಕ್ಕದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಕಾಲುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಧಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪೇರಳಪುರದಿಂದ ಈಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ಮಾವಯ್ಯ ಶರಣಯ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿದನು.

“ಏನು ಮಾವಯ್ಯಾ, ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಅತ್ತೆ ಕ್ಷೇಮತಾನೇ ? ನೀವು ಬರುವ ಸಮಾಚಾರ ಕೂಡಾ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಫಕ್ಕನೆ ಅಪ್ಪ ಬಂದದ್ದು ನೋಡಿ ಇವತ್ತು ಸಾವಿತ್ರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿದೆ !” ಎನ್ನುತ್ತ ಪೂಣಚ್ಚ ಶರಣಯ್ಯನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು.

“ಸಾವಿತ್ರೀ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾಳೆಂದೆಯಾ ? ಅಂದರೆ ನಿನ್ನ ಮಾತೇ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.” ಎಂದ ಶರಣಯ್ಯ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾದವನಂತೆ.

“ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ! ಮೊದಲು ಮನೆಗೆ ಬನ್ನಿ. ಎಲ್ಲಾ ಆಮೇಲೆ ಮಾತಾಡೋಣ” ಎಂದು ಪೂಣಚ್ಚ ತನ್ನ ಮಾವಯ್ಯನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಸಾವಿತ್ರಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಶರಣಯ್ಯ “ಅಮ್ಮಾ ! ಸಾವಿತ್ರೀ !” ಎಂದು ಕೂಗಿ ತಲೆತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ಅವನ ಕೆಟ್ಟ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾಲ್ವಾರು ಮಂದಿ ಒಡಿಬಂದು ಕೂಡಿದರು. ಮುಖಕ್ಕೆ ನೀರು ತಳೆದು ಸ್ವಲ್ಪ ಶೈಶ್ಯೋಷಿತಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಶರಣಯ್ಯ ಎಚ್ಚರಕ್ಕೆ ಬಂದು, “ಅಮ್ಮಾ ಸಾವಿತ್ರೀ ! ನೀನು

ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನಡೆಸೇ ಬಿಟ್ಟೆಯಾ ? ” ಎಂದನು. ಈ ಮಾತು ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

“ನನ್ನ ಸಾವಿತ್ರಿ! ನನ್ನ ಬಂಗಾರು ಸಾವಿತ್ರಿ! ಸತ್ತು ಹೋದಳೆಂದುಕೊಂಡೆ! ಎಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ? ಮೊದಲು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಸಾವಿತ್ರಿ!” ಏನ್ನುತ್ತ ಶರಣಯ್ಯ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕರು.

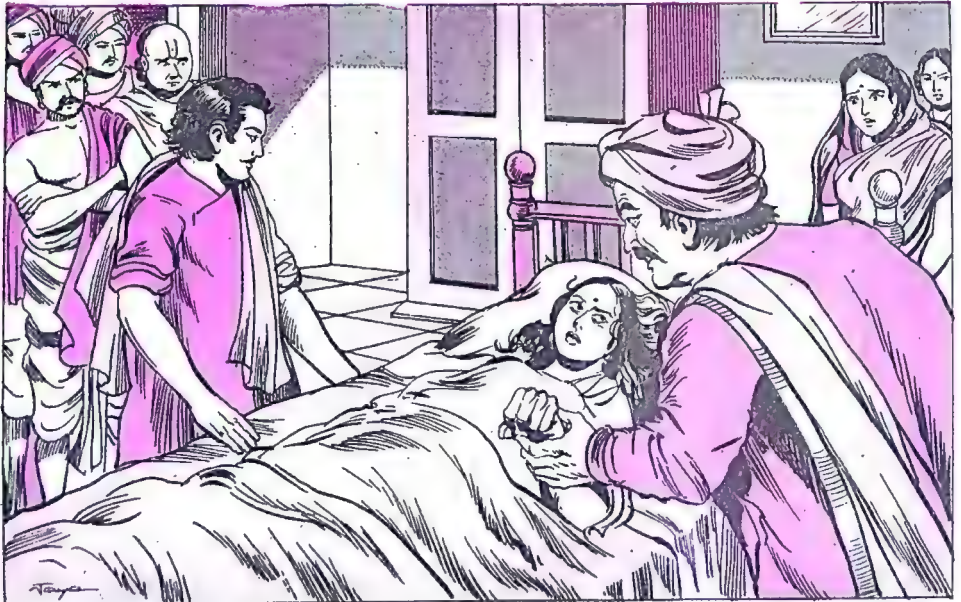
ಸಾವಿತ್ರಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಕೆಲವರು ಮುಖಕ್ಕೆ ನೀರು ಚೆಮುಕಿಸಿ ತಣ್ಣೀರು ತಡೆದರು. ಮೆಲ್ಲನೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಕಣ್ಣು ಬಿಡಿಸಿದ ಸಾವಿತ್ರಿ, ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುತ್ತ, “ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆಬಂದೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಮ್ಮ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ!” ಎಂದು ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ಬಾಗಿದನು ಶರಣಯ್ಯ.

ಸಾವಿತ್ರಿ ಪೂಣಚ್ಚನನ್ನು ನೋಡಿ, “ಏನಾಯಿತು ಇಲ್ಲಿ? ಏನು ಇದೆಲ್ಲಾ? ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟು ಜನರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ? ಎಂದಳು.

ಪೂಣಚ್ಚನಿಗೂ ಹಾಗೇ ಆಗಿತ್ತು. ಏನು ಹೇಳಲೂ ತೋರದೆ ಬೆಪ್ಪುಬಡೆದಂತೆ ಮಾವಯ್ಯನ ಮುಖ ವನ್ನು ಪಿಳಿಪಿಳಿ ನೋಡಿದನು. ಆಗ ಶರಣಯ್ಯ ಹೀಗೆಂದನು:

“ಪೂಣಚ್ಚಾ, ಸಾವಿತ್ರಿ! ಏನೂ ಗಾಬರಿಯಾಗ ಬೇಡಿ. ಅಸಲು ವಿಷಯ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಸಾವಿತ್ರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ, ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಅತ್ತೆಯೂ ಸಾವಿತ್ರಿಯೂ ಕೂಡಿ ಪಕ್ಕದ ಊರಿನ ಸಂತೆಗೆ ಹೋದೆವು. ನಾವು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಸಾವಿತ್ರಿ ಹಾಸ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅವಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಸುಖಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಅವಳು ರಾಣೀ ಹಾಗೆ ಮಲಗಿರುವುದೂ, ನೀನೇ ಎಲ್ಲಾಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದಣಿಯುವುದೂ ಅರ್ಥವಾಯಿತು ನಮಗೆ. ಅವಳ ಪ್ರವರ್ತನೆ ಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ನಾನೂ ಅವಳ ತಾಯಿಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಊರ ಹೊರಗಿನ ಒಂದು

ಸ್ಮಶಾನದ ದಾರಿಯಿಂದಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಕೆ ಸ್ವಾತ್ತಾಗಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ಹೊಸಬಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. 'ಇನ್ನು ನೋಡಿ. ನನ್ನ ಗಂಡನ ಸಂತೋಷವಡಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಕೆಲಸ. ಅವರ ಸುಖವೇ ನನ್ನ ಸುಖ!' ಎಂದು ಹೊಸಬಗೆಯ ಗಂಭೀರ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು. 'ನನ್ನ ಕಂಠಸ್ವರ ಹೀಗೇಕಾಯಿತಮ್ಮಾ?' ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ 'ಕಂಠಸ್ವರ ಮಾತ್ರ ಅಂದುಕೊಂಡಾ? ಪೂರ್ತಿ ನಾನು ಬೇರೆ ಸಾವಿತ್ರಿಯೇ!' ಎಂದಳು. ಆದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಇವಳಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಗಾಳಿಚೇಷ್ಟೆ ಬಡೆದಿರಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡೆವು. ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ ಏನೋ ಭಸ್ಮಗಳನ್ನೂ, ರಕ್ತಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿದವು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋದಳು. ನಾವು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುವಾಗ, ಊರ ಹೊರಗಿನ ನದಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೋ ಸಾವಿತ್ರಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದುವು. ಸಾವಿತ್ರಿ ನದಿಗಿಬಿದ್ದು ಸತ್ತುಹೋದಳೆಂದು ಕೊಂಡು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅಳಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದೆವು. ಈ ದುರ್ವರ್ತೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ಇಷ್ಟು ದಿನ ಕಳೆದವು. ಕಡೆಗೆ ಇವತ್ತು ಹೇಳಿಬಿಡೋಣವೆಂತಲೇ ಬಂದೆನು. "ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿಜವೇ ಅಪ್ಪಾ?" ಎಂದು ಸಾವಿತ್ರಿ

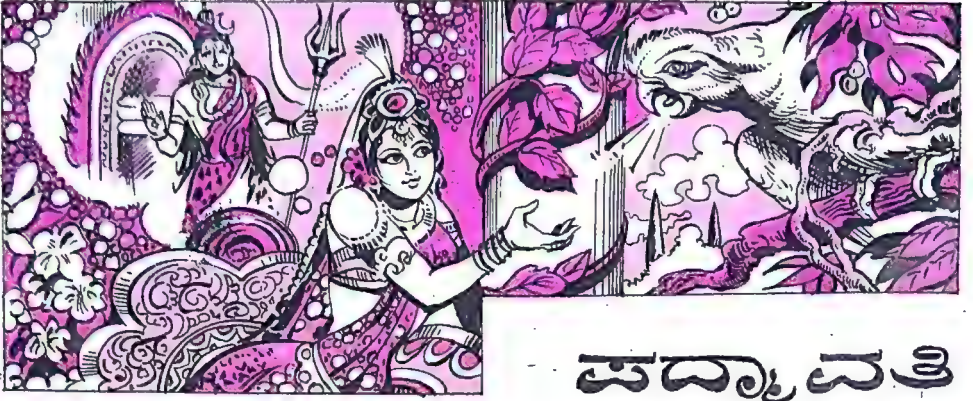
ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು. ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪೂಣಿಚ್ಚನೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡತೊಡಗಿದ:

"ನಿಜವೇ. ಇಲ್ಲಿ ನನಗೂ ನಿನ್ನ ನಿಜಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಗಿಹೋಯಿತು. ನಿನ್ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಶಕ್ತಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ವಿಷಯ ಹೇಳಬಲ್ಲವನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ, ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಈ ಕಡೆಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದ ಗಾಳಿಚೇಷ್ಟೆಯ ಪಿಶಾಚಿ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿರಬೇಕು. ಆ ಪಿಶಾಚಿ ಗಂಡನನ್ನು ಸುಖಪಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ನೀನು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪನಿಗೂ ಅಮ್ಮನಿಗೂ ನಿನಗೇನೋ ಹಿಡಿಯಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೇಳವೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆ. ಅಂದರೆ ಅದೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ನೀನು ಸತ್ತುಹೋದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನದಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂತಲೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು." ಎಂದನು.

ಆಮೇಲೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ತಾನು ಆ ಪಿಶಾಚಿಗಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಗಂಡನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಬೇಗದಲ್ಲೇ ಗಂಡನಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆದಳು.

ಪದ್ಮಾವತಿ

ಓಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಳ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಜನಾದ ಬೃಹದ್ರತನೆಂಬ ರಾಜನಿಗೆ ಪದ್ಮಾವತಿ ಎಂಬ ಮಗಳಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿದಂದಿನಿಂದಲೂ ಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತ ಮಹಾ ಶಿವ ಭಕ್ತಳಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದಳು.

ತನ್ನ ಮಹಾ ಭಕ್ತಿಯಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟು, “ನಿನಗೆ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಯ ಅಂಶದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವನೇ ಗಂಡನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಯಾಗುವ ಇಚ್ಛೆ ತೋರಿದರೆ ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹೋಗುವರು. / ನಿನಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆಯೇ ಅವರು ಗಂಡಾಗುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಯವಾದನು. ಈ ಅದ್ಭುತ ವಿಷಯವನ್ನು ಪದ್ಮಾವತಿ ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಹೇಳದೆ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೇ ಹುದುಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು.

ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಯುಕ್ತವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಳು. ಅವಳ ತಂದೆ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಯಂವರದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಡಂಗುರದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಅನೇಕ ದೇಶಗಳ ರಾಜರು

ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಆದರೆ ಪದ್ಮಾವತಿ ಅವರ ಮುಂದೆ ಬಂದದ್ದೇ ತಡ, ಅವರೆಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಶಿವನು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಯಿತು, ಉಳಿದರ್ಧವು ನಿಜವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗೆ ನಿಜವಾದೀತು ? ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದವನು ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಬಂದವರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವನಾರೊಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಅವಳಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕಬಲ್ಲಳು ?

ಬೃಹದ್ರತರಾಜನು ಮತ್ತೆರಡು ಬಾರಿ ಕೂಡಾ ಸ್ವಯಂವರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಆಗಲೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ರಾಜರು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟರು. ಇನ್ನು ತನಗೆ ಮದುವೆಯೇ ಆಗಲಾರದೆಂದು ಪದ್ಮಾವತಿಗೆ ಮನೋವ್ಯಾಧಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ಅವಳು ಒಂದು ದಿನ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿಿದ್ದಾಗ, ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಒಂದು ಗಿಳಿ ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಹಾರಿ ಬಂದು ಮಾನವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, “ಅಮ್ಮಾ, ಏಕೆ ದುಃಖಿಸುವಿ ? ನಿನಗೆ

ಗಂಡನಾಗಿ ಬರುವವನೊಬ್ಬ ಮನ್ಮಥಾಕಾರನು ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಚಿಗುರಿತು. ಶಿವನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನ ಉದ್ಧಾರವು ನಿಜವಾಗಲಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬುಗೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು.

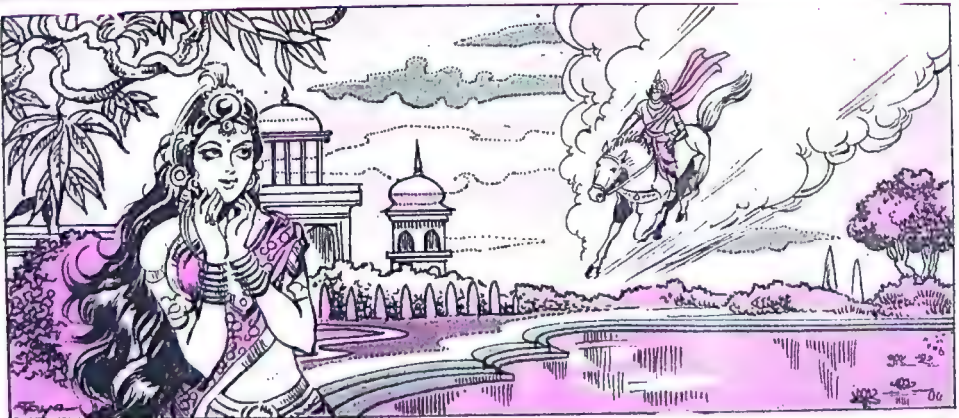
ಈ ಗಿಳಿಯ ಸಮಾಚಾರ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ: ಶಂಖಚಕ್ರವೆಂಬಲ್ಲಿ ಸುಮತಿಯೂ ವಿಷ್ಣುಕುಶಲೂ ದಂಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಕಲ್ಕಿ ಎಂಬೊಬ್ಬ ಮಗನಿದ್ದನು. ಅವನು ಪರಶುರಾಮನ ಹತ್ತಿರ ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತಿದ್ದನು. ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನೂ ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು.

ಅವನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ, ಅವನಿಗೊಂದು ಖಡ್ಗವನ್ನೂ, ಒಂದು ಕುದುರೆಯನ್ನೂ, ಒಂದು ಗಿಳಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಸಾದಿಸಿದ್ದನು. ಆ ಗಿಳಿಯೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಹಾರುತ್ತ ಸಿಂಹಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಸ್ವಯಂವರಗಳ ಆಭಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಇನ್ನು ತನಗೆ ಮದುವೆಯಾಗದೆಂದು ಚಿಂತಿಸುವ ಪದ್ಮಾವತಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಅದು ಕಲ್ಕಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, "ಸಿಂಹಳದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಳಗೆ ರತ್ನದಂಥವಳು. ಅವಳಿಗಿಂತ ಸುಂದರಳೂ ಸುಗುಣವತಿಯೂ ಆದ

ಪತ್ನಿ ನಿನಗೆ ದೊರೆಯಲಾರಳು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ನಂಬಿಸಿತು. ಗಿಳಿಯ ವರ್ಣನೆಗಳಿಂದ ಕಲ್ಕಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ನೋಡದೆಯೇ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಊಹಿಸುತ್ತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಲು ಬಯಸಿದನು. ಅಂತೆಯೇ ಅವನು ಗಿಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಿಂಹಳಕ್ಕೆ ಹೊರಟು, ಅಲ್ಲಿಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು.

ಈ ಮೊದಲೇ ಪದ್ಮಾವತಿ ಗಿಳಿಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅವನ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಅವನ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟಿರುವಳಾದುದರಿಂದ, ಅವನು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇವನೇ ತನಗೆ ವಿಧಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಗಂಡನೆಂದು ಪದ್ಮಾವತಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು, ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಾನು ಕಂಡ ಕಲ್ಕಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ರಾಜನಿಗೆ ಆದ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರವಿಲ್ಲ. ಪದ್ಮಾವತೀ ಕಲ್ಕಿಯರ ಮದುವೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದನು. ಆ ಶುಭಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಕುಮಾರರೆಲ್ಲರೂ ಶಿವವಾಕ್ಯದಂತೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಯಥಾರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಪದ್ಮಾವತೀ ಕಲ್ಕಿಯರನ್ನು ತುಂಬಾ ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ದೇವಿಭಾಗವತ

ಹೈಹಯ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ ಮಹಾರಾಜನು ತುಂಬಾ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದವನು. ಅವನ ಶಾರ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಾಟಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಸಾವಿರ ಕೈಗಳಿದ್ದುವು. ಅವನು ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೈಗಳಿಗೆ ಎಲುವೇ ಇಲ್ಲದ ವನಂತೆ ದಾನಗಳನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ದತ್ತಾತ್ರೇಯನ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತವನು. ಅವನ ಪುರೋಹಿತರಾಗಿರುವವರು ಭೃಗುಗಳು. ಆದುದರಿಂದ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಭೃಗುಗಳು ಅಪಾರ ಧನವಂತರಾದರು.

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನು ಸತ್ತು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಆತನ ಸಂತತಿಯವರಾದ ಹೈಹಯರು ದಟ್ಟದರಿದ್ರರಾಗಿ ಹೋದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರಾದ ಭೃಗುಗಳನ್ನೇ ಯಾಚಿಸಲು ಕೈ ನೀಡ ಬೇಕಾಯಿತು. ಹೈಹಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಧನವನ್ನು ಕೊಡಲು ಭೃಗುಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಧನವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹುಗಿದಿಟ್ಟು,

ಹೈಹಯರಾಜರ ಭಯದಿಂದ ಬೆಟ್ಟದ ಗುಹೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡರು.

ಹೈಹಯರು ಬಂದು ಹುಡುಕುವಾಗ ಭೃಗು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಖಾಲಿ! ಅವರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಅಗೆದು ನೋಡಲು, ಹುಗಿದಿಟ್ಟ ಧನವು ಹೊರ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೈಹಯರಿಗೆ ಭೃಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಕೋಪವು ಬಂದಿತು. ಬೆಟ್ಟದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂದರು. ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾಗಿದ್ದವರನ್ನೂ ತಿವಿದು ಗರ್ಭ ನಾಶಮಾಡಿದರು.

ಇಂತಹ ದಾರುಣವಾದ ಹಿಂಸಾಕಾಂಡವನ್ನು ನೋಡಲಾಗದೆ, ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ ಮುನಿಗಳು ಹೈಹಯರನ್ನು ನೋಡಿ, “ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಷ್ಟತನವು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯನ್ನೇ ಹೀಗೆ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಬಹುದೇ? ಹೆಂಗುಸರ ಗರ್ಭ ವನ್ನು ಕೂಡ ಛೇದಿಸುವುದೆಂದರೇನಿದು? ರಾಜರು ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸವೇ? ಇಂತಹ ಘೋರ ಪಾಪ

ಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲವು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವುದೆಂದು ಕೊಂಡಿರಾ ? ” ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿದರು.

ಆ ಮುನಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಹೈಹಯರು, “ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನಿಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಮಹಾತ್ಮರು. ಆದರೆ ಈ ಭೃಗು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರಿಂದ ಅಪಾರ ಧನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಬಾರದೆಂಬ ದುರದ್ವೇಶದಿಂದ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟ ಕಳ್ಳರು. ಕಳ್ಳರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಪಾಪವೇನಲ್ಲ. ಇವರು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೂಡಾ ಹಣ ಕೊಡುವವರಲ್ಲದ ಪಾಪಿಗಳು. ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ ಮಹಾರಾಜರು ಇವರಿಗೆ ದಾನ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಹುಗಿದಿಡಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇನು ? ಇಂಥವರನ್ನು ನೀವಾದರೂ ಮೆಚ್ಚುವಿರಾ ? ಹೇಳಿರಿ. ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಹಣವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತಾನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ದರಿದ್ರರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಧನವು

ರಾಜರಿಗೋ ಕಳ್ಳರಿಗೋ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ತಪ್ಪಿದರೆ ಬೆಂಕಿಯ ಪಾಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇನೂ ಆಗದಂತೆ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟವನು ತಾನೂ ಅನುಭವಿಸದೆ, ಇತರಿಗೂ ಕೊಡದೆ ಲೋಭಿಯೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂಥವನಿಗೆ ನರಕವೇ ಗತಿ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರ ಹತ್ತಿರ ಸಾಲ ಕೇಳಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದರು. ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಾನೇ ಲಾಭ ? ಅವರಿಗೆ ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು. ಇಂತಹ ನೀಚರನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಕಾದುದು ರಾಜಧರ್ಮವಲ್ಲವೇ ? ಅದುದರಿಂದ ನಾವು ಮಾಡುವ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿ ನೀವು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.” ಎಂದು ಆ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಸಹಾ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಭೃಗು ವಂಶ ಸಂಹಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು.

ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಉಳಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲಾ ಹೆದರಿ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಓಡಿ ಹೋದರು. ಧನಲೋಭಕ್ಕೆ ವಶರಾದ ಭೃಗು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸತ್ತರು. ಧನಲೋಭವು ಅಂಟಿತೆಂದರೆ ಅದು ಎಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಶತ್ರುವೇ ಮಾನವರಿಗಿಲ್ಲ.

ಹೆದರಿ ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋದ ಭೃಗು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಗೌರೀದೇವಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿ, ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಮರಣವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮಹಾದೇವಿ ಸುಂದರವಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದು, “ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಾ ವಿಧಿಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಿಗೆ ತೊಡೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ನನ್ನ ಅಂಶದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುವನು, ಅವನೇ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ.” ಎಂದಳು. ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕನಸನ್ನು

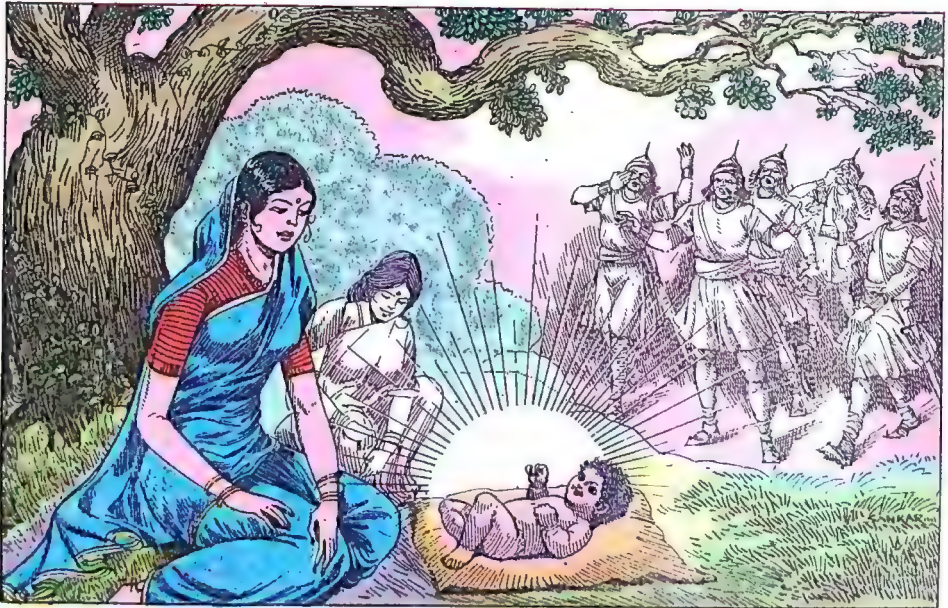

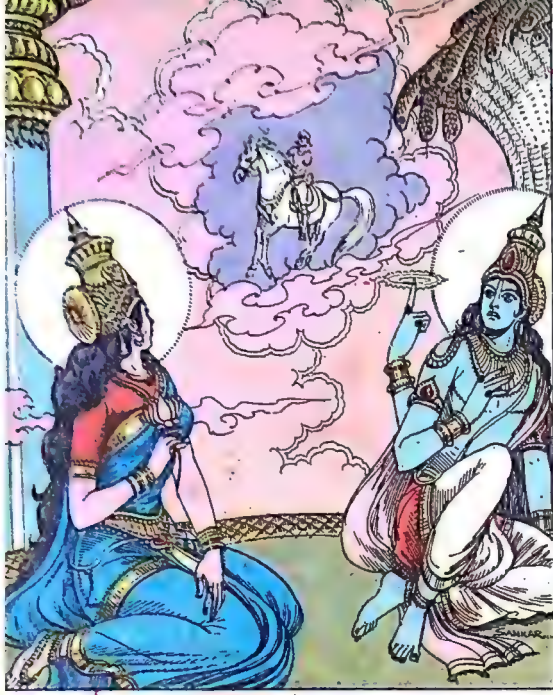
ನೆನೆದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಗರ್ಭ ಲಕ್ಷಣ ತೋರಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಅವಳ ತೊಡೆಯಿಂದ ಪುತ್ರನೊಬ್ಬನು ಹೊರಬಿದ್ದನು. ಅವನ ತೇಜಸ್ಸು ಸೂರ್ಯ ಬಿಂಬದಂತಿದ್ದಿತು. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಬಂದ ಹೈಹಯ ವೀರರು. ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡಿದ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕುರುಡರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು!

ಇದೆಲ್ಲವೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಭಾವವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೈಹಯರಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಆ ಹುಡುಗನ ತಾಯಿಗೇ ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತ, "ಅಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕುರುಡರಾದೆವು. ಅದೇನು ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯೋ ನಾವರಿಯುವು! ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹ ತೋರಿ, ನಮಗೆ ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣು ಬರುವ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಮ್ಮಾ! ಕುರುಡರಾಗಿ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಾವೇ ಮೇಲು! ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ನಾವು ಇಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಲಾರವು. ಭೃಗುವಂಶದವರಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ.

ಗೌರವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬುದ್ಧಿ ಕೆಟ್ಟು ನಾವು ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ನಮಗೆ ನೇತ್ರ ದಾನ ನೀಡು ತಾಯೇ!" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಅವರು ದೀನರಾಗಿ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತ್ರೀ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತ, "ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹಾಗೇಕಾಯಿತೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಯಾವುದೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ? ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಕೋಪವೂ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಯಾರೆಂಬುದೂ ನಾನು ಅರಿಯೆನು. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಿಂದಷ್ಟೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಿಳಿದೆನು. ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದವನು ನನ್ನ ಮಗನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀವು ತುಂಬಾ ಕೆಟ್ಟವರು, ಕ್ರೂರರು. ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಘೋರವಾದ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆ ಪಾಪವು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋದೀತೇ? ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಪಿಂಡಗಳನ್ನೂ, ಶಿಶುಗಳನ್ನೂ, ವೃದ್ಧರನ್ನೂ ಆಲೋಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂದಿರಲ್ಲಾ? ನಿಮ್ಮ ಮದ ಅಡಗಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಜಗದಂಬೆಯ ದಯೆ

ಯಿಂದ ಇವನು ನನ್ನ ತೊಡೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ತಂದೆಗಳಿಲ್ಲಾ ಸತ್ತು ಹೋದುದಕ್ಕೆ ಇವನು ತುಂಬಾ ಕೋಪದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಹತ್ತಿರ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿ ಶಾಂತನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಕಣ್ಣು ಬರುತ್ತದೆ.” ಎಂದಳು.

ತೊಡೆ ಅಂದರೆ ಊರುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಆ ಮಗನಿಗೆ ಔರ್ವನಂದು ಹೆಸರಾಗಿತ್ತು. ಹೈಹಯರು ಬಾಲ ಔರ್ವನನ್ನು ಬಗೆ ಬಗೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಂಡರು, ಅದರಿಂದ ಔರ್ವನು ಶಾಂತನಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆಂದನು:

“ಮಹಾದೇವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಿರ್ಣಯಗಳು ತಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆದುವುಗಳಿಗಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಚಿಂತಿಸಲಾರನು. ಕೋಪಿಸಲಾರನು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಋಷಿಮುನಿಗಳಿಗೂ ಮನಃಶಾಂತಿ ಕೆಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ.”

ಆ ಕೂಡಲೇ ಹೈಹಯರಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬಂದಿತು. ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಔರ್ವನನ್ನು ಅವನ ತಾಯಿ ತುಂಬ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಳು.

ಹೈಹಯ ವಂಶದಂತೆಯೇ ಭರತವಂಶವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಭರತನೇ ಅದರ ಮೂಲ ಪುರುಷ. ಯಾದವವಂಶವೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಂಶಕ್ಕೆ ಯದು ಎಂಬವನು ಮೂಲ ಪುರುಷ. ಹೈಹಯ ವಂಶವು ಹೇಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅದ್ಭುತ ಕಥೆಯಿದೆ.

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಮಗನಾದ ರೇವಂತ ನೆಂಬವನು, ಉಚ್ಚೈಃ ಶ್ರವವೆಂಬ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೇರಿಕೊಂಡು, ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಆತುರದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಉಚ್ಚೈಃ ಶ್ರವವು ಸಮುದ್ರಮಥನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಅಣ್ಣನಾಗಬೇಕು. ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತನ್ನ ಅಣ್ಣಕುದುರೆಯನ್ನೂ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಆರೋಹಿಸಿರುವ ಸುಂದರ ಪುರುಷನನ್ನೂ ನೋಡಿ ಸಮ್ಮೋಹಿತಳಾಗಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನೋಡ ತೊಡಗಿದಳು.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಷ್ಣು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಂದಿಗೆ, “ಈಗ ಬಂದವನು ಮೂರುಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದಿರುವಂಥ ಸುಂದರನು. ಇವನನ್ನು ನೀನು ಬಲ್ಲೆಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅದರ ರೇವಂತನ ಅಂದಚಿಂತೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮೈಮರೆತ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಗಂಡನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ವಿಷ್ಣು ಅವಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೋಪಾವೇಶದಿಂದ ಹೀಗೆಂದನು:

“ಹಾಗೇನು ನೋಡುವಿ? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರನ್ನು ನೋಡಿ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ವಿಚಲಿತವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನೀನು ರತಿಯೆಂದೂ, ರಮೆಯೆಂದೂ ಚಂಚಲ

ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಅಪಕೀರ್ತಿಯ ಪಾಲಾಗಿ ಹೋಗು !
ಛಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟು !”

ವಿಷ್ಣು ವಿನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೊರಟ ಶಾಪ ವಾಕ್ಯ
ವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೆದರಿ ಅಳುತ್ತ, ವಿಷ್ಣುವಿನ
ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು, “ನನ್ನನ್ನು ನಿರ್ದಯನಾಗಿ ಹೀಗೆ
ಶಪಿಸಬಹುದು? ಈ ಒಂದು ಅಲ್ಪಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನ
ಮೇಲೆ ಸಹಜವಾಗಿ ನಿನಗಿದ್ದ ಪ್ರೇಮವು ಬತ್ತಿ
ಹೋಯಿತು? ಎಂದಿಗೂ ಕೋಪವನ್ನರಿಯದ ಬೆಣ್ಣೆ
ಯಂತೆ ವೃದುವಾದ ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ಫಕ್ಕನೆ ಹೀಗೆ
ಮಾರ್ಪಡಬಹುದು? ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇ ಬಿಟ್ಟರೆ,
ನಾನು ಈಗಲೇ ಪ್ರಾಣಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇಡ. ದಯ
ಮಾಡಿ ಶಾಪಕ್ಕೆ ವಿಮೋಚನೆ ಕೊಡು” ಎಂದಳು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ದುಃಖ ನೋಡಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮನಸ್ಸು
ಕರಗಿತು. ಅವನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಂದಿಗೆ, ನಿನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ
ನನ್ನನ್ನು ಹೋಲುವಂತಹ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದ
ಕೂಡಲೇ ನಿನಗೆ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನೀನು
ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಿ” ಎಂದನು.

ವಿಷ್ಣು ಕೋಪದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗತಿ ರೇವಂತನಿಗೂ
ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಕುದುರೆ
ಯಿಂದಿಳಿದು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ
ಮಾಡಿ, ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಂದೆಯ
ಬಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

ಶಾಪಗ್ರಸ್ತನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ
ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷವೆಂಬ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ,
ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆಯ ರೂಪತಾಳಿ ಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ
ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಅಶ್ವಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ
ಶಿವನು ಪಾರ್ವತೀ ಸಮೇತ ವೃಷಭವಾಹನದ ಮೇಲೆ,
ಪ್ರಮಥ ಗಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು
ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು :

“ಅಮ್ಮಾ! ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ! ನೀನು ನನ್ನನ್ನು
ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಹೀಗೆ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಎನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುವಂತಹ ಸಮರ್ಥನು
ವಿಷ್ಣುತಾನೇ? ವಿವೇಕವಂತಳಾದವಳಿಗೆ ಗಂಡನಿಂತ
ಹೆಚ್ಚಿನ ದೈವವಿರಲಾರದಷ್ಟೆ? ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನ
ಗಂಡ ಸಾಮಾನ್ಯದವನಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಹಾಗಿರುವಾಗ
ನಾನು ನಿನಗೇನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲೆನು?”

ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶಿವ
ನೊಂದಿಗೆ ಹೀಗೆಂದಳು :

“ನೀನು ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲವೂ ನಿಜವೇ ಆದರೂ ಆ
ನನ್ನ ಗಂಡನೇ ನನ್ನನ್ನು ಶಪಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಆ ಶಾಪವು
ನಿನ್ನಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಿ ನಿನ್ನನ್ನು
ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟರೆ
ಶಾಪವು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುವ
ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ದಯಮಾಡಿ ನೀನೇ ಹೇಳು. ನನ್ನ ಗಂಡ
ಎಲ್ಲಿಯೋ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯಾಗುವಂತೆ ಶಪಿಸಿ
ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಾನೇನೋ ಭೂಮಿಯ
ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಸಂತಾನವಾಗುವ

ಮಾರ್ಗ ಹೇಗೆ? ಎಲ್ಲಿದೆ? ನನ್ನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ನೀನು ನಿಜಕ್ಕೂ ತೃಪ್ತನಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಶಾಪ ತೀರಿಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡು. ನಿನಗೂ ನನ್ನ ಗಂಡನಿಗೂ ಭೇದವೇನಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದ ಹಾಗೆಯೇ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಗಂಡನು ಹೇಗಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನೊಂದಿಗಿರುವಂತೆ ನೀನೇ ಮಾಡಬೇಕು!”

ಆ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಶಿವನು ತಲೆಯೊಲಿಯುತ್ತ, “ಅದುವೋ ಸಂಗತಿ? ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಕುದುರೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಳುವವನಲ್ಲವೆ? ಅವನಿಂದ ನಿನಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗನೂ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಆಳುವವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಏಕವೀರನೆಂದು ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಅವನಿಂದಲೇ ಹೈಹಯ ವಂಶವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನಾಳುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ನೀನೂ ನಿನ್ನ ಗಂಡನೂ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸುಖಸಂತೋಷ

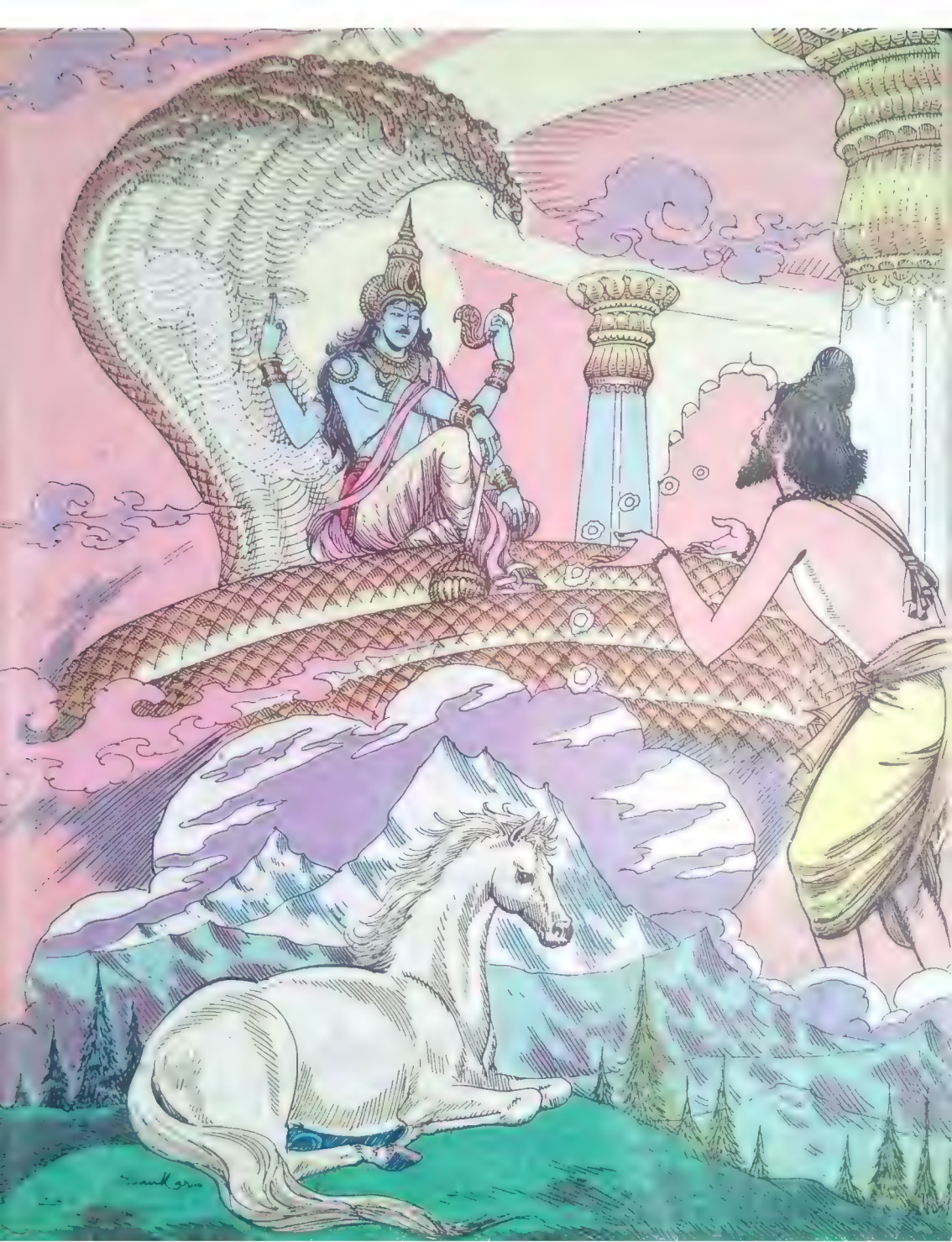
ವಾಗಿರುವಿರಿ. ನಿನಗೆ ಇಂತಹ ಕಷ್ಟಬರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನೀನು ಪರಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಗತಿಗೆ ತಂದಳು. ಅವಳಿಂದಲೇ ನಿನಗೆ ಸಮೋಹ ಕವಿಯಿತು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಿವನು ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಶಿವನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದಕೂಡಲೇ, ಚಿತ್ರರೂಪನೆಂಬ ಪ್ರಮಥನನ್ನು ಕರೆದು, “ನೀನು ಈಗಲೇ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಷ್ಣುವಿನೊಂದಿಗೆ, ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಶೋಕನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ಹೇಳಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.

ಚಿತ್ರರೂಪನು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಷ್ಣು ಮಂದಿರದ ದ್ವಾರಪಾಲಕರಾದ ಜಯವಿಜಯರೊಂದಿಗೆ ತಾನು ಬಂದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಜಯನು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಷ್ಣುವಿನೊಂದಿಗೆ, “ಶಿವನು ಚಿತ್ರರೂಪನೆಂಬ ಪ್ರಮಥನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಚಿತ್ರರೂಪನನ್ನು ಒಳಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ವಿಷ್ಣು ವಿನ ಅನುಜ್ಞೆಯಾಯಿತು.

ಚಿತ್ರರೂಪನು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ, ಕುಶಲ ಮಾತುಗಳಾದ ಮೇಲೆ, “ದೇವ ದೇವಾ! ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ನಮ್ಮೊಡೆಯನು ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತನು ತನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ‘ಮಹಾವಿಷ್ಣು, ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಕುದುರೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಂದೀ ತಮಸಾ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮದ ಹತ್ತಿರ ಧ್ಯಾನನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳೂ ಪೂಜಿಸುವರೆಂಬುದು ನೀನು ಬಲ್ಲೆ.

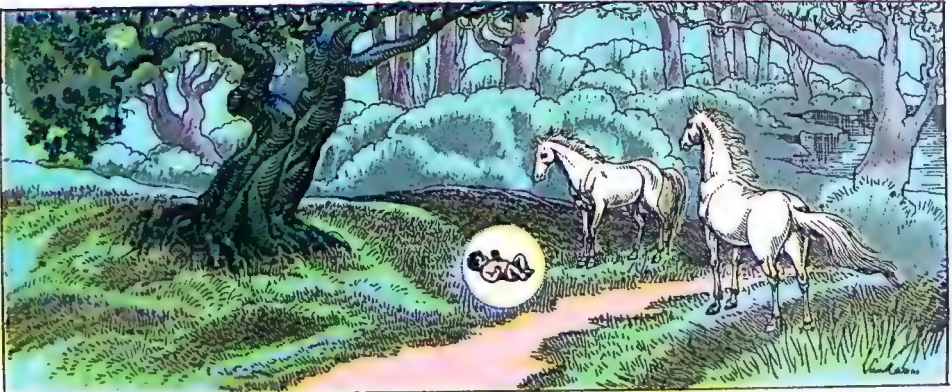
ಆವಳ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮಾನವರಂತೂ ಬದುಕಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮೂರನೆಯವನು ಕಂಡು, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕೇಡಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಿನಗೂ ಶಾಂತಿ ಕೆಡುವ ಕಾರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನೂ ಸಹ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ, ಅಲ್ಪಾವೇಶದಿಂದ ನೀನಾದರೂ ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಇರುವಿಯೋ! ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡದೆ ಕೂಡಲೇಹೋಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ಮೊದಲಿನಂತಿರು. ದಕ್ಷಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗಲೇ, ಭಾರ್ಯಾವಿಯೋಗವೆಂದರೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯ ವಿಯೋಗವಾದರೂ ನನಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿನಗಂತೂ ಹೆಂಡತಿ ದೂರಹೋಗಿ ಬಹಳ ಕಾಲವಾಯಿತು. ಆದರಿಂದ ನೀನು ಸುಖವಾಗಿರುವೆಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬಲಾರೆ. ಕೂಡಲೇ ಕುದುರೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪತ್ತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ವಿಷ್ಣು ತಲೆದೂಗಿ ಶಿವನ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಮಥನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಕೂಡಲೇ ಕುದುರೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಹರಿಸಿದನು. ಅಶ್ವಲಕ್ಷ್ಮಿ ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಹಡೆದಳು.

ಆ ಮೇಲೆ ವಿಷ್ಣು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಂದಿಗೆ “ಇನ್ನು ನಾವು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ, ಈ ಮಗನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ. ನೀನು ಕುದುರೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು” ಎಂದನು. “ಇದೇನು ಮಾತು? ಯಾವಸ್ಥಿಯೇ ಆದರೂ ತನ್ನ ಶಿಶುವನ್ನು ಅರಣ್ಯದ ಪಾಲುವಾಡಲು ಒಪ್ಪುವಳೇನು? ಈ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಯಾರು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾರೆ?” ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅವಳ ಶಾಪ ಹೋಗಿ ದಿವ್ಯ ಶರೀರಿಣಿಯಾದಳು. ವಿಷ್ಣುವೂ ನಿಜರೂಪ ತಾಳಿದನು. ಅವರಿಗಾಗಿ ವಿಮಾನವೂ ಬಂದಿತು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, “ಇವನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಇವನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡಲಾರೆ. ಮೂವರೂ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದಳು.

“ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಇವನಿಂದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿದೆ. ಯಯಾತಿರಾಜನಿಗೆ ತುರ್ವಸು ಎಂಬ ಮಗನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಸಂತಾನಕ್ಕಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೇ ಈ ಮಗುವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ತುರ್ವಸು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಈ ಶಿಶುವಿಗೆ ಯಾವ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ.” ಎಂದು ವಿಷ್ಣು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ನಂಬಿಸಿ, ಅವಳೊಂದಿಗೆ ದೇವ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.

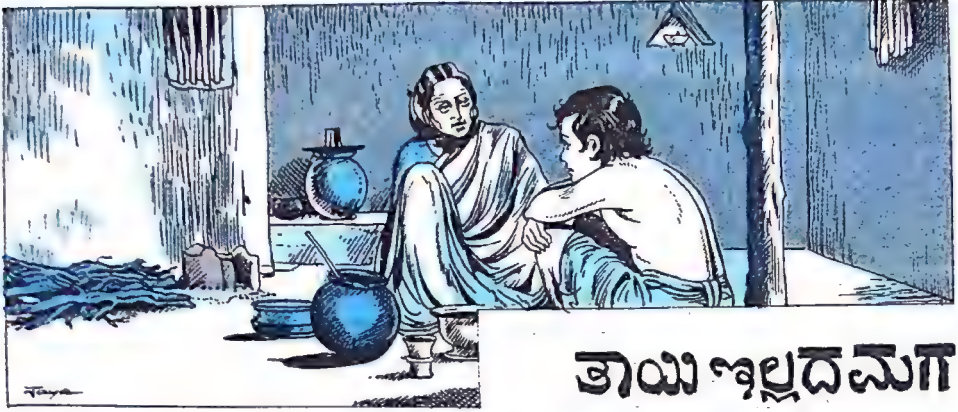
ಜಗಲಿ

ಈಗೇ ಮನೆಯ ಸೀತಮ್ಮನೂ, ಈಗೇ ಮನೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನೂ ಮೊದ ಮೊದಲು ತುಂಬಾ ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ಹರಟೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಫಕ್ಕನೆ ಏನೋ ಮಾತಿಗೆ “ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಮಗ್ಗು ತಿಂದಿತು ಬಿಡು” ಎಂದು ಒಬ್ಬಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಹೇಳಲು, ಆ ಕ್ಷಣದಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಬದ್ಧ ಶತ್ರುಗಳಾದರು. ಹರಟೆ ಹೋಗಿ ಅವರಿಬ್ಬ ರೊಳಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಜಗಳವಾಗುತ್ತಿರಲು ಆ ಬೀದಿಯವರೆಗೆಲ್ಲ ಏನೋದವೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅವರಿಬ್ಬರ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ಅವಮಾನವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ಗಂಡಂದಿರಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಒಂದು ಉಪಾಯ ಆಲೋಚಿಸಿದರು. ಸೀತಮ್ಮನ ಗಂಡ ಒಂದು ನಾಯಿ ಮರಿಯನ್ನು ಸಾಕಲು ತಂದ. ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನ ಗಂಡ ಒಂದು ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡ. ನೆರೆ ಹೊರೆಯ ಆ ನಾಯಿ ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ನೋಡಿದಾಗ, ಕೋಪದಿಂದ ನಾಯಿ ಬೊಗಳುವುದೂ, ಬೆಕ್ಕುಭುಕ್ಷ್ಯೆಂದು ಸುಮಿದಾಡುವುದೂ ನಡೆಯಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಅನಂದಿಸುವರು.

ಕ್ರಮವಾಗಿ ನೆರೆ ಹೊರೆಯ ಗಂಡುಸರು ಆ ಬೆಕ್ಕಿಗೂ ನಾಯಿಗೂ ಒಂದೇ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ತಿನ್ನಲು ಕಲಿಸಿದರು. ಹಾಗಿರಲು ಅವು ಒಂದನ್ನೊಂದು ನೋಡಿ ಕೋಪಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಪರಸ್ಪರ ಆಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಶುರು ಮಾಡಿದುವು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಹತ್ತು ಮಂದಿ “ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಮೇಲು” ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸೀತಮ್ಮಾ ಲಚ್ಚಿಮ್ಮಂದಿರು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ, ಜಗಳ ಬಿಟ್ಟು, ಮೆಲ್ಲನೆ “ಒಳ್ಳೇ ನಾಯಿ ನಿಮ್ಮ”, “ಒಳ್ಳೇ ಬೆಕ್ಕು ನಿಮ್ಮ” ಎನ್ನುತ್ತ ನಗುತ್ತ ಕ್ರಮೇಣ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಸ್ನೇಹಿತೆಯರಾದರು.

ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಮಗ

ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ರಂಗನೆಂಬ ಹುಡುಗನಿದ್ದ. ತುಂಬಾ ತಂಟಲುಮಾರಿ ಹುಡುಗ. ತಾಯಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತ, ಪೀಡಿಸಿ ಕಾಡಿಸಿ ಹಣ ಕೇಳಿ ಕಂಡಾ ಬಟ್ಟೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ಹೊಣೆಯಿಲ್ಲದಂತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನ ಭವಿಷ್ಯ ಏನಾಗುವುದೋ ಎಂದು ತಾಯಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಳು.

ಒಂದು ಸಾರಿ ರಂಗನು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನ ಹತ್ತಿರ ತಗಾದೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮೊರಟಾಗಿ ಏನೋ ಹೇಳಿದನು. ಅವನು ಥಗನನ್ನು ಒದೆಯಲು ಸಿದ್ಧನಾದಾಗ, ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅವನ ತಾಯಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಬೇಡಿ ಕೊಂಡು ಮಗನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದಳು.

ಆಮೇಲೆ ಅವಳು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ, “ಯಾಕೋ ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರನ್ನು ಕಣಕುತ್ತೀ? ಇನ್ನೂ ಬುದ್ಧಿ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ?” ಎಂದು ಜರಿದಾಡಿದಳು.

ರಂಗನು ತನ್ನಿಂದ ಯಾವತಪ್ಪೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ, ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನೇ ತನ್ನನ್ನು ನಾಯಿಯ ಹಾಗೆ ನೋಡಿದನೆಂದೂ, ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

“ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಚ್ಚಿಕೋ ಬಾರದವ್ವ. ನಾವು ಹಣ ವಿಲ್ಲದ ಬಡವರು. ಧನವಂತರು ನಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಿ ಯಾರು. ಎಷ್ಟೇ ಅವಮಾನ ವೆನಿಸಿದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಪ್ಪಾ,” ಎಂದಳು ರಂಗನಿಗೆ ತಾಯಿ.

ಈ ಮಾತು ರಂಗನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. “ಸಹಿಸ ದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತೆ?” ಎಂದು ತಿರುಗಿ ಕೇಳಿದ. “ನಮಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೇ ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೇನಾಗಬೇಕು?” ಎಂದಳು ತಾಯಿ.

“ಅಂದರೆ ದೊಡ್ಡವರೊಂದಿಗೆ ಜಗಳಾಡಿದರೆ ನೀನು ಕೂಡಾ ನನಗೇನೂ ಕೊಡಲಾರೆಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ರಂಗ. “ನಾನು ಕೊಡದೆ ಇರುತ್ತೇ ನೆಯೇ? ಹುಚ್ಚಾ, ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಿರಲಾರೆನಪ್ಪೆ? ಅದಕ್ಕೇ ನನಗೆ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತೆ,” ಎಂದು ತಾಯಿ ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿ ಕೊಂಡಳು. ರಂಗನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಹರಿಯಿತು.

ತಾನು ಕೂಡಾ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಾಗಬೇಕೆಂದು ರಂಗನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಗುರುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮನಸ್ಸುಕೊಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು

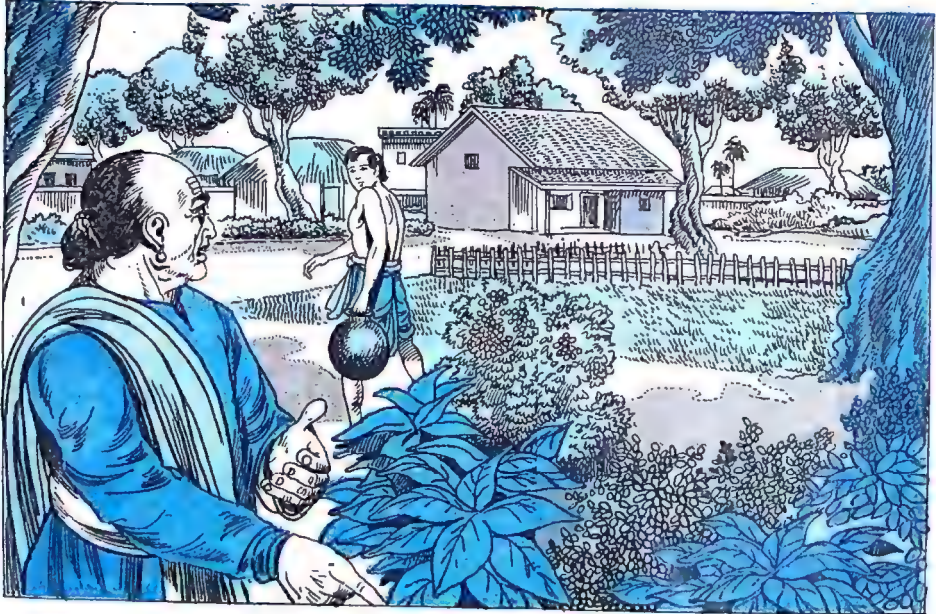
ತೊಡಗಿದನು. ಆದರೂ ಕಠಿಣ ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಸಹಿಸಲು ಅವನಿಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ರಂಗನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅವನ ತಾಯಿ ತೀರಿಹೋದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ರಂಗನೊಂದಿಗೆ ಅವನ ಗುರು, "ನಿನಗೆ ಓದುಬರಹಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಇನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಲಿತರೆ ವಿದ್ಯೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಮನೆಯ ಹಾಗೆ ವಾರದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾದರೂ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತು ಮುಗಿಸಿಪ್ಪ" ಎಂದರು.

ರಂಗನು ಗುರುಗಳ ಯೋಚನೆಯಂತೆ ವಾರದ ಹುಡುಗನಾಗಿ ಕಲಿಯತೊಡಗಿದನು. ಅವನು ವಾರದ ಊಟಮಾಡುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ರಂಗನಿಗೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೂ ಏನೋ ಒಂದು ನೆವನ ಹಿಡಿದು ಬಯ್ಯುವರು. ಮಾರ್ಮಾಹತವಾಗುವಂತೆ ಹೇಳುವರು. ಮೊದಮೊದಲು ಕಷ್ಟವಾದರೂ

ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾಯಿತು. ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹೊಯ್ಯಲು ಹೇಳಿದರು. ನೀರು ಹೊಯ್ಯುವಾಗ, "ಎಷ್ಟು ನೀರು ಹೊಯ್ಯೋ! ಗಿಡ ಕೊಳೆತು ಸಾಯುತ್ತೆ! ಯಾಕಾದೀ ನೀನು?" ಎಂದು ಬಯ್ಯುವರು. ನೀರು ಕಡಿಮೆ ಹೊಯ್ದರೆ, "ಇಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ನೀರು ಹೊಯ್ದರೆ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಣಗಿ ಗಿಡ ಸಾಯುತ್ತೆ. ಏನೋ ನೀರು ಹೊಯ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡ್ತೀಯೇನು? ಸೋಮಾರಿ!" ಎಂದು ಜರೆಯುವರು.

ಹೀಗೆ ಕೆಲವರು ರಂಗನು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪು ನೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ರಂಗನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುವನು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಈ ಸಹನೆಯಿಂದ ವಾರದ ಮನೆಯವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲದೆ ಊರಿನವರನ್ನು ಕೂಡಾ ಮೆಚ್ಚಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವಾಗ ಅವನನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು.

ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ದಾಮು ಎಂಬ ಹುಡುಗನು ಒಬ್ಬ ಧನಿಕನ ಮಗ. ಅವನಿಗೂ ರಂಗನ ವಯಸ್ಸೇ. ದೊಡ್ಡವರು ಏನಾದರೂ ಬಯ್ಯ ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳುವವನಲ್ಲ. ಇದಿರಿಸಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಒಂದು ದಿನ ದಾಮು ತನ್ನ ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತ ತಾಯಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ. ಅವನ ತಾಯಿ ಬೇಸತ್ತು “ಆ ರಂಗನನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಕೋ ಬಾರದೇನೋ? ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ನೋಡು. ಕಲಿಯುವವನೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡಾ ಗರ್ವ ಇಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಒಂದು ಮಾತು ಇದಿರಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ?” ಎಂದಳು.

ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವೋ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ದಾಮುಗೆ ತೋರಿತು. ಅವನು ರಂಗನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚರ್ಚೆಯನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬರತೊಡಗಿದನು.

ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳುವ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ರಂಗನು ಬೇರೇನೋ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಆ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ರಂಗನನ್ನು ಬಯ್ಯಳು. ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳುವ ಮಗುವನ್ನು ರಂಗನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ, “ಇವನೊಬ್ಬ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ!” ಎಂದು ಬೈದರು. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು

ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಬೈಗಳು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಬೈಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದನು.

ದಾಮು ರಂಗನನ್ನು ನೋಡಿ, “ನಿನ್ನ ಸೈರಣೆ ಎಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯೋ! ಅಂಥಾ ಅವಮಾನದ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಸಹಿಸುವಿಯೋ?” ಎಂದನು.

“ಎದುರು ಸಿಟ್ಟಿನವರು ದುಡುಕಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೈದರೆ ಅವರ ಒಳ್ಳೇಗುಣ ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತೆಯೇ? ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಅಮೃತ ಗೊತ್ತಾ? ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನವಿಟ್ಟವರೇ ಅವರೆಲ್ಲ.” ಎಂದನು ರಂಗ.

“ಅವರು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಊಟ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಅಂಥಾ ಬೈಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೇನು?” ಎಂದು ದಾಮು ಕೇಳಿದನು.

“ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಬದುಕಿರುವವರೆಗೆ ಅದು ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.” ಎಂದನು ರಂಗ.

ಆಗ ದಾಮುಗೆ ಏನೋ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಮಗನಿಗೆ ತಾಯಿಯೇ ದೊಡ್ಡ ಆಶ್ರಯ. ಮಗನನ್ನು ಯಾರು ಎಷ್ಟೇ ಬಯ್ಯರೂ ಆದರಿಸಿ ತೀರುತ್ತಾಳೆ. ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಮಗನಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅವನನ್ನು ನೋಡುವವರು ಯಾರೂ ಇರಲಾರರು.

ಆ ದಿನದಿಂದ ದಾಮು ತಾಯಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಿರಲು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಕೊಂಡನು. ರಂಗನೂ ಉನ್ನತಗೊಂಡನು.

ವಿಚಿತ್ರ ಮನಸ್ಸು

ಸಾಂಬಯ್ಯ ಎಂಬವನು ಚೀಲತುಂಬಾ ಹಣವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ದೊಡ್ಡ ಜಿಪ್ಪಣ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವನು ಇತರರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ದ್ವೇಷಿಸುವವನು. ಅವನ ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ನಷ್ಟವೋ ಕಷ್ಟವೋ ಉಂಟಾದರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವನು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆರೆದೂ ಮುಚ್ಚಿ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನೋಡುತ್ತ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿಸುತ್ತ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅದರಿಂದ ನೆರೆ ಕರೆಯವರಿಗೆ ನಿದ್ರಾಭಂಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಅವನೊಂದಿಗೆ “ಎನ್ನೇದು ? ನಿಮ್ಮಿಂದಾಗಿ ದಿನಾರಾತ್ರಿ ನಮಗೆ ನಿದ್ರೆ ಇಲ್ಲ.” ಎಂದರೆ, “ಏನು ಮಾಡಲಿ ? ಇಲಿಕಾಟ ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಾರಾಟ ನನ್ನನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತೇ” ಎನ್ನುವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತ.

ಸಾಂಬಯ್ಯನ ನೆರೆ ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಂಧು ಬಂದಿದ್ದ. ಸಾಂಬಯ್ಯ ಎಬ್ಬಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅವನಿಗೂ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲಾಗದೆ ಹೋಯಿತು.

ಸಾಂಬಯ್ಯನ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಆ ಬಂಧು, ಮರು ದಿನ ಸಾಂಬಯ್ಯನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, “ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಿಮ್ಮ ನೆರೆಕರೆಯವರಿಗೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ. ನೀವು ರಾತ್ರಿ ಮಾಡುವ ಶಬ್ದಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಈ ಬೀದಿಗೆ ಕಳ್ಳರ ಭಯವೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದನು.

ಆ ದಿನದಿಂದ ಸಾಂಬಯ್ಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪಳವೆಬ್ಬಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು.

ಫೋಟೋ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಸ್ಪರ್ಧೆ :: ಬಹುಮಾನ ರೂ. ೨೫
ಗೆದ್ದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು ೧೯೮೦ ಆಗಸ್ಟ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ

Subhash G. Shenoy

Prabhakar Mahadik

- ★ ಮೇಲಿನ ಫೋಟೋಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಿರುವ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಬರೆಯಬೇಕು.
- ★ ಜೂನ್ ೧೫ ರೊಳಗೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು ನಮಗೆ ತಲಪಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಬಂದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು ಪರಿಶೀಲಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ.
- ★ ನಮಗೆ ಬಂದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಒಂದು ಜತೆಗೆ ರೂಪ್ಯಾ ೨೫ ಬಹುಮಾನ.
- ★ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಫೋಸ್ಫೋಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಬರೆಯಬಾರದು. ವಿಳಾಸ: ಚಂದಮಾಮ ಫೋಟೋ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಮದರಾಸು-೬೦೦ ೦೨೬

ನಿಮ್ಮ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ :

ನೊಂದಲನೇ ಫೋಟೋ: ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಈ ಜತೆ ತಪ್ಪುತ್ತಿ

ಎರಡನೇ ಫೋಟೋ: ಒಂದೇ ಕಂಬದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಲುತ್ತೆ!

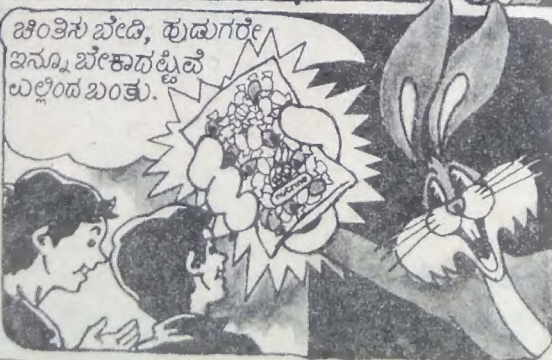
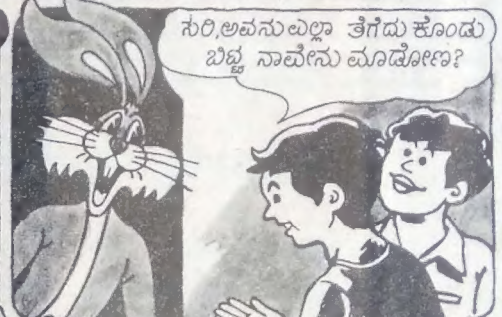
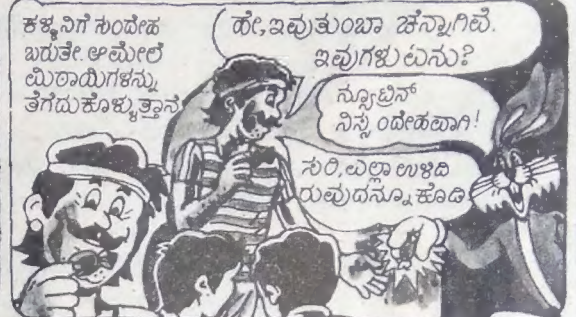
ಕಳುಹಿಸಿದವರು: ಪಿ. ಸುನಂದರಾವ್

ದುರ್ಗಾಮನೆ, ಮಂಗಳೂರು-೩.

Printed by B. V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., and Published by B. VISWANATHIA REDDI for CHANDAMAMA CHILDREN'S TRUST FUND (Prop. of Chandamama Publications) 188, Arcot Road, Madras-600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adopting them in any manner will be dealt with according to law

ನ್ಯೂಟ್ರಿನ್

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವು ಮಿಠಾಯಿ-
ಹಸಿವೆಗಾಗಿ ಸಂಬಾಡು!

ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮೇ ತಿಂಗಳು ಸರ್ಕಾರವು ನಡೆಸುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ 3 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ವಯಸ್ಕು : 14 ರಿಂದ 29 ವರ್ಷದವರೆಗೆ.

ಭಾಷೆ : ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಮಲೆಯಾಳಂ, ತಮಿಳು, ಉರ್ದು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ : 8 ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ S.S.L.C., P.U.C., B.A., B.Sc. ಪಾಸಾದವರು ಅಥವಾ ಫೇಲಾದವರು. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ S.C. ಮತ್ತು S.T. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 140 ರೂ. ಉಳಿದವರಿಗೆ 120 ರೂ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮತ್ತು ಊಟದ ವಸತಿಯುಂಟು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ನೋಟು ಪುಸ್ತಕ, ಪೆನ್‌ಸಿಲ್, ರಬ್ಬರ್, ಅಕತಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಯಾತ್ರೆ ಉಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಭುತ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದವರು ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಮೇರೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ 440 ರಿಂದ 660 ರೂ. ಸಂಬಳವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಈ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಂಚೆ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಈ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು 2 ರೂ. M.O. ಅಥವಾ ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡಿದ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಆರ್ಜಿ ಫಾರಂ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಸ್ಟೆಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. 20 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

Principal

COLLEGE OF SOUTH INDIAN AGRICULTURAL TECHNICAL TRAINING CENTRE

136, Bhaskar Colony, Virugambakkam

MADRAS - 600 092

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿರಿ

‘ಚಂದಮಾಮ’ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ, ಚಂದಾ,
ಏಜನ್ಸೀ ಡಿಸಾಜಿಟ್ಸ್, ಇಂಡೆಂಟು ಮೊಬಲಗು,
ಪ್ರಕಟನೆಯ ಚಾರ್ಜ್ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ.

*

ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಏಜನ್ಸೀಸ್

ಚಂದಮಾಮ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್

ನಡಪಳನಿ, ಮದರಾಸು-೬೦೦ ೦೨೬

ಟ್ರಿನಾ ಟ್ರಿನಾ ಟ್ರಿನಾ ಬಾಹಿ ಸೆ ಗಂಟೆ! ೨೨೨

ಶಾಲೆಗೆ ನಡೆದ ಕಾಸುಕುಮಾರ, ಕೆಂಪು ಸೈಕಲ್ ಸವಾರ!

ರಜೆಯೂ ಮುಗಿಯಿತು, ಶಾಲೆಯು ತೆರೆಯಿತು
ಎಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅನನಿಡೆ ಹರಿಯಿತು
ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ಕಾಸುಕುಮಾರ
ಗಂಟೆಯ ನೆಂಟು ಟ್ರಿನಾ ಟ್ರಿನಾ ಕುಮಾರ!

ಹೊಟ್ಟೆಯು ಉರಿದರೆ ಸಿಂಗಪ್ಪ,
ಗುಡುಗಿದ 'ಲೋ ಕಾಪಪ್ಪ'

"ಎಂಥಾ ಸುಂದರ ಸೈಕಲ್"
ನೋಡಿದ, ಕಣ್ಣಿಂದ
ಕಾಲಿದ ಕರಡೆಪ್ಪ

"ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗು, ಮೆರೆದಾಡು
ಸೈಕಲ್ ನನಗೆ ಬಿಡು ನೀ ಓಡು!"

"ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ" ಎಂದ ಕಾಸುಕುಮಾರ
'ನನ್ನದು ಇದು ಕೆಂಪು ಸೈಕಲ್ನು
ಕಾಸಿಗೆ ಕಾಸು ಜೋಡಿಸಿ ನಾನು
ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದೋ ಉಳಿಸುವೆ
ನಿಮಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ ತಂದಿರುವೆ'

ಸಹಿಸಲಾರದು ಕಾಸುಕುಮಾರ

ಹಾ, ಹಾ...

ಎಲ್ಲರ ಕರೆದು ಗುಂಪನು ಮಾಡಿ
ಹೇಳಿತು ಬುದ್ಧಿಯ ಆ ಹಕ್ಕಿ
"ಬನ್ನಿ, ತಂತ್ರವ ಹೂಡೋಣ
ಅವನ ಸೈಕಲ್ ಕಸಿಯೋಣ ಸರಿತೋಲೆ ಸವಾರಿ
ಮಾಡೋಣ". ಎಲ್ಲರು ಹೊಂಚನು
ಹೂಡಿದರು

ಎಲ್ಲರು ಸಂಚನು ಓಡಿದರು
ಲಂಬು ಓಡಲಿ ಹಿಡಿಯಲಿ
ಕಾಸುಕುಮಾರನ ತಡೆಯಲಿ
ಕಾಸಿಗೆ ಕಾಸು ಜೋಡಿಸಿ ನಾನು
ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದೋ ಉಳಿಸುವೆ

ಗಡೇದ್ರ ಅಗಲಿ ಅದ್ದ ಗೋಡೆ!
ತಟ್ಟು ಕಿಟ್ಟು ಓಡಿಯಲಿ
ಕಾಸುಕುಮಾರ ಓಡಲಿ
ನಮ್ಮದು ಸೈಕಲ್, ನಮ್ಮ ಸವಾರಿ!

ಮುಂದೇನು? ಸಖ ಮುಂದೇನು?

ಲಂಬು ಓಡಲು ತೊಡಗಿದ ಸಮಯ, ಕಾಸುಕುಮಾರನು
ಓಡುವ ಸಮಯ ಕೆಂಪು ಹೊಸ ಸೈಕಲ್ ಕಾಲರಿ ತುಳಿದಾಡಿ, ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ದೂರಕ್ಕೆ ಓಡ

ಗಿಳಿಯಪ್ಪನು ಗಿಡದ ಮೇಲಿಂದ
ಎಲ್ಲವ ನೋಡುತ್ತ ಅಂದ: 'ಗೋವಂದ!'
ಬಾಯಿ ತೆರೆಯುತ್ತ ಇಂತೆಂದ:

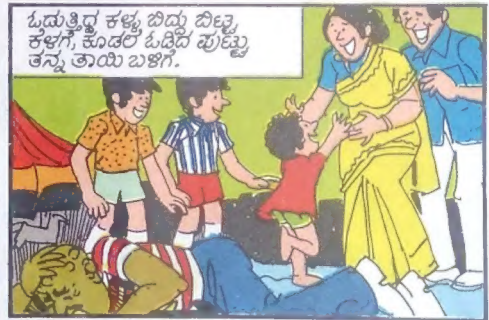
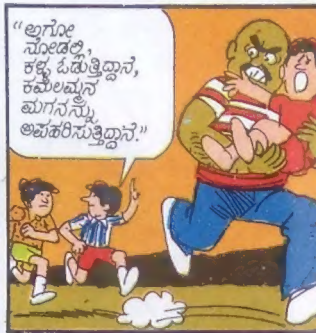
ಮಕ್ಕಳೇ ಬನ್ನಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು
ಉಳಿಸಿರಿ, ಮತ್ತು ಅನಂದಿಸಿರಿ.

ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿರಿ
ನಿಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯ ವರ್ಧಿಸುವುದನ್ನು
ನೋಡಿರಿ

ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
ಬೆಳೆಯೋಣ ಬನ್ನಿ, ಬೆಳೆಯೋಣ

ರಾಮು ಮತ್ತು ಶ್ಯಾಮು

ಅಪರಂಜಿ!

ರಸಭರಿತ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಬಲು ಇಷ್ಟ

ಕಾರ್ಲಿ ಪಾಪಿನ್ಸ್

ಹಣ್ಣುಗಳ ಸ್ವಾದಪುಷ್ಟ ಮಿಲಿಯಗಳು

5 ಹಣ್ಣುಗಳ ಸ್ವಾದಗಳು- ರಸಭರಿತ, ಅಗಾಧ ಸಂತೋಷ, ಕೆತ್ತಳ ಮತ್ತು ಮುಸಂಬಿ.